

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

για τα Ακαδημαϊκά Έτη 2005/2006 – 2010/2011

ΠΑΤΡΑ 2011

Πίνακας περιεχομένων

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	5
1. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	7
1.1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ	7
1.2. ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ.....	8
2. ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΗ	10
3. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	11
4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ – ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	13
5. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	14
6. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ	15
6.1. ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ	15
6.1.1. Στόχοι του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών.....	15
6.1.2. Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών.....	16
6.1.3. Μαθήματα Προπτυχιακών Σπουδών	16
6.1.4. Το εξεταστικό σύστημα.....	20
6.1.5. Το πτυχίο.....	21
6.1.6.Ανταπόκριση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος	21
6.1.7 Αξιολόγηση των διδασκόντων και του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος από τους φοιτητές	22
6.1.8 Αξιολόγηση διδασκόντων που υπέβαλλαν αίτηση για εκλογή ή για μετεξέλιξή τους, από τους φοιτητές.....	23
6.1.9 Ερωτηματολόγιο για τα μέλη Δ.Ε.Π.	23
6.1.10 Μαθήματα Προπτυχιακών Σπουδών για φοιτητές άλλων Τμημάτων / Σχολών	24
6.1.11 Επαγγελματικές προοπτικές.....	25
6.1.12 Δομή, συνεκτικότητα και λειτουργικότητα του Προγράμματος Π.Σ.	26
6.1.13 Διεθνής διάσταση	26
6.2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (Π.Μ.Σ.).....	28
6.2.1. Στόχοι του Προγράμματος.....	28
6.2.2. Συνοπτική Περιγραφή του Μεταπτυχιακού Προγράμματος	28
6.2.3. Αναλυτική Περιγραφή του Μεταπτυχιακού Προγράμματος	29
6.2.4. Εξεταστικό σύστημα	34
6.2.5. Διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών	34
6.2.6. Αποτελέσματα της διδασκαλίας στο Π.Μ.Σ.	36
6.3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (Π.Δ.Σ.).....	37
6.3.1. Κριτήρια εισαγωγής.....	37
6.3.2. Συμμετοχή.....	38
7. ΣΥΝΕΔΡΙΑ, ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	39
7.1. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΤΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ ΚΑΜΠΑΝΕΛΛΗ	39
7.2. ΔΙΕΘΝΗΣ ΗΜΕΡΙΔΑ «ΧΟΡΟΣ ΚΑΙ ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ»	39
7.3. Δ΄ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΘΕΑΤΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ	40
7.4. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ECUMENES» ΤΗΣ Ε.Ε.	40

7.5.	ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΤΟ ΔΡΑΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΚΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ (1922-1940)»	41
7.6.	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΔΕΠ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	41
7.7.	Η ΕΚΔΟΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	42
8.	ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ / ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥΣ / ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ	44
8.1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	44
8.2.	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ Τ.Θ.Σ. ΜΕ Κ.Π.Π. ΦΟΡΕΙΣ.....	44
8.2.1.	<i>Συνεργασία με πολιτιστικούς φορείς.....</i>	<i>44</i>
8.2.2.	<i>Ανάπτυξη δημιουργικών σχέσεων με τοπικούς καλλιτέχνες.....</i>	<i>45</i>
8.2.3.	<i>Συμμετοχή μελών ΔΕΠ του Τμήματος σε κριτικές επιτροπές.....</i>	<i>45</i>
8.2.4.	<i>Τελική αποτίμηση της συνεργασίας του Τ.Θ.Σ. με Κ.Π.Π. φορείς .....</i>	<i>45</i>
8.3.	ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΩΝ ΜΕ Κ.Π.Π. ΦΟΡΕΙΣ	45
8.4.	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΩΝ ΜΕ Κ.Π.Π. ΦΟΡΕΙΣ	46
8.5.	ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ Κ.Π.Π. ΦΟΡΕΙΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ.....	46
8.6.	ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ..	47
9.	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	48
9.1.	Η ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΤΟΥ.....	48
9.2.	ΟΙ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ.....	49
9.3.	ΟΙ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ	50
9.4.	Η ΈΡΕΥΝΑ	50
9.5.	ΟΙ ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	51
9.6.	ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ	51
10.	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ	52
11.	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	53
12.	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΣΤΟΧΩΝ.....	55
13.	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ: ΠΙΝΑΚΕΣ, ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	59

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών ολοκλήρωσε τον Δεκέμβριο του 2011 και καταθέτει την πρώτη Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης, στην οποία καταγράφονται και αποτιμώνται κριτικά και συστηματικά το διδακτικό, ερευνητικό και άλλο επιστημονικό έργο που επιτέλεσαν τα μέλη του κατά τη διάρκεια της πενταετίας 2005/06-2010/11, καθώς και οι υπάρχουσες υποδομές και οι παρεχόμενες υπηρεσίες.

Η *Εσωτερική Αξιολόγηση* αποτελεί επί της ουσίας διαδικασία αυτοαξιολόγησης, που επαναλαμβάνεται σε τακτά διαστήματα και έχει συμμετοχικό χαρακτήρα. Σκοπός της Εσωτερικής Αξιολόγησης είναι να διαμορφώσει και να διατυπώσει το Τμήμα κριτική άποψη για την ποιότητα του επιτελούμενου έργου του με βάση αντικειμενικά κριτήρια και δείκτες κοινής συναίνεσης και γενικής αποδοχής, και με τους ακόλουθους στόχους:

1. Την τεκμηριωμένη ανάδειξη των επιτευγμάτων του Τμήματος
2. Την επισήμανση σημείων που χρήζουν βελτίωσης
3. Τον προσδιορισμό ενεργειών βελτίωσης
4. Την ανάληψη πρωτοβουλιών για αυτοτελή δράση εντός του *Τμήματος*, όπου και εφόσον είναι εφικτό
5. Τη λήψη αποφάσεων για αυτοτελείς δράσεις εντός του *Ιδρύματος*, όπου και εφόσον είναι εφικτό.

Η διαδικασία Εσωτερικής Αξιολόγησης ολοκληρώνεται με τη σύνταξη της *Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης* (ΕΕΑ), η οποία εγκρίνεται από το Τμήμα και ακολούθως διαβιβάζεται, μέσω της ΜΟΔΠ, στην ΑΔΠ, προκειμένου να κινηθεί η διαδικασία Εξωτερικής Αξιολόγησης. Υπεύθυνη για τη σύνταξη της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης είναι η Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜΕΑ), που ορίζεται από το Τμήμα για τη διάρκεια της Εσωτερικής και Εξωτερικής Αξιολόγησης. Το παρόν κείμενο αντιστοιχεί πλήρως στις βασικές ενότητες των κριτηρίων που αναλύονται στο έντυπο της ΑΔΠ με τίτλο «*Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων*» (έκδ. 2.0, ΑΔΠ, Αθήνα Ιούλιος 2007). Πέρα από τα ανωτέρω, περιλαμβάνεται στην ΕΕΑ συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της ίδιας της διαδικασίας της εσωτερικής αξιολόγησης μέσα στο Τμήμα, καθώς και τα συμπεράσματα και τα σχέδια βελτίωσης της ποιότητας του Τμήματος.

Η εντύπωση που προκύπτει από την διαδικασία αξιολόγησης που ακολουθήθηκε είναι μάλλον πολύ θετική για το Τμήμα: το διδακτικό έργο – και σε προπτυχιακό και σε μεταπτυχιακό επίπεδο – κρίνεται γενικά ως πολύ ικανοποιητικό από τους ίδιους τους φοιτητές, η ερευνητική δραστηριότητα των διδασκόντων του Τμήματος είναι από κάθε άποψη πλούσια, το επίπεδο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών πολύ υψηλό (γεγονός που αποτυπώνεται κυρίως στις διπλωματικές εργασίες), η παρουσία του Τμήματος (με συνέδρια, εκδηλώσεις, έκδοση διεθνούς επιστημονικού περιοδικού κ.ά.) είναι αξιοπρόσεκτη, η λειτουργία των υπηρεσιών του Τμήματος (Γραμματεία, Βιβλιοθήκη,

Υπολογιστικό Κέντρο) ικανοποιητική – και όλα αυτά παρά την έλλειψη χρημάτων και, κυρίως, κτηριακής υποδομής.

Τελειώνοντας επιθυμώ να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στους συναδέλφους που επωμίστηκαν μεγαλύτερο φορτίο κατά τη διαδικασία αξιολόγησης: τους Καθηγητές Θ.Κ. Στεφανόπουλο και D. Haas και τους Αναπληρωτές Καθηγητές M. Kreeb και Δ. Τσατσούλη. Επίσης, τα μέλη του διοικητικού προσωπικού κ.κ. Α. Μπερτσουκλή, Θ. Φωτοπούλου και Χ. Ψαρρού. Ευχαριστώ επίσης όλους του διδάσκοντες αλλά και τους φοιτητές του Τμήματος που, με διαφορετικό τρόπο καθένας, συνέβαλαν όλοι τους στην επιτυχή ολοκλήρωση της διαδικασίας.

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Καθηγητής Σ. ΤΣΙΤΣΙΡΙΔΗΣ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

1. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

1.1 Διαδικασία

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών προχώρησε, όπως τα άλλα Τμήματα των διαφόρων Σχολών του Πανεπιστημίου, στη διαδικασία της Εσωτερικής Αξιολόγησης με το σκεπτικό της ανάδειξης των χαρακτηριστικών της λειτουργίας του Τμήματος, είτε αυτά είναι θετικά είτε αρνητικά. Έτσι, η αξιολόγηση παρέχει τη δυνατότητα για την επίτευξη βελτίωσης των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από τα ερωτηματολόγια. Συγχρόνως αποτελεί αφορμή για μια ευρύτερη ανάλυση και κριτική εξέταση του περιεχομένου του προγράμματος σπουδών, για τη συγκέντρωση στοιχείων σχετικά με την υποδομή του Τμήματος (τόσο σε προσωπικό όσο και σε κτηριακές και τεχνικές εγκαταστάσεις) και για την καταγραφή των «καλών πρακτικών» των μελών ΔΕΠ του Τμήματος, πάντα υπό το πρίσμα της καταγραφής των επιτευχθέντων ως τώρα θετικών στοιχείων και της προοπτικής βελτιώσεων.

Τεχνικά, η προεργασία για τη συλλογή των στοιχείων και η σύνταξη της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης για τα Ακαδημαϊκά Έτη 2005/06 έως 2010/11, είναι έργο της ΟΜΕΑ του Τμήματος, η οποία αποτελείται από τα μέλη ΔΕΠ Σταύρο Τσιτσιρίδη, Καθηγητή (Πρόεδρος), Θεόδωρο Κ. Στεφανόπουλο, Καθηγητή, και Νταϊάνα Χάας, Καθηγήτρια. Η ΟΜΕΑ συνεπικουρούνταν από τα μέλη ΔΕΠ Μάρτιν Κρέεμπ, Αναπληρωτή Καθηγητή, Δημήτριο Τσατσούλη, Αναπληρωτή Καθηγητή, καθώς και τους Αλέκα Μπερτσουκλή, μέλος ΕΤΕΠ, Χρυσούλα Ψαρρού και Θεοδώρα Φωτοπούλου, Διοικητικές Υπαλλήλους (έγγραφο του Τμήματος με αρ. 9465 από 22-12-2010). Στη συγγραφή του κειμένου της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης συμμετείχαν τα παρακάτω μέλη ΔΕΠ ως εξής:

Πρόλογος	Σταύρος Τσιτσιρίδης, Καθηγητής, Πρόεδρος του Τμήματος
Κεφ. 1, Διαδικασία της αξιολόγησης	Στ. Τσιτσιρίδης και Μάρτιν Κρέεμπ, Αναπληρ. Καθηγητής
Κεφ. 2, Γεωγραφική θέση	Αθηνά Κορώνη, Επίκουρος Καθηγήτρια
Κεφ. 3, Ιστορικό της εξέλιξης του Τμήματος	Θεόδωρος Στεφανόπουλος, Καθηγητής
Κεφ. 4, Διδακτικό / επιστημονικό προσωπικό	Αικατερίνη Αρβανίτη, Επίκουρος Καθηγήτρια
Κεφ. 5, Διοικητικό και τεχνικό προσωπικό	Μ. Κρέεμπ

Κεφ. 6.1, Πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών	Νταϊάνα Χάας, Καθηγήτρια· Χρυσάνθη Σωτηροπούλου, Μόνιμη Επίκουρος Καθηγήτρια· Κωνσταντίνος Κυριακός, Επίκουρος Καθηγητής· Ιωάννα Παπαγεωργίου, Επίκουρος Καθηγήτρια· Αγγελική Ρόζη, Επίκουρος Καθηγήτρια· Ιωάννης Πανούσης, Λέκτορ
Κεφ. 6.2, Πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών	Στ. Τσιτσιρίδης
Κεφ. 6.3, Πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών	Θ. Στεφανόπουλος
Κεφ. 7, Συνέδρια και ερευνητικά προγράμματα	Στ. Τσιτσιρίδης· Μ. Κρέεμπ· Ι. Παπαγεωργίου· Παναγιώτα Καρπούζου, Λέκτορ· Αικατερίνη Σαβράμη, Λέκτορ
Κεφ. 8, Σχέσεις με κοινωνικούς, πολιτιστικούς, παραγωγικούς φορείς	Δημήτριος Τσατσούλης, Αναπληρ. Καθηγητής
Κεφ. 9, Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης	Αρετή Βασιλείου, Επίκουρος Καθηγήτρια, και μέλη ΔΕΠ
Κεφ. 10, Διαδικασία διαμόρφωσης ακαδημαϊκής ανάπτυξης	Στ. Τσιτσιρίδης και μέλη ΔΕΠ
Κεφ. 11, Συμπεράσματα	Γεώργιος Σαμπατακάκης, Λέκτορ, και μέλη ΔΕΠ
Κεφ. 12, Βελτίωση στόχων	Στ. Τσιτσιρίδης και μέλη ΔΕΠ

Ως επιπρόσθετα βοηθήματα χρησιμοποιήθηκαν ο Οδηγός Σπουδών του Τμήματος στην τελευταία του έκδοση για το Ακαδημαϊκό Έτος 2010/11, Πρακτικά Συνεδριάσεων της Γενικής συνέλευσης του Τμήματος, άλλα στοιχεία από τα αρχεία της Γραμματείας του Τμήματος και οι ετήσιες Εκθέσεις του διδακτικού και Ερευνητικού Έργου των μελών ΔΕΠ του Τμήματος.

Σε ό,τι αφορά πάντως γενικά την προβλεπόμενη από την ΑΔΠΠ διαδικασία αξιολόγησης ο Πρόεδρος του Τμήματος Καθηγητής κ. Σ. Τσιτσιρίδης εξέφρασε ευθύς εξ αρχής τις επιφυλάξεις του, οι οποίες αφορούν τρεις σοβαρές αδυναμίες: (α) Ο τρόπος με τον οποίο η ΑΔΠΠ έχει οργανώσει τα πρότυπα των εκθέσεων αξιολόγησης δεν επιτρέπει να διαφανούν ούτε να αναδειχθούν τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της διδακτικής, ερευνητικής και εν γένει ακαδημαϊκής δραστηριότητας των μελών της κρινόμενης ακαδημαϊκής μονάδας, καθώς η έμφαση δίνεται κυρίως ή και αποκλειστικά στα ποσοτικά στοιχεία (με τρόπο μάλιστα που προέρχεται και προσιδιάζει στις θετικές επιστήμες). (β) Στη διαδικασία αξιολόγησης δεν λαμβάνεται καθόλου υπόψη η σχεδόν πλήρης έλλειψη ουσιαστικής (πρωτίστως οικονομικής αλλά και οργανωτικής) αυτοτέλειας των Πανεπιστημίων και η ασφυκτική εξάρτησή τους από το ΥΠΕΠΘ. (γ) Τέλος, δεν λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι πολλά πράγματα που κρίνονται σε επίπεδο Τμήματος (κατανομή πόρων, διοικητικό προσωπικό, κτηριακές εγκαταστάσεις) στην πραγματικότητα εξαρτώνται από την κεντρική διοίκηση του Πανεπιστημίου, αλλά τα όποια – αρνητικά ή θετικά αποτελέσματα – χρεώνονται στα Τμήματα. Η αυτοαξιολόγηση

ωστόσο έχει νόημα όταν κρίνει κανείς πράγματα που εξαρτώνται από τον ίδιο και μπορεί να τα βελτιώσει με δικές του ενέργειες.

Παρά τις ανωτέρω κριτικές επισημάνσεις γενικώς για την ίδια τη διαδικασία η εσωτερική αξιολόγηση κρίνεται από όλα τα μέλη του Τμήματος γόνιμη διαδικασία, ιδιαίτερα εάν πρόκειται να ληφθεί υπόψη όχι μόνο από τα μέλη του Τμήματος αλλά και από τη Διοίκηση του Πανεπιστημίου και το Υπουργείο Παιδείας.

1.2 Προσωρινά αποτελέσματα της εσωτερικής αξιολόγησης

Η διαδικασία της Εσωτερικής Αξιολόγησης χωρίς αμφιβολία οδήγησε στο να κατανοηθεί καλύτερα το διδακτικό και επιστημονικό έργο του Τμήματος. Επειδή παρόμοιο εγχείρημα έγινε για πρώτη φορά, είναι εύλογο να υπάρχουν ελλείψεις. Η συνέχιση της προσπάθειας θα μπορεί να βελτιώσει το διαδικαστικό μέρος.

Θα έπρεπε όμως να ληφθούν υπόψη και κάποια στοιχεία για βελτίωση της διαδικασίας. Έτσι, για παράδειγμα, θα θέλαμε να τονίζουμε τη διαφορά ανάμεσα στις δημοσιεύσεις που αφορούν τις ανθρωπιστικές σπουδές και εκείνες που γίνονται στις θετικές επιστήμες. Δεν υπάρχει, στα στοιχεία που μας ζητήθηκαν, πεδίο σχετικό με την έκταση της εκάστοτε δημοσίευσης. Η στατιστική επεξεργασία προβλέπει μόνο ποσοτική, όχι όμως ποιοτική κρίση. Συνδημοσιεύσεις στις άλλες Σχολές αφορούν συνήθως αποτελέσματα που προκύπτουν από έρευνα σε εργαστήρια, κάτι το οποίο δεν ενδείκνυται για τις επιστήμες της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών. Ο συνεχώς αυξανόμενος αριθμός εισακτέων φοιτητών που ορίζεται από το Υπουργείο, χωρίς την απαιτούμενη αύξηση διδακτικού προσωπικού και χώρων, επηρεάζει τα αποτελέσματα τόσο των ερωτηματολογίων των μελών ΔΕΠ όσο και τη δίκαιη κρίση των φοιτητών. Οι καθημερινές υποχρεώσεις των μελών ΔΕΠ, αλλά και των λιγοστών Διοικητικών Υπαλλήλων δυσχέραιναν έτι περαιτέρω το έργο της συλλογής στοιχείων για τη σύνταξη της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Παρά τα όποια αρνητικά σχόλια που διατυπώθηκαν, μένει όμως ως κέρδος της διαδικασίας η κριτική εξέταση σε συλλογικό επίπεδο των στόχων και της πορείας του Τμήματος κατά το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, καθώς και η διατύπωση νέων ιδεών και σχεδιασμού για το μέλλον.

2. ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΗ

ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ εδρεύει στην Πανεπιστημιούπολη του Ρίου, 7 χλμ. περίπου από την πόλη της Πάτρας. Το κτηριακό συγκρότημα του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών περιλαμβάνει τέσσερα κτήρια, εκ των οποίων τα τρία είναι προκατασκευασμένα. Η περιοχή έχει αρκετό πράσινο με θέα το Παναχαϊκό όρος, τον Πατραϊκό κόλπο, τα βουνά της Στερεάς Ελλάδας και την κρεμαστή γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου. Τα κτήρια του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών βρίσκονται κοντά στο κτήριο Α της Πρυτανείας, όπως και σε αυτά των Τμημάτων Φιλολογίας, Παιδαγωγικού Δημοτικής Εκπαίδευσης, και Προσχολικής Εκπαίδευσης Νηπιαγωγών. Σε σχετικά κοντινή απόσταση, επίσης, βρίσκονται οι εγκαταστάσεις της κεντρικής βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου, του Πολιτιστικού και Συνεδριακού Κέντρου, καθώς του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου.

Εικ. 1 Το κτήριο Α του Τμήματος, κεντρική είσοδος

3. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών είναι από τα παλαιότερα της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών. Ιδρύθηκε το 1989 βάσει του Π.Δ. 378/89, κεφ. Β', Άρθρο 4, και άρχισε να δέχεται φοιτητές το ακαδημαϊκό έτος 1992-1993. Σύμφωνα με το νόμο κάθε χρόνο εισάγονται στο Τμήμα 90 φοιτητές. Στο Ακαδημαϊκό Έτος 2010/11 είναι εγγεγραμμένοι 435 προπτυχιακοί, 31 μεταπτυχιακοί και 12 διδακτορικοί φοιτητές.

Το πτυχίο τετραετούς φοίτησης του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών είναι *θεωρητικής* κατεύθυνσης, με ιδιαίτερη έμφαση στην σπουδή του Αρχαίου Ελληνικού Θεάτρου (γεγονός που το καθιστά συμπληρωματικό προς το ομοειδές Τμήμα της Αθήνας, το οποίο δίνει έμφαση στο Νεοελληνικό Θέατρο). Σύμφωνα με το ιδρυτικό Π.Δ., το Τμήμα έχει ως αποστολή:

- α) Να καλλιεργεί και να προάγει την επιστήμη του θεάτρου με την ακαδημαϊκή και εφαρμοσμένη διδασκαλία, έρευνα και αναζήτηση.
- β) Να παρέχει στους φοιτητές τα απαραίτητα εφόδια, που εξασφαλίζουν την άρτια κατάρτισή τους για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία και εξέλιξη.
- γ) Να συμβάλλει στην ανάπτυξη της θεατρικής αγωγής και αντίληψης του λαού και στη συνειδητοποίηση για το ρόλο και τη σημασία του θεάτρου στη ζωή.
- δ) Να συμβάλλει ποικιλότροπα στην ανάπτυξη του πολιτιστικού επιπέδου του τόπου, αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες προς την κατεύθυνση αυτή.

Η διάρκεια σπουδών στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών είναι τετραετής (οκτώ -8- εξάμηνα)· το πτυχίο που απονέμεται είναι θεωρητικής κατεύθυνσης. Για τη λήψη του πτυχίου Θεατρικών Σπουδών απαιτείται η επιτυχής παρακολούθηση συνολικά 56 μαθημάτων.

Από το ακαδημαϊκό έτος 2004/2005 λειτουργεί Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με αντικείμενο το «Αρχαίο Ελληνικό Θέατρο». Στο πρόγραμμα εισάγονται, κατόπιν εξετάσεων, δέκα φοιτητές κατ' έτος. Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010, έγινε και η απονομή του πρώτου Διδακτορικού Διπλώματος.

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2003-2004 απενεμήθη το πρώτο τιμητικό Διδακτορικό στον κ. Γρ. Σηφάκη, Ομότιμο Καθηγητή των Πανεπιστημίων Θεσσαλονίκης και Νέας Υόρκης (ημερομηνία αναγόρευσης σε Επίτιμο Διδάκτορα: 21/04/2004).

Το Τμήμα διαθέτει δική του βιβλιοθήκη (ΒΘΣ) περίπου 8000 τόμων επιστημονικών βιβλίων με αίθουσα αναγνωστών και δυνατότητα δανεισμού βιβλίων. Η βιβλιοθήκη περιέχει πλουσιότατη συλλογή τόσο μονογραφιών σε όλες τις γλώσσες όσο και ελληνικών περιοδικών

που σχετίζονται με τις θεατρικές σπουδές, ενώ τα διεθνή περιοδικά βρίσκονται στην κεντρική βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου. Το Τμήμα έχει πλήρως εξοπλισμένο υπολογιστικό κέντρο προς χρήση των φοιτητών του Τμήματος, καθώς και αίθουσα πολυμέσων και μία ταινιοθήκη. Οι περισσότερες αίθουσες διδασκαλίας διαθέτουν οπτικοακουστικό τεχνικό εξοπλισμό.

Εικ. 2 Μνημείο μπροστά στο κτίριο Α του Τμήματος

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ – ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Το Τμήμα έχει δέκα επτά (17) μέλη Διδακτικού - Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), καθώς και δύο μέλη Δ.Ε.Π. στη βαθμίδα του Λέκτορα υπό διορισμό, με γνωστικά αντικείμενα που σχετίζονται με το αρχαιοελληνικό θέατρο, την αρχαιολογία του θεάτρου, το νεότερο θέατρο, το αμερικανικό θέατρο, τη νεοελληνική λογοτεχνία, τη νεότερη ευρωπαϊκή λογοτεχνία και το θέατρο, τη θεωρία της λογοτεχνίας, την ιστορία του κινηματογράφου και την ιστορία και τη θεωρία του χορού. Εκτός των μελών ΔΕΠ, στην εκπαιδευτική διαδικασία συμμετέχουν και διδάσκοντες, οι οποίοι έχουν προσληφθεί με σύμβαση βάσει του ΠΔ 407/80. Το Τμήμα έχει, επίσης, τρία (3) μέλη Ειδικού και Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Ε.ΔΙ.Π.), που διδάσκουν κυρίως εργαστηριακά μαθήματα, και ένα (1) μέλος Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.). Μέλη Ειδικού και Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Ε.ΔΙ.Π.) του Πανεπιστημίου διδάσκουν τους φοιτητές του Τμήματος ξένες γλώσσες (αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά, ρωσικά). Για την απόκτηση του πτυχίου Θεατρικών Σπουδών είναι απαραίτητη η επιτυχής παρακολούθηση μιας ξένης γλώσσας ή η πιστοποίηση επάρκειας σε μια ξένη γλώσσα από το Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών του Πανεπιστημίου Πατρών.

5. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Το Τμήμα έχει στη διάθεσή του πέντε (5) διοικητικούς υπαλλήλους καθώς και μία βιβλιοθηκονόμο. Μία από τις υπαλλήλους του κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού τελεί χρέη Προϊσταμένης έως την οριστική στελέχωση της θέσης, άλλη μία ανήκει στον ίδιο κλάδο, και τρεις είναι του κλάδου ΔΕ Η/Υ. Η βιβλιοθηκονόμος κατέχει τους σχετικούς τίτλους σπουδών για τη διαχείριση μιας επιστημονικής βιβλιοθήκης με περισσότερους από 8000 τόμους.

Εικ. 3 Μέρος της βιβλιοθήκης του Τμήματος στο κτίριο Α

6. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

6.1. Προπτυχιακές σπουδές

6.1.1. Στόχοι του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Από της ιδρύσεως (το 1989) και της πρώτης λειτουργίας του (κατά το ακαδημαϊκό έτος 1992-1993), το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών είχε ως στόχο α) να καλλιεργεί και να προάγει την επιστήμη του θεάτρου με την ακαδημαϊκή και εφαρμοσμένη διδασκαλία, έρευνα και αναζήτηση· β) να παρέχει στους φοιτητές του τα απαραίτητα εφόδια που εξασφαλίζουν την άρτια κατάρτισή τους για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία και εξέλιξη· γ) να συμβάλει στην ανάπτυξη της θεατρικής αγωγής και αντίληψης του λαού και στη συνειδητοποίηση για το ρόλο και τη σημασία του θεάτρου στη ζωή· δ) να συμβάλει ποικιλότροπα στην ανάπτυξη του πολιτιστικού επιπέδου του τόπου, αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες προς την κατεύθυνση αυτή. Υπήρξε από τα πρώτα Τμήματα της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών και το πτυχίο τετραετούς φοίτησης του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών είναι θεωρητικής κατεύθυνσης, με ιδιαίτερη έμφαση στην σπουδή του αρχαίου ελληνικού θεάτρου.

Με επίκεντρο την μελέτη του αρχαίου θεάτρου, το Τμήμα δραστηριοποιείται σε ένα σύνολο διαφορετικών ερευνητικών πεδίων που προάγουν την επιστήμη του θεάτρου (ιστορία, θεωρία και ερμηνεία του θεάτρου, ανάλυση της θεατρικής παράστασης) και καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα των ανθρωπιστικών σπουδών:

- αρχαίο ελληνικό θέατρο και αρχαία ελληνική γραμματεία,
- νεότερο ελληνικό, ευρωπαϊκό και αμερικανικό θέατρο,
- αρχαιολογία του αρχαίου θεάτρου,
- νεότερη ελληνική και ευρωπαϊκή λογοτεχνία,
- θεωρία της λογοτεχνίας,
- ιστορία του κινηματογράφου,
- θεωρία του χορού
- και ιστορία της τέχνης.

Η έρευνα του Τμήματος επικεντρώνεται στα παραπάνω πεδία. Παράλληλα, το Τμήμα δραστηριοποιείται ερευνητικά και στην πρακτική του θεάτρου, με εργαστήρια στους τομείς

της υποκριτικής, της σκηνοθεσίας, της σκηνογραφίας, της θεατρικής γραφής και της δραματουργίας σε παράσταση.

6.1.2. Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών

Οι προπτυχιακές σπουδές πραγματοποιούνται στα προκατασκευασμένα κτήρια (πρώην Ιατρική Σχολή) κοντά στο κτήριο Α της Πρυτανείας και το Τμήμα διαθέτει δανειστική βιβλιοθήκη (περίπου 8.000) με αίθουσα αναγνωστών και τους χώρους της Βιβλιοθήκης μπορούν να χρησιμοποιούν όλοι οι χρήστες μέλη, σύμφωνα με τους όρους του εσωτερικού κανονισμού της. Η κανονική διάρκεια των σπουδών είναι τετραετής (οκτώ εξάμηνα). Για την λήψη του πτυχίου Θεατρικών Σπουδών απαιτείται η επιτυχής παρακολούθηση συνολικά 56 μαθημάτων.

Τα μαθήματα διακρίνονται ως προς την υποχρέωση εγγραφής σε αυτά των φοιτητών σε: υποχρεωτικά, υποχρεωτικά επιλεγόμενα (μαθήματα δηλ. που επιλέγει κανείς από συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο ή κατηγορία μαθημάτων), ελεύθερα επιλεγόμενα (μαθήματα δηλ. από οποιοδήποτε γνωστικό αντικείμενο). Ορισμένα από τα μαθήματα θεωρούνται προαπαιτούμενα (απαιτείται δηλαδή η επιτυχής εξέτασή τους για να μπορεί να παρακολουθήσει ο φοιτητής συγκεκριμένα άλλα μαθήματα).

Το κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει τουλάχιστον 13 πλήρεις εβδομάδες για διδασκαλία και 3 για εξετάσεις. Κάθε εξαμηνιαίο μάθημα περιλαμβάνει έναν αριθμό διδακτικών μονάδων και ωρών διδασκαλίας. Όλα τα μαθήματα είναι τρίαωρα και πιστώνονται με 3 διδακτικές μονάδες (δ.μ.). Εξαιρέση μπορεί να αποτελούν τα εργαστηριακά μαθήματα, τα οποία κατά περίπτωση είναι δυνατόν να διαφοροποιούνται είτε ως προς τις ώρες διδασκαλίας είτε ως προς τις υπολογιζόμενες διδακτικές μονάδες (στις συγκεκριμένες αυτές περιπτώσεις δηλώνεται ρητά στο Πρόγραμμα Σπουδών η διαφοροποίηση). Για την απόκτηση του πτυχίου απαιτούνται 168 δ.μ.

6.1.3. Μαθήματα Προπτυχιακών Σπουδών

Ως προς το είδος τους τα μαθήματα διακρίνονται σε παραδόσεις, σεμινάρια και εργαστήρια. Τα σεμινάρια αποβλέπουν στην εξοικείωση των φοιτητών με την επιστημονική έρευνα και η ανελλιπής παρακολούθησή τους από τους εγγεγραμμένους φοιτητές είναι υποχρεωτική. Ο μέγιστος αριθμός συμμετεχόντων στα σεμινάρια είναι τριάντα πέντε (35). Με τα εργαστήρια επιδιώκεται η εξοικείωση των φοιτητών με τη θεατρική πράξη και αποβλέπουν στη καλύτερη κατανόηση της συγκεκριμένης όψης του θεατρικού φαινομένου, την οποία οφείλει να μην α-

γνοεί ο μελετητής του θεάτρου. Ο μέγιστος αριθμός συμμετεχόντων στα εργαστήρια είναι είκοσι πέντε (25). Σε περίπτωση κατά την οποία σε σεμινάριο ή εργαστηριακό μάθημα απαιτείται –λόγω του αναφερθέντος ορίου συμμετεχόντων– επιλογή μεταξύ των φοιτητών, προτεραιότητα έχουν οι φοιτητές των μεγαλύτερων Εξαμήνων, και από αυτούς πάλι όσοι οφείλουν λιγότερα μαθήματα για την απόκτηση του πτυχίου. Εντός της πρώτης εβδομάδας από την έναρξη των μαθημάτων ο διδάσκων κάθε μαθήματος παρουσιάζει αναλυτική περιγραφή του περιεχομένου του μαθήματος στους φοιτητές και διευκρινίζει τον τρόπο εξέτασης. Μέχρι το τέλος της δεύτερης εβδομάδος μαθημάτων κάθε φοιτητής οφείλει να έχει καταθέσει στη Γραμματεία το έντυπο δήλωσης των μαθημάτων που επιθυμεί να παρακολουθήσει. Η δήλωση των μαθημάτων εντός της καθορισμένης προθεσμίας αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για να μπορέσει να συμμετάσχει κανείς στις εξετάσεις των συγκεκριμένων μαθημάτων.

Για την απόκτηση του πτυχίου, οι φοιτητές οφείλουν να περατώσουν επιτυχώς: 34 υποχρεωτικά μαθήματα, 19 υποχρεωτικά επιλεγόμενα μαθήματα από συγκεκριμένες κατηγορίες μαθημάτων και 3 ελεύθερα επιλεγόμενα.

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών προσφέρει κάθε εξάμηνο κατά μέσο όρο είκοσι (20) επιλεγόμενα μαθήματα.

Από το σύνολο των προσφερομένων επιλεγόμενων μαθημάτων δύο προσφέρονται από το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης: «Παιδαγωγική Κατάρτιση I: Γνωστική Ψυχολογία» και «Παιδαγωγική Κατάρτιση II: Εξελικτική ψυχολογία».

ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
I. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	34
Αρχαίο Θέατρο (ΑΘ)	6
Παγκόσμιο Θέατρο (ΠΘ)	6
Νεοελληνικό Θέατρο (ΝΘ)	4
Θεωρία Θεάτρου και Δράματος (ΘΕ)	8
Γενική Κατάρτιση (ΓΚ)	4
Εργαστήρια (ΕΡΓ)	2
Σεμινάρια (ΣΕ)	4
II. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ	19
Αρχαίο Θέατρο (ΑΘ)	4
Παγκόσμιο Θέατρο (ΠΘ)	3
Νεοελληνικό Θέατρο (ΝΘ)	3
Θεωρία Θεάτρου και Δράματος (ΘΕ)	2
Γενική Κατάρτιση (ΓΚ)	4
Εργαστήρια (ΕΡΓ)	3
III. ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ	3
<i>Σύνολο</i>	56

Από το σύνολο των μαθημάτων τα παρακάτω μαθήματα θεωρούνται «προαπαιτούμενα»: ΑΘ 010: «Εισαγωγή στο αρχαίο θέατρο»: η επιτυχής εξέταση του συγκεκριμένου μαθήματος προϋποτίθεται για την εγγραφή σε οποιοδήποτε άλλο μάθημα Αρχαίου Θεάτρου (ΑΘ) του 2ου, 3ου και 4ου έτους. ΠΘ 041: «Εισαγωγή στη θεατρολογία (νεότερο θέατρο)»: η επιτυχής εξέταση του συγκεκριμένου μαθήματος προϋποτίθεται για την εγγραφή σε οποιοδήποτε άλλο μάθημα Παγκοσμίου Θεάτρου (ΠΘ) και Νεοελληνικού Θεάτρου (ΝΘ) του 2ου, 3ου και 4ου έτους. ΓΚ 053: «Εισαγωγή στην ιστορία και θεωρία του κινηματογράφου»: η επιτυχής εξέταση του συγκεκριμένου μαθήματος προϋποτίθεται για την εγγραφή σε οποιοδήποτε άλλο σχετικό με τον κινηματογράφο μάθημα του 2ου, 3ου και 4ου έτους. ΓΚ 054: «Εισαγωγή στις

εικαστικές τέχνες»: η επιτυχής εξέταση του συγκεκριμένου μαθήματος προϋποτίθεται για την εγγραφή σε οποιοδήποτε άλλο σχετικό με την ιστορία της τέχνης μάθημα του 2ου, 3ου και 4ου έτους. ΓΚ 566: «Παιδαγωγική κατάρτιση III: Διδακτική του θεάτρου (θεωρία)»: Η επιτυχής εξέταση του μαθήματος προϋποτίθεται για την παρακολούθηση του μαθήματος «ΓΚ 562 Παιδαγωγική κατάρτιση IV: Διδακτική του θεάτρου (πρακτική άσκηση)». ΣΕΜ 071: «Σεμινάριο I (Αρχαίο Θέατρο): Εισαγωγή στη μεθοδολογία της επιστημονικής εργασίας»: η επιτυχής εξέταση του σεμιναρίου αυτού προϋποτίθεται για την εγγραφή σε οποιοδήποτε άλλο σεμινάριο.ΕΡΓ 061: «Εισαγωγή στη σκηνοθεσία»: η επιτυχής εξέταση του συγκεκριμένου μαθήματος προϋποτίθεται για την εγγραφή σε οποιοδήποτε άλλο σχετικό με την σκηνοθεσία μάθημα του 2ου, 3ου και 4ου έτους. ΕΡΓ 062: «Εισαγωγή στην υποκριτική»: η επιτυχής εξέταση του συγκεκριμένου μαθήματος προϋποτίθεται για την εγγραφή σε οποιοδήποτε άλλο σχετικό με την υποκριτική ή τη σκηνοθεσία μάθημα του 2ου, 3ου και 4ου έτους. ΕΡΓ 664: «Σκηνοθεσία Ι»: η επιτυχής εξέταση του συγκεκριμένου μαθήματος προϋποτίθεται για την εγγραφή στο μάθημα «Σκηνοθεσία ΙΙ».

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΕΞΑΜΗΝΟ

<p>Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Εισαγωγή στο αρχαίο θέατρο (ECTS: 4) 2. Εισαγωγή στη θεατρολογία (Νεότερο θέατρο) (ECTS: 4) 3. Δραματουργική ανάλυση I: κείμενα της κλασικής δραματουργίας (ECTS: 4) 4. Σταθμοί της νεοελληνικής λογοτεχνίας (ECTS: 4) 5. Εισαγωγή στη θεωρία και ιστορία του χορού (ECTS: 4) 6. Εισαγωγή στις εικαστικές τέχνες (ECTS: 4) 7-8. Επιλεγόμενα (Υποχρεωτικά/Ελεύθερα) (ECTS: 2 x 4) 	<p>Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Αρχαία ελληνική τραγωδία II: Σοφοκλής (ECTS: 4) 2. Αναγεννησιακό και ελισαβετιανό θέατρο – Σαίξπηρ (ECTS: 4) 3. Είδη και μορφές του μουσικού θεάτρου από το 1600 έως και τον 20ο αιώνα (ECTS: 4) 4. Δραματουργική ανάλυση II: κείμενα της νεότερης δραματουργίας (ECTS: 4) 5. Εισαγωγή στη θεωρία της λογοτεχνίας (ECTS: 4) 6. Εισαγωγή στην υποκριτική (ECTS: 4) 7-8. Επιλεγόμενα (Υποχρεωτικά/Ελεύθερα) (ECTS: 4)
<p>Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Αρχαία ελληνική κωμωδία: Αριστοφάνης (ECTS: 4) 2. Το ευρωπαϊκό θέατρο από τον 17^ο έως τον 19^ο αιώνα (από τον κλασικισμό μέχρι τον ρομαντισμό) (ECTS: 4) 3. Ευρωπαϊκά ρεύματα και μετεπαναστατική ελληνική δραματουργία (ECTS: 4) 4. Μεγάλες θεωρίες της υποκριτικής (ECTS: 4) 5. Εισαγωγή στη σκηνοθεσία (ECTS: 4) 6-8. Επιλεγόμενα (Υποχρεωτικά/Ελεύθερα) (ECTS: 3 x 4) 	<p>Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Το θέατρο του 19^{ου} αιώνα: ρεαλισμός, νατουραλισμός, ψυχολογικό δράμα (ECTS: 4) 2. Το νεοελληνικό θέατρο του πρώτου μισού του 20ού αιώνα (ECTS: 4) 3 Τα σκηνοθετικά ρεύματα του 20^{ου} αιώνα (ECTS: 4) 4. Σκηνογραφία, θεατρική αρχιτεκτονική και ενδυματολογία στους νεότερους χρόνους (ECTS: 4) 5. Εισαγωγή στην ιστορία και θεωρία του κινηματογράφου (ECTS: 4) 6-8. Επιλεγόμενα (Υποχρεωτικά/Ελεύθερα) (ECTS: 3 x 4)

<p style="text-align: center;">Ε΄ ΕΞΑΜΗΝΟ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Το ευρωπαϊκό θέατρο του 20^{ου} αιώνα (1900-1960) (ECTS: 4) 2. Το μεταπολεμικό νεοελληνικό θέατρο (ECTS: 4) 3. Σημειωτική της παράστασης (ECTS: 4) 4. Σεμινάριο I (Αρχαίο Θέατρο): Εισαγωγή στη μεθοδολογία της επιστημονικής εργασίας (ECTS: 8) 5-7. Επιλεγόμενα (Υποχρεωτικά/Ελεύθερα) (ECTS: 3 x 4) 	<p style="text-align: center;">ΣΤ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Αριστοτέλους <i>Περί ποιητικής</i> (ECTS: 4) 2. Αρχαία ελληνική τραγωδία III: Ευριπίδης (ECTS: 4) 3. Το κρητικό θέατρο (ECTS: 4) 4. Σεμινάριο III (Νεότερο Θέατρο με έμφαση στο δράμα) (ECTS: 8) 5-7. Επιλεγόμενα (Υποχρεωτικά/Ελεύθερα) (ECTS: 3 x 4)
<p style="text-align: center;">Ζ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Θεωρία του θεάτρου και του δράματος στους νεότερους χρόνους (ECTS: 4) 2. Σεμινάριο II (Αρχαίο Θέατρο) (ECTS: 8) 3-5. Επιλεγόμενα (Υποχρεωτικά/Ελεύθερα) (ECTS: 3 x 4) 	<p style="text-align: center;">Η΄ ΕΞΑΜΗΝΟ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Αρχαία Ελληνική Τραγωδία I: Αισχύλος (ECTS: 4) 2. Σεμινάριο IV (Νεότερο θέατρο με έμφαση στην παράσταση) (ECTS: 8) 3-5. Επιλεγόμενα (Υποχρεωτικά/Ελεύθερα) (ECTS: 3 x 4)

6.1.3.1. Ξένες γλώσσες

Για την απόκτηση του πτυχίου είναι απαραίτητη η επιτυχής παρακολούθηση μίας ξένης γλώσσας (από τις προσφερόμενες στο Πανεπιστήμιο) ή, τουλάχιστον, η πιστοποίηση της επάρκειας στη συγκεκριμένη γλώσσα από το Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών.

6.1.4. Το εξεταστικό σύστημα

Η εξεταστέα ύλη κάθε μαθήματος είναι συγκεκριμένη και ορίζεται από τον διδάσκοντα. Η εκτίμηση της απόδοσης των φοιτητών σε κάθε μάθημα γίνεται με γραπτή ή προφορική ή γραπτή συν προφορική ή γραπτή συν εκπόνηση εργασίας εξέταση κατά την κρίση του διδάσκοντος. Σύμφωνα με το Ν. 1268/82 ο διδάσκων έχει το δικαίωμα να ορίζει τις εξετάσεις. Είναι στην κρίση κάθε διδάσκοντος οι εξετάσεις και η βαθμολογία. Η βαθμολογία σε κάθε μάθημα εκφράζεται στην κλίμακα των ημιακέραιων και ακέραιων αριθμών από 0 έως 10. Βάση στις επιτυχίας είναι το 5.

Στη διάρκεια των δύο πρώτων Εξαμήνων των σπουδών του ο φοιτητής οφείλει να εγγραφεται, και να συμμετέχει στις αντίστοιχες εξετάσεις, σε όχι λιγότερα από τέσσερα (4) και σε όχι περισσότερα από οκτώ (8) μαθήματα κάθε Εξάμηνο. Στο τρίτο και το τέταρτο Εξάμηνο σπουδών ο φοιτητής μπορεί να εγγραφεται κατ' ανώτατο όριο σε δέκα (10) μαθήματα, στο πέμπτο και στο έκτο Εξάμηνο μπορεί να εγγραφεται κατ' ανώτατο όριο σε έντεκα (11) μαθήματα, ενώ στο έβδομο και όγδοο μπορεί να εγγραφεται κατ' ανώτατο όριο σε δεκατρία (13) μαθήματα. Κατά το τέταρτο έτος σπουδών ο φοιτητής οφείλει να εγγραφεί σε δύο (2) τουλάχιστον μαθήματα κάθε Εξάμηνο. Από τις ανωτέρω ρυθμίσεις εξαιρούνται οι φοιτητές που

συμμετέχουν σε πρόγραμμα ακαδημαϊκών ανταλλαγών (για το εκάστοτε Εξάμηνο της συμμετοχής τους σε αυτό). Πέραν των απαιτούμενων για την απόκτηση του πτυχίου μαθημάτων ο φοιτητής έχει το δικαίωμα να παρακολουθήσει επιπλέον μαθήματα (εφόσον τηρούνται τα αναφερθέντα όρια δήλωσης μαθημάτων κατά Εξάμηνο). Στα επιπλέον αυτά μαθήματα δεν υπολογίζονται διδακτικές μονάδες, αλλά ο βαθμός τους αναγράφεται στο πιστοποιητικό σπουδών του φοιτητή, εφόσον το επιθυμεί, χωρίς ωστόσο να υπολογίζεται στον βαθμό του πτυχίου. Η εγγραφή σε μαθήματα των οποίων οι ώρες διδασκαλίας συμπίπτουν (έστω και μερικώς) δεν επιτρέπεται. Σε περίπτωση κατά την οποία εκ των υστέρων διαπιστωθεί εγγραφή σε μαθήματα που συμπίπτουν, διατηρείται η εγγραφή (και ο αντίστοιχος βαθμός) μόνον σε ένα από τα μαθήματα αυτά. Δεν επιτρέπεται επίσης η εγγραφή φοιτητών του πρώτου και του δεύτερου έτους σε επιλεγόμενα μαθήματα που προσφέρονται σε μεγαλύτερα έτη. Αντιθέτως οι φοιτητές του τρίτου και τετάρτου έτους μπορούν να δηλώνουν επιλεγόμενα μαθήματα όλων των ετών.

6.1.5 Το πτυχίο

Προϋποθέσεις για την απόκτηση πτυχίου του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών είναι ο φοιτητής να έχει παρακολουθήσει μαθήματα τουλάχιστον 8 εξάμηνα και να έχει περάσει όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα που ορίζονται στο Πρόγραμμα Σπουδών. Για τον υπολογισμό του βαθμού του πτυχίου λαμβάνονται οι βαθμοί όλων των μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου. Οι φοιτητές του Τμήματος αποκτούν το πτυχίο τους συνήθως σε πέντε έτη (κατά 40 % έως 50 %, βλ. συνημμένο πίνακα 7), ενώ ο αριθμός των αποφοίτων ανεβαίνει στο 56 % έως 61,5 % μετά από έξι έτη. Τα τελευταία έτη υπάρχουν περισσότεροι φοιτητές οι οποίοι τελειώνουν τις σπουδές τους πιο γρήγορα, από ό, τι παλαιότερα. Ο μέσος όρος της βαθμολογίας των πτυχίων ανέβηκε από το 7,02 (το 2005/06, επί συνόλου 29 αποφοιτησάντων) στο 7,33 (το 2010/11, επί συνόλου 44 αποφοιτησάντων, βλ. συνημμένο πίνακα 6).

6.1.6 Ανταπόκριση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος

Το πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών αποσκοπεί, σύμφωνα με τους όρους που έχει προσδιορίσει το Υπουργείο Παιδείας για τους απόφοιτους των Τμημάτων Θεατρικών Σπουδών των Πανεπιστημίων Αθηνών, Θεσσαλονίκης, Πατρών και Πελοποννήσου, στην παροχή γνώσεων ώστε να μπορούν να διορίζονται στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση για την συστηματική διδασκαλία μαθημάτων θεατρικής παιδείας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Το πρόγραμμα είναι

εναρμονισμένο με αντίστοιχα ευρωπαϊκά Προγράμματα Θεατρικής Εκπαίδευσης που του επιτρέπει την ισότιμη συμμετοχή του στην Ευρώπη (ανταλλαγή φοιτητών και καθηγητών, Socrates, Erasmus). Αναλυτικότερα, το Πρόγραμμα προσφέρει έναν κεντρικό πυρήνα (central core) μαθημάτων στις Θεατρικές Σπουδές (με έμφαση στο αρχαίο και νεότερο θέατρο) που διδάσκονται από μέλη ΔΕΠ και συμπληρώνεται από γνώσεις που αφορούν την λογοτεχνία, τις εικαστικές τέχνες, τον κινηματογράφο, τον χορό, τα παιδαγωγικά. Πολλοί απόφοιτοι του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών, πέρα από την απορρόφησή τους ως επαγγελματίες, στο χώρο της εκπαίδευσης ως εκπαιδευτικοί (δάσκαλοι εμψυχωτές θεατρικής αγωγής, θεατρικών παιχνιδιών και δραματοποίησης, καθηγητές για τη διδασκαλία μαθημάτων θεατρικής παιδείας), έχουν ξεχωρίσει σε ερευνητικά κέντρα ως μελετητές της ιστορίας και της θεωρίας του θεάτρου, ως ακαδημαϊκοί διδάσκοντες, μετά την απόκτηση διδακτορικού διπλώματος, ως θεατρικοί συγγραφείς, ως ηθοποιοί και σκηνοθέτες μετά την επιπλέον φοίτησή τους σε δραματική σχολή.

6.1.7 Αξιολόγηση των διδασκόντων και του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος από τους φοιτητές

Από τις απαντήσεις των φοιτητών στο ερωτηματολόγιο, το οποίο διανεμήθηκε κατά το Ακαδημαϊκό Έτος 2010/11, και στο οποίο κλήθηκαν οι φοιτητές να απαντήσουν κατά τη διάρκεια των μαθημάτων σε 26 συνολικά ερωτήσεις (βλ. δείγμα του ερωτηματολογίου καθώς και την ανάλυση των απαντήσεων στα Παραρτήματα του κειμένου), προκύπτουν τα εξής: Η παρακολούθηση των μαθημάτων βρίσκεται γενικά σε πολύ καλό επίπεδο (4,17 με άριστα το 5, δηλ. 83,4 %). Ενδιαφέροντα βρίσκουν τα μαθήματα επίσης αρκετοί φοιτητές (4,10, δηλ. 82 %). Σχετικά κακό βαθμό έλαβε η καταλληλότητα των αιθουσών διδασκαλίας (2,48, δηλ. 49,6 % ή λιγότερα από το μισό), το χαμηλότερο βαθμό ανάμεσα στις 26 ερωτήσεις. Το Τμήμα χρειάζεται επομένως, και κατά την κρίση των φοιτητών, πιο κατάλληλες και χωρίς αμφιβολία μεγαλύτερες αίθουσες. Το περιεχόμενο των συγγραμμάτων καλύπτει την ύλη των μαθημάτων, κατά την κρίση των φοιτητών, μόνο κατά 69 % (3,45 με άριστα το 5), κάτι το οποίο θα μπορούσε όμως να αντιμετωπισθεί με πιο συνειδητή παρακολούθηση, εκ μέρους των φοιτητών, όλων των ωρών ενός μαθήματος και με τη βοήθεια προσωπικών σημειώσεων. Τα συγγράμματα επιπλέον δεν φαίνεται να φτάνουν έγκαιρα στα χέρια των φοιτητών (3,14, δηλ. 62,8 %). Στα ζητήματα διδασκαλίας, τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος αξιολογούνται με καλούς βαθμούς: Είναι κατανοητοί (4,13, δηλ. 82,6 %), ενθαρρύνουν τη διατύπωση απόψεων και ερωτήσεων (4,21, δηλ. 84,2), στις οποίες οι απαντήσεις είναι κατανοητές (4,15, δηλ. 83 %). Η

επικοινωνία των διδασκόντων με τους διδασκόμενους κρίνεται σε μεγάλο βαθμό επίσης ικανοποιητική (4,03, δηλ. 80,6 %).

Μια τέτοιου είδους στατιστική δεν μπορεί παρά να εκληφθεί ως κατευθυντήριοι γραμμή (με τις όποιες αποκλίσεις της) και επιτρέπει στους διδάσκοντες να σχηματίσουν μια εικόνα για το πώς κρίνεται η διδασκαλία τους από τους διδασκόμενους. Η συνέχιση της διαδικασίας στα επόμενα εξάμηνα / έτη θα επιτρέψει άλλωστε μια σύγκριση των κρίσεων και την καταβολή προσπαθειών για την περαιτέρω βελτίωση των στόχων. Εξάλλου το Πανεπιστήμιο Πατρών περιμένει προτάσεις για βελτιωμένη διατύπωση των ερωτήσεων στο ερωτηματολόγιο.

6.1.8 Αξιολόγηση διδασκόντων που υπέβαλαν αίτηση για εκλογή ή για μετεξέλιξή τους, από τους φοιτητές

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών είχε καθιερώσει από καιρό ως πάγια τακτική την αξιολόγηση των διδασκόντων κατά τη διαδικασία εκλογής και εξέλιξής τους. Έχουν διαμορφωθεί ειδικά ερωτηματολόγια τα οποία συμπληρώνουν όσοι φοιτητές έχουν παρακολουθήσει τα μαθήματα του/της κρινόμενου/ης. Τα στατιστικά αποτελέσματα ανακοινώνονται στο εκλεκτορικό σώμα και λαμβάνονται υπόψη κατά τη διαδικασία της κρίσης. Τα αποτελέσματα καταγράφονται στα πρακτικά του Εκλογής. Επίσης, οι φοιτητές ερωτώνται: αν δόθηκαν συγγράμματα στο μάθημα, αν το μάθημα βασιζόταν σε σημειώσεις και αν χρησιμοποιήθηκε υποστηρικτικό υλικό. Οι απαντήσεις διαβαθμίζονται με κλίμακα αξιολόγησης.

Οι ερωτήσεις παρατίθενται στο Παράρτημα ως Πίνακας 22.

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων έκρινε την απόδοση των διδασκόντων στις παραπάνω λειτουργίες από καλή έως πολύ καλή και μερικοί ικανοποιητική.

6.1.9 Ερωτηματολόγιο για τα μέλη ΔΕΠ

Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος προσκλήθηκαν, όπως άλλωστε τα μέλη ΔΕΠ ολόκληρης της Πανεπιστημιακής Κοινότητας, να απαντήσουν σε 21 ερωτήματα σχετικά με τα μαθήματα και τις υποδομές του Τμήματος. Οι απαντήσεις έχουν διατυπωθεί εν μέρει ήδη σε προηγούμενα κεφάλαια του κειμένου της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης («Στόχοι της ακαδημαϊκής μονάδας στην οποία ανήκετε», βλ. κεφ. 6.1.1 και 6.2.1), εν μέρει σχετίζονται με το περιεχόμενο του κάθε μαθήματος ξεχωριστά («Στόχοι των μαθημάτων σας»). Ως γενικότερες

παρατηρήσεις θα μπορούσαν να διατυπωθούν οι εξής: Υπάρχουν συνεργασίες μελών ΔΕΠ με κοινωνικούς φορείς όπως θέατρα, διαλέξεις για την τοπική κοινωνία, αλλά και συλλόγους, μαθήματα και παρουσιάσεις για σχολεία και διάφορα άλλα (βλ. κάτω κεφ. 8.2.1, 8.3 κ.ά.). Οι φοιτήτριες και φοιτητές εξετάζονται γραπτά ή και προφορικά, λαμβάνεται σοβαρά υπόψη όμως και η συμμετοχή και το ενδιαφέρον που έδειξαν κατά τη διάρκεια των μαθημάτων, με την έμπρακτη συμμετοχή τους, με ερωτήσεις και προτάσεις. Όσο για τις προτάσεις για βελτίωση των στόχων, αλλά και της υλικοτεχνικής υποδομής, βλ. κάτω κεφ. 12.

Αν και ως τώρα ανταποκρίθηκαν μόνο τα μισά από τα μέλη ΔΕΠ στο ερωτηματολόγιο, διαφαίνονται εντούτοις κάποιες κριτικές τάσεις (βλ. Παράρτημα, πίν. 21): Η συμμετοχή των φοιτητών στα μαθήματα θα μπορούσε να είναι καλύτερη («ικανοποιητική»: μόλις 25 %). Βοηθητικό προσωπικό για τη διεξαγωγή έρευνας υπάρχει σε όχι ικανοποιητικό αριθμό (45 %), ενώ λίγο καλύτερη είναι η κατάσταση για βοηθητικό προσωπικό για το εκπαιδευτικό έργο (55 %). Οι διαθέσιμες υποδομές για το ερευνητικό έργο κρίνονται ικανοποιητικές κατά 62,5 %, για το εκπαιδευτικό έργο κατά μόλις 55 %. Όσοι φοιτητές παρακολουθούν, συμμετέχουν ενεργά (82,5 %), ενδιαφέρονται να εμβαθύνουν το περιεχόμενο των μαθημάτων (75 %), επιζητούν την επαφή με τον διδάσκοντα / τη διδάσκουσα για επιστημονικά θέματα που αφορούν τα μαθήματα (77,5 %). Οι διδάσκοντες προωθούν τη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής Επικοινωνιών (87,5 %) και ενθαρρύνουν τους φοιτητές να αναζητούν βιβλιογραφία στο διαδίκτυο (80 %). Οι προπτυχιακοί φοιτητές / φοιτήτριες ενημερώνονται συστηματικά για το περιεχόμενο και τους στόχους των μαθημάτων (100 %) καθώς και για το χρόνο που απαιτεί η μελέτη του υλικού (80 %). Οι φοιτητές συμμετέχουν ες επιστημονικές δράσεις (80 %) και βαθμολογούνται ως επί το πλείστον με επιτυχία (75 %).

6.1.10 Μαθήματα Προπτυχιακών Σπουδών για φοιτητές άλλων Τμημάτων / Σχολών

Σε σχετικό αίτημα του Τμήματος Μηχανικών Η/Υ και Πληροφορικής της Πολυτεχνικής Σχολής του Πανεπιστημίου Πατρών, το οποίο ζητούσε τη δυνατότητα παρακολούθησης μαθημάτων και συμμετοχής σε εξετάσεις φοιτητών του στο πέμπτο και έκτο έτος σπουδών τους, η Γενική Συνέλευση του Τμήματος ανταποκρίθηκε πρόθυμα, και προτάθηκαν για παρακολούθηση τρία μαθήματα Εισαγωγής σε διαφορετικά θέματα (Αρχαίο Θέατρο, Αρχαιολογία των Αρχαίων Θεάτρων, Κινηματογράφος). Ο αριθμός των προς εξέταση φοιτητών του Τμήματος Μηχανικών Η/Υ και Πληροφορικής ανήλθε το Ακαδημαϊκό Έτος 2010/11 σε 143, με δυναμική τάση προς αύξηση.

6.1.11 Επαγγελματικές προοπτικές

Το Υπουργείο Παιδείας έχει προσδιορίσει τους όρους με τους οποίους οι απόφοιτοι Θεατρικών Σπουδών των Πανεπιστημίων Αθηνών, Θεσσαλονίκης, Πατρών και Πελοποννήσου μπορούν να διορίζονται στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση για την συστηματική διδασκαλία μαθημάτων θεατρικής παιδείας. Για την επαγγελματική κατοχύρωση των πτυχιούχων Θεατρικών Σπουδών έχει επιτευχθεί η σύσταση του κλάδου των θεατρολόγων (Φ.Ε.Κ. 204/2-3-2001), η αναγνώριση των επαγγελματικών τους δικαιωμάτων (Φ.Ε.Κ. 111/6-4-2000 τ. Α'), η ένταξή τους στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση (Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο) και η αναγνώριση της παιδαγωγικής επάρκειάς τους με την ένταξή τους στις Καθηγητικές Σχολές (Φ.Ε.Κ. 260/17-10-2005). Επίσης, πρόσφατα προκηρύχθηκαν οι πρώτες οργανικές θέσεις για τον Κλάδο ΠΕ32 (Φ.Ε.Κ. 1782/5-9-2007, τ. Β').

Οι πτυχιούχοι του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών έχουν την δυνατότητα να εργαστούν:

- α) Στο χώρο της εκπαίδευσης ως εκπαιδευτικοί: δάσκαλοι εμπνευστές θεατρικής αγωγής, θεατρικών παιχνιδιών και δραματοποίησης, καθηγητές για τη διδασκαλία μαθημάτων θεατρικής παιδείας, υπεύθυνοι σχολικών εκδηλώσεων και παραστάσεων.
- β) Σε θεατρικούς οργανισμούς ως δραματολόγοι, υπεύθυνοι καλλιτεχνικού προγραμματισμού, μεταφραστές, επιμελητές προγραμμάτων.
- γ) Στην τηλεόραση και στο ραδιόφωνο ως επιστημονικοί σύμβουλοι και υπεύθυνοι για θεατρικές εκπομπές.
- δ) Στον ημερήσιο και περιοδικό τύπο, όπως και σε εκδοτικούς οίκους ως κριτικοί, ειδικευμένοι στο θέατρο συντάκτες, υπεύθυνοι εκδόσεων και δραστηριοτήτων σχετικών με το θέατρο.
- ε) Σε υπουργεία, νομαρχίες και στην τοπική αυτοδιοίκηση ως υπεύθυνοι θεατρικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων.
- στ) Σε δραματικές σχολές ως καθηγητές.
- ζ) Μπορούν, επίσης, να σταδιοδρομήσουν στο θέατρο είτε ως σκηνοθέτες κατόπιν σχετικών μεταπτυχιακών σπουδών, είτε ως ηθοποιοί, εφόσον σπουδάσουν σε δραματική σχολή.
- η) Εφόσον οι πτυχιούχοι του Τμήματος συνεχίσουν τις σπουδές τους σε μεταπτυχιακό επίπεδο και αποκτήσουν και διδακτορικό δίπλωμα, μπορούν να εργαστούν ως ακαδη-

μαϊκοί διδάσκοντες σε πανεπιστημιακά Τμήματα Θεατρικών Σπουδών και σε Τμήματα Φιλοσοφικών Σχολών.

θ) Σε ερευνητικά κέντρα ως μελετητές της ιστορίας και της θεωρίας του θεάτρου.

6.1.12 Δομή, συνεκτικότητα και Λειτουργικότητα του Προγράμματος Π.Σ.

Η παρακολούθηση και ο συντονισμός των σπουδών επιτελείται από την Επιτροπή Προγράμματος Πτυχιακών Σπουδών η οποία εισηγείται διορθωτικές ενέργειες στη Γενική Συνέλευση του Τμήματος. Η επιτροπή προσπαθεί να παρακολουθεί, σε ετήσια βάση, τις ανάγκες και αναπροσαρμογές που αφορούν την επαγγελματική αποκατάσταση των φοιτητών, αποσκοπώντας να τους εξοπλίσει με εκείνα τα εφόδια που θα τους επιτρέψουν να ανταποκριθούν ή να σταδιοδρομήσουν σε τομείς πέρα από την εκπαίδευση. Σε θεατρικούς οργανισμούς ως δραματολόγοι, υπεύθυνοι καλλιτεχνικού προγραμματισμού, μεταφραστές, επιμελητές προγραμμάτων. Στην τηλεόραση και στο ραδιόφωνο ως επιστημονικοί σύμβουλοι και υπεύθυνοι για θεατρικές εκπομπές. Στον ημερήσιο και περιοδικό Τύπο και σε εκδοτικούς οίκους ως κριτικοί, ειδικευμένοι στο θέατρο συντάκτες, υπεύθυνοι εκδόσεων και δραστηριοτήτων σχετικών με το θέατρο. Σε υπουργεία, νομαρχίες και στην τοπική αυτοδιοίκηση ως υπεύθυνοι θεατρικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων.

Όπως είναι προφανές δεν υπάρχει Πρόγραμμα Σπουδών χωρίς δυσλειτουργίες. Μερικά προβλήματα προκύπτουν από τη σχετική αλληλοεπικάλυψη ύλης και ορισμένα πρωθύστερα στη διδασκαλία τομέων/αντικειμένων, προβλήματα που επιχειρείται να μετριασθούν με την ύπαρξη προαπαιτούμενων μαθημάτων. Οι από έδρας διαλέξεις που μειώνουν την αυτενέργεια του φοιτητή συμπληρώνονται με τη χρήση εποπτικών μέσων (προβολή ταινιών, υλικού τεκμηρίωσης κλπ.) ή την καλλιέργεια της ερευνητικής ικανότητας με την αξιοποίηση των διαθέσιμων χώρων έρευνας που αφορούν τις θεατρικές σπουδές (κέντρα έρευνας, θεατρικά μουσεία, χώροι τήρησης αρχείων), επαφή (συνεντεύξεις, παρακολούθηση πρόβας κλπ.) με ανθρώπους του καλλιτεχνικού χώρου, παρακολούθηση και συμμετοχή σε θεατρικές παραστάσεις κλπ.

6.1.13 Διεθνής διάσταση

Τα Προγράμματα Κινητικότητας Φοιτητών αφορούν στη μετάβαση φοιτητών σε άλλη χώρα πλην της Ελλάδας. Τα σημαντικότερα προγράμματα κινητικότητας που διαχειρίζεται το Πανεπιστήμιο Πατρών και συμμετέχει το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών είναι οι δράσεις του

Erasmus-Lifelong Learning Programme (Διά βίου μάθηση) (LLP), του Erasmus Mundus (για μεταπτυχιακές σπουδές) και του Leonardo da Vinci. Με το Erasmus-LLP οι φοιτητές μπορούν να σπουδάσουν για περίοδο 3 έως 12 μηνών, σε ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα άλλης συμμετέχουσας ευρωπαϊκής χώρας ή να τοποθετηθούν σε εταιρείες, εκπαιδευτικά και ερευνητικά κέντρα και οργανισμούς κατάρτισης για πρακτική άσκηση για το ίδιο χρονικό διάστημα. Το Erasmus-LLP περιλαμβάνει και προγράμματα βραχείας ανώτατης τεχνολογικής εκπαίδευσης. Η αρχή που διέπει τη δράση είναι ότι οι σπουδές ή η πρακτική άσκηση στο εξωτερικό αναγνωρίζονται πλήρως στο εκπαιδευτικό ίδρυμα προέλευσης, κυρίως χάρη στο ευρωπαϊκό σύστημα μεταφοράς ακαδημαϊκών μονάδων (ECTS). Με χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, λειτουργεί στο Πανεπιστήμιο Πατρών το κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για την επαγγελματική κατάρτιση LEONARDO DA VINCI. Δικαίωμα συμμετοχής έχουν εν ενεργεία φοιτητές, προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί, καθώς και νέοι πτυχιούχοι, εντός ενός έτους από την απόκτηση του πτυχίου τους. Οι συμμετέχοντες έχουν την ευκαιρία να κάνουν πρακτική άσκηση σε φορείς των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως Ινστιτούτα, Εργαστήρια Πανεπιστημίων, Εταιρείες, Οργανισμούς, Βιομηχανίες, σε γνωστικά αντικείμενα που εμπίπτουν στο αντικείμενο των σπουδών τους. Κατ' αυτόν τον τρόπο, αποκτούν πολύτιμη εμπειρία, καθώς βιώνουν την κουλτούρα της χώρας υποδοχής και γνωρίζουν τις ευρωπαϊκές συνθήκες εργασίας. Οι συμμετέχοντες στο Πρόγραμμα λαμβάνουν οικονομική στήριξη, το ύψος της οποίας εξαρτάται από τη χώρα προορισμού και περιλαμβάνει ταξιδιωτικά εισιτήρια, έξοδα διαβίωσης, και ασφαλιστική κάλυψη. Η διάρκεια της πρακτικής άσκησης είναι είτε δώδεκα (12) είτε είκοσι τέσσερις (24) εβδομάδες.

6.2. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.)

6.2.1. Στόχοι του Προγράμματος

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος ιδρύθηκε το 2004 με την Υπουργική Απόφαση 49061/B7 (Φ.Ε.Κ. 1088/19-7-2004, όπως τροποποιήθηκε από την Υ.Α. 101463/B7 Φ.Ε.Κ. 2434/1-12-2008) σύμφωνα με τον Ν. 3685/2008 (ΦΕΚ 148 τ.Α'/6-7-2008, όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 24 του Ν. 3696/2008 ΦΕΚ 177 τ.Α'/25-8-2008) και έχει ως αντικείμενό του το «Αρχαίο Ελληνικό Θέατρο». Λειτουργήσει για πρώτη φορά από το Ακαδημαϊκό Έτος 2004/05. Στο Π.Μ.Σ. εισάγονται, κατόπιν εξετάσεων, δέκα φοιτητές κατ' έτος. Σκοπός του είναι γενικά η προώθηση της επιστημονικής γνώσης και έρευνας στο πεδίο των θεατρικών σπουδών και πιο συγκεκριμένα του αρχαίου ελληνικού θεάτρου σε όλο του το εύρος. Ως ιδιαίτεροι σκοποί του Προγράμματος ορίζονται οι εξής: (α) Η προώθηση της μελέτης και έρευνας του αρχαίου ελληνικού θεάτρου, του αρχαίου ελληνικού δράματος, της σχέσης του αρχαίου δράματος με άλλα γραμματειακά είδη (αρχαία και νεότερα), της επίδρασης και της πρόσληψης γενικά του αρχαίου ελληνικού δράματος στους ρωμαϊκούς, βυζαντινούς και νεότερους χρόνους και, τέλος, των σκηνικών προσεγγίσεων του αρχαίου ελληνικού δράματος στους νεότερους χρόνους, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. (β) Η προώθηση της έρευνας στα ανωτέρω επιμέρους αντικείμενα με τη σύνταξη επιστημονικών άρθρων, διδακτορικών διατριβών, μονογραφιών, την έκδοση κειμένων, τη συγκρότηση ειδικών κατά θέμα βιβλιογραφιών και την παραγωγή πάσης φύσεως σχετικών επιστημονικών εργασιών. Επίσης, η προώθηση της έρευνας σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών του Ινστιτούτου Τεχνολογίας και Έρευνας στο πλαίσιο του ήδη λειτουργούντος «Προγράμματος Ηλεκτρονικής Τεκμηρίωσης του Αρχαίου Θεάτρου», που αποβλέπει στην πλήρη επιστημονική καταγραφή όλων των πληροφοριών που σχετίζονται με το αρχαίο δράμα σε ολόκληρο τον ελληνόφωνο κόσμο. (γ) Η κατάρτιση ειδικευμένων επιστημόνων, οι οποίοι θα μπορούν να στελεχώσουν πανεπιστημιακά Τμήματα, θεατρικούς οργανισμούς και φορείς που ενδιαφέρονται για το αρχαίο δράμα.

6.2.2. Συνοπτική Περιγραφή του Μεταπτυχιακού Προγράμματος

Το Πρόγραμμα απονέμει: α) Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) στο «Αρχαίο Ελληνικό Θέατρο», και β) Διδακτορικό Δίπλωμα. Ως ελάχιστη χρονική διάρκεια σπουδών για την απονομή του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης ορίζονται τα τέσσερα (4)

διδασκτικά Εξάμηνα, ενώ για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής η συνολική διάρκεια των σπουδών δεν μπορεί σε καμιά περίπτωση να είναι μικρότερη από τρία (3) έτη από την ημερομηνία καθορισμού του θέματος. Μεταπτυχιακοί φοιτητές είναι εκείνοι που εγγράφονται στο Π.Μ.Σ. για την απόκτηση Μ.Δ.Ε. (πρώτος κύκλος) είτε διδακτορικού διπλώματος (δεύτερος κύκλος), όπως ορίζεται από τις διατάξεις του παρόντος Κανονισμού. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές του δεύτερου κύκλου έχουν το δικαίωμα για το διάστημα που είναι εγγεγραμμένοι στο Π.Μ.Σ. να φέρουν τον τίτλο του υποψήφιου διδάκτορα.

6.2.3. Αναλυτική Περιγραφή του Μεταπτυχιακού Προγράμματος

Όργανα του Π.Μ.Σ. είναι η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών, η Συντονιστική Επιτροπή και ο Διευθυντής (Καθηγητής κ. Σταύρος Τσιτσιρίδης). Όλα τα όργανα του Π.Μ.Σ. και οι επιτροπές έχουν διετή θητεία. Το Π.Μ.Σ. λειτουργεί υπό την εποπτεία της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύνθεσης (Γ.Σ.Ε.Σ.) του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών, η οποία αποτελείται από τον Πρόεδρο του Τμήματος, τα μέλη ΔΕΠ της Γ.Σ. και δύο (2) μεταπτυχιακούς φοιτητές του Τμήματος. Η Γ.Σ.Ε.Σ. είναι αρμόδια για τη σύνταξη και εισήγηση πρότασης λειτουργίας Π.Μ.Σ., ορίζει τα μέλη των συμβουλευτικών και λοιπών επιτροπών, την απονομή μεταπτυχιακών διπλωμάτων, και γενικά ρυθμίζει θέματα που δεν περιλαμβάνονται στην Υπουργική Απόφαση μέσα στο πλαίσιο του ισχύοντος νόμου, και επιλύει οποιοδήποτε ζήτημα προκύπτει κατά τη λειτουργία του Π.Μ.Σ. και δεν προβλέπεται από τον παρόντα Κανονισμό. Είναι, επίσης, το αρμόδιο όργανο να προτείνει οποιαδήποτε τροποποίηση του παρόντος Εσωτερικού Κανονισμού. Η Συντονιστική Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών αποτελείται από τρία μέλη ΔΕΠ μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. Τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής ορίζει η Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος. Η Συντονιστική Επιτροπή είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό λειτουργίας του Προγράμματος. Η Συντονιστική Επιτροπή προτείνει, μεταξύ άλλων, στη Γ.Σ.Ε.Σ., η οποία και αποφασίζει, τον επιβλέποντα για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή του πρώτου κύκλου του Π.Μ.Σ., και την τριμελή συμβουλευτική επιτροπή για κάθε φοιτητή ο οποίος γίνεται δεκτός για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής. Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. εκλέγεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ., συγκαλεί τη Συντονιστική Επιτροπή και εισηγείται στη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος για κάθε θέμα που αφορά την αποτελεσματική λειτουργία του Π.Μ.Σ. Στη θέση του Διευθυντή έχουν δικαίωμα εκλογής μέλη ΔΕΠ από τις βαθμίδες του καθηγητή και του αναπληρωτή καθηγητή. Σε περίπτωση αδυναμίας εκτέλεσης των καθηκόντων του ως μέλους της Συντονιστικής Επιτροπής ή ως Διευθυντή του Π.Μ.Σ. για οποιονδήποτε λόγο (αφυπηρέτηση, ασθένεια, εγκυμοσύνη κ.λπ.), το μέλος ΔΕΠ αντικαθίσταται σύμφωνα με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ.

Οι διδάσκοντες στο Π.Μ.Σ. είναι μέλη του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών και μέλη ΔΕΠ άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Πατρών. Επίσης, διδακτικό έργο είναι δυνατό να αναλάβουν: (α) Επισκέπτες καθηγητές της ημεδαπής, ομότιμοι καθηγητές, εντεταλμένοι επίκουροι καθηγητές και ειδικοί επιστήμονες. (β) Ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής που είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος και έχουν επαρκή επιστημονική ερευνητική ή συγγραφική δραστηριότητα. (γ) Επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στα σχετικά με τα αναφερθέντα σεμινάρια πεδία έρευνας. Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος προσφέρουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ. υπό μορφή σεμιναρίου, εφόσον τους ανατεθεί, ή, προαιρετικώς και κατόπιν προτάσεως της Συντονιστικής Επιτροπής, υπό μορφή κύκλου διαλέξεων διάρκειας τουλάχιστον τεσσάρων εβδομάδων. Η διδασκαλία σε σεμινάρια του Π.Μ.Σ. συνυπολογίζεται στις υπό του νόμου (Ν. 2530/97 αρθρ. 2) προβλεπόμενες υποχρεώσεις των μελών ΔΕΠ. Η ανάθεση διδασκαλίας και ασκήσεων σε μέλη ΔΕΠ γίνεται από την Γ.Σ.Ε.Σ., η οποία λαμβάνει υπόψη κατά τη διαδικασία τη σχετική διδακτική και ερευνητική εμπειρία των μελών ΔΕΠ. Τα μέλη ΔΕΠ δεν επιτρέπεται να απασχολούνται αποκλειστικά στο Π.Μ.Σ.

6.2.3.1. Τίτλοι Σπουδών

Το Πρόγραμμα απονέμει: α) Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) στο «Αρχαίο Ελληνικό Θέατρο».

6.2.3.2. Ανταπόκριση του προγράμματος στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας

Μεταπτυχιακοί φοιτητές και των δύο κύκλων προσλαμβάνονται από το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, ύστερα από πρόταση της Συντονιστικής Επιτροπής, με ωριαία αντιμισθία, για να επικουρούν τα μέλη ΔΕΠ στην άσκηση των προπτυχιακών φοιτητών, τη διεξαγωγή φροντιστηριακών μαθημάτων, την εποπτεία των εξετάσεων και τη διόρθωση των ασκήσεων. Η σχετική δαπάνη βαρύνει τον προϋπολογισμό του Πανεπιστημίου. Στους μεταπτυχιακούς φοιτητές χορηγούνται υποτροφίες και δάνεια, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Δικαιούνται επίσης υγειονομικής περίθαλψης και διευκολύνσεων για τις μετακινήσεις τους σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Μεταπτυχιακοί φοιτητές που λαμβάνουν υποτροφία από το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών έχουν την υποχρέωση να παρέχουν συγκεκριμένο έργο στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ., το οποίο όμως σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να επιδρά ανασταλτικά προς την ολοκλήρωση των σπουδών τους ή να είναι αναντίστοιχο προς το ύψος της υποτροφίας. Κριτήρια για την παροχή υποτροφίας στον πρώτο κύκλο του Π.Μ.Σ. αποτελούν, κατά κύριο λόγο, η

βαθμολογία εισαγωγής και η επίδοση κατά το πρώτο έτος σπουδών αντίστοιχα, ενώ συνεκτιμώνται επίσης τα εξής στοιχεία: (α) εάν ο φοιτητής λαμβάνει ή πρόκειται να λάβει για το ίδιο διάστημα άλλη υποτροφία, και (β) η οικονομική κατάσταση του φοιτητή. Ο αριθμός, τα κριτήρια και οι όροι για την παροχή των εν λόγω υποτροφιών καθορίζονται από τη Γ.Σ.Ε.Σ., η οποία και επιλέγει, κατόπιν προτάσεως της Συντονιστικής Επιτροπής, τους φοιτητές που θα λάβουν υποτροφία. Οι φοιτητές του Π.Μ.Σ. δεν καταβάλλουν δίδακτρα.

6.2.3.3. Δομή, συνεκτικότητα και λειτουργικότητα

Η διδασκαλία και οι εξετάσεις του πρώτου διδακτικού εξαμήνου διεξάγονται από την 1η Οκτωβρίου έως την 28η Φεβρουαρίου και του δευτέρου διδακτικού εξαμήνου από την 1η Μαρτίου ως την 30η Ιουνίου. Για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή ο οποίος παρακολουθεί Π.Μ.Σ. που οδηγεί στην απονομή Μ.Δ.Ε. ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ., ύστερα από πρόταση της Συντονιστικής Επιτροπής, ένα μέλος ΔΕΠ ως επιβλέπον, από αυτά που τους έχει ανατεθεί μεταπτυχιακό έργο. Η Συντονιστική Επιτροπή και το επιβλέπον μέλος έχουν την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου της πορείας των σπουδών του μεταπτυχιακού φοιτητή.

Το Πρόγραμμα Σπουδών του πρώτου κύκλου προβλέπει κανονική διάρκεια σπουδών τεσσάρων Εξαμήνων, πιστώνεται συνολικά με 120 διδακτικές μονάδες (δ.μ.) και περιλαμβάνει τα εξής: Α. Τη σύνταξη και παρουσίαση δύο (2) ερευνητικών εργασιών σε κάθε προβλεπόμενο Εξάμηνο σπουδών (εκτός του τελευταίου) στο πλαίσιο σχετικών σεμιναρίων. α. Τα Σεμινάρια του πρώτου κύκλου μεταπτυχιακών σπουδών είναι τα εξής: «Αρχαία ελληνική τραγωδία Ι», «Αρχαία ελληνική κωμωδία Ι», «Αρχαία ελληνική τραγωδία ΙΙ», «Αρχαία ελληνική κωμωδία ΙΙ» / «Σατυρικό δράμα» / «Μίμος», «Η αριστοτελική προσέγγιση του αρχαίου δράματος», «Αρχαίο ελληνικό θέατρο και αρχαιολογία», «Πρόσληψη του αρχαίου δράματος στη Νεότερη λογοτεχνία / στο Νεότερο θέατρο», «Σκηνικές προσεγγίσεις του αρχαίου δράματος στους νεότερους χρόνους». Ο φοιτητής είναι υποχρεωμένος να παρουσιάσει την εργασία του σε μια πρώτη μορφή (είτε προφορική είτε προφορική και γραπτή) κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου. Η τελική μορφή, στην οποία θα έχουν ληφθεί υπόψη οι υποδείξεις που έχουν γίνει κατά την παρουσίαση, παραδίδεται μέσω της Γραμματείας του Τμήματος για βαθμολόγηση μέχρι την 15η Φεβρουαρίου για το Χειμερινό Εξάμηνο και μέχρι τη 15η Ιουνίου για το Εαρινό Εξάμηνο. Η ημερομηνία παράδοσης μίας (1) μόνον από τις δύο σεμιναριακές εργασίες κάθε Εξαμήνου του πρώτου έτους σπουδών μπορεί να παραταθεί μέχρι την 1η Σεπτεμβρίου. Η Γραμματεία ελέγχει την πιστή τήρηση του προηγούμενου όρου. Η υπέρβαση των ανωτέρω προθεσμιών σημαίνει αυτομάτως απώλεια του μαθήματος. Η παρακολούθηση των σεμιναρίων είναι υποχρεωτική για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές. Η κατ' επανάληψιν α-

δικαιολόγητη απουσία τους δύναται, κατά την κρίση του διδάσκοντα, να έχει ως συνέπεια την απώλεια του μαθήματος. Σε περίπτωση αποτυχίας ο φοιτητής υποχρεούται να παρακολουθήσει το ίδιο σεμινάριο κατά το επόμενο έτος. Αν αποτύχει και πάλι, ο φοιτητής διαγράφεται από το Π.Μ.Σ. Ο ανώτατος αριθμός σεμιναρίων στα οποία φοιτητής μπορεί να αποτύχει, εφόσον τα έχει δηλώσει, είναι δύο (2). Σε περίπτωση αποτυχίας σε περισσότερα των δύο μαθημάτων ο φοιτητής διαγράφεται από το Π.Μ.Σ. Κάθε σεμινάριο πιστώνεται με 10 δ.μ.

Σε αίτηση που καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος στην αρχή του τρίτου Εξαμήνου σπουδών (και πάντως μέχρι το τέλος Οκτωβρίου) ο φοιτητής δηλώνει γενικά την περιοχή από την οποία επιθυμεί να προέρχεται το θέμα της διπλωματικής εργασίας του (τραγωδία, κωμωδία, Αριστοτέλους Περί ποιητικής, πρόσληψη του δράματος κ.λπ.). Σε συνεννόηση με το μέλος ΔΕΠ που επιβλέπει τον συγκεκριμένο φοιτητή η Συντονιστική Επιτροπή ορίζει τον επιβλέποντα της διπλωματικής εργασίας. Για την επιλογή του επόπτη λαμβάνεται υπόψη (χωρίς ωστόσο να είναι δεσμευτική) η προτίμηση της επιστημονικής περιοχής την οποία έχει δηλώσει ο φοιτητής και η ισομερής κατανομή των διδακτικών βαρών μεταξύ των διδασκόντων στο Π.Μ.Σ. Ο επόπτης ορίζει χωρίς καθυστέρηση το ακριβές θέμα της εργασίας και δίνει τις απαραίτητες οδηγίες στον φοιτητή για την επεξεργασία του θέματος. Η έκταση της διπλωματικής εργασίας δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 50 και μεγαλύτερη των 80 σελίδων ηλεκτρονικού υπολογιστή, γραμμένη με στοιχεία 12 στιγμών και με διάστημα 1.5, συνυπολογιζομένων των σημειώσεων, όχι όμως της βιβλιογραφίας, των ευρετηρίων, των πινάκων, των παραρτημάτων κτλ. Το όριο αυτό μπορεί, εάν επιβάλλεται από το θέμα, να τροποποιηθεί με τη σύμφωνη γνώμη του επόπτη. Η διπλωματική εργασία υποβάλλεται για κρίση στην τριμελή εξεταστική επιτροπή, σε τρία αντίτυπα, μέχρι την 15η Σεπτεμβρίου για το Εαρινό Εξάμηνο και μέχρι την 15η Φεβρουαρίου για το Χειμερινό Εξάμηνο κάθε ακαδημαϊκού έτους. Η διπλωματική εργασία πιστώνεται συνολικά με 40 δ.μ., οι οποίες κατανέμονται ισομερώς στα τέσσερα Εξάμηνα του προγράμματος σπουδών. Πιο συγκεκριμένα, στα δύο πρώτα Εξάμηνα πιστώνονται 20 δ.μ. ($2 \times 10 = 20$) για τη συλλογή υλικού σχετικού με τη διπλωματική εργασία, στο τρίτο Εξάμηνο 10 δ.μ. για την έναρξη συγγραφής της εργασίας, ενώ κατά το τελευταίο Εξάμηνο πιστώνονται 10 δ.μ. για την ολοκλήρωση της συγγραφής της διπλωματικής εργασίας. Όλες οι γραπτές εργασίες των μεταπτυχιακών φοιτητών φυλάσσονται αξιολογημένες στο αρχείο της Βιβλιοθήκης, ώστε να μπορούν να τις συμβουλευτούν ανά πάσα στιγμή οι επιβλέποντες και η Συντονιστική Επιτροπή. Την ανελλιπή παρακολούθηση, χωρίς την υποχρέωση συγγραφής εργασίας ή συμμετοχής σε εξετάσεις, έως δύο (2) σεμιναρίων ή παραδόσεων προπτυχιακού επιπέδου ανά Εξάμηνο, τα οποία είναι συναφή προς τα ανωτέρω μεταπτυχιακά σεμινάρια. Ο αριθμός και τα συγκεκριμένα μαθήματα καθορίζονται για κάθε φοιτη-

τή ξεχωριστά από τη Γ.Σ.Ε.Σ. κατόπιν εισηγήσεως της Συντονιστικής Επιτροπής. Η παρακολούθηση πιστοποιείται με σχετική βεβαίωση των διδασκόντων τα συγκεκριμένα μαθήματα. Εναλλακτικά προς τα ανωτέρω σεμινάρια ή παραδόσεις μπορεί να ορίζονται προς παρακολούθηση συναφείς κύκλοι διαλέξεων που προσφέρονται ειδικώς για τον σκοπό αυτό στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ.

Η κλίμακα βαθμολογίας ορίζεται από μηδέν (0) έως δέκα (10). Προβιβάσιμος βαθμός για κάθε είδους εξέταση (σεμινάρια, τελική προφορική εξέταση, διπλωματική εργασία) είναι το έξι (6) και οι μεγαλύτεροί του. Ο τελικός βαθμός του Μ.Δ.Ε. εξάγεται από τον μέσο όρο των βαθμών των σεμιναρίων, ο οποίος πολλαπλασιάζεται επί 2/3, και από τον βαθμό της διπλωματικής εργασίας, ο οποίος πολλαπλασιάζεται επί 1/3. Για να απονεμηθεί το Μ.Δ.Ε. θα πρέπει ο φοιτητής να έχει εκπληρώσει όλες τις τυπικές υποχρεώσεις του, όπως αυτές καθορίζονται από τον παρόντα Κανονισμό. Ο τυπικός έλεγχος των προϋποθέσεων αυτών καθώς και ο υπολογισμός της βαθμολογίας γίνεται από τη Γραμματεία του Τμήματος. Η ημερομηνία αποφοίτησης είναι η ίδια για όλους τους αποφοιτώντες κατά το αυτό ακαδημαϊκό έτος και ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. ή, κατόπιν εξουσιοδότησεως, από τη Συντονιστική Επιτροπή του Προγράμματος. Φοιτητής ο οποίος δεν έχει αποκτήσει το Μ.Δ.Ε. μετά την πάροδο έξι (6) εξαμήνων από την ημερομηνία εγγραφής του, διαγράφεται από το Π.Μ.Σ. Στο χρόνο των έξι εξαμήνων δεν υπολογίζεται ο χρόνος που τυχόν ο φοιτητής έχει διακόψει νόμιμα, ύστερα από απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ., τις σπουδές του (στράτευση, λόγοι υγείας, εγκυμοσύνη κ.λπ.).

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ

ΕΤΟΣ	<i>Χειμερινό Εξάμηνο</i>	<i>Εαρινό Εξάμηνο</i>
Α'	1. Αρχαία ελληνική κωμωδία I 2. Αρχαίο ελληνικό θέατρο και αρχαιολογία	3. Αρχαία ελληνική τραγωδία I 4. Πρόσληψη του αρχαίου δράματος στη νεότερη λογοτεχνία / στο νεότερο θέατρο
Β'	1. Η αριστοτελική προσέγγιση του αρχαίου δράματος 2. Σκηνικές προσεγγίσεις του αρχαίου δράματος στους νεότερους χρόνους	3. Αρχαία ελληνική τραγωδία II 4. Αρχαία ελληνική κωμωδία II / Σατυρικό δράμα / Μίμος

6.2.4. Εξεταστικό σύστημα

Η προκήρυξη των κενών θέσεων γίνεται μέχρι το τέλος Μαρτίου για το επόμενο ακαδημαϊκό έτος. Η σχετική προκήρυξη δημοσιεύεται στον αθηναϊκό και τον τοπικό τύπο και περιλαμβάνει τους όρους και τις προϋποθέσεις υποψηφιότητας, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, καθώς και τις ημερομηνίες και το χώρο διεξαγωγής των γραπτών εξετάσεων και συνεντεύξεων. Οι υποψήφιοι υποβάλλουν προς τη Γραμματεία του Τμήματος για κάθε ακαδημαϊκό έτος μέχρι την 15η Σεπτεμβρίου τα εξής δικαιολογητικά: αίτηση εισαγωγής (σε τυποποιημένο έντυπο που χορηγείται από τη Γραμματεία), σύντομο βιογραφικό σημείωμα, αντίγραφο πτυχίου με αναλυτική βαθμολογία, τίτλους ξένων γλωσσών (εφόσον υπάρχουν), αποδεικτικά ερευνητικού ή συγγραφικού έργου (εφόσον υπάρχουν). Τίτλοι σπουδών από ξένα ΑΕΙ πρέπει να έχουν την αναγνώριση ισοτιμίας του ΔΙΚΑΤΣΑ. Η Γραμματεία του Τμήματος παρέχει πληροφορίες σχετικές με την ύλη των εξετάσεων και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά. Οι γραπτές εξετάσεις διενεργούνται κατά το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου από τριμελή επιτροπή που ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. Προηγείται η εξέταση στην ξένη γλώσσα, η επιτυχία στην οποία αποτελεί προϋπόθεση για την περαιτέρω διαδικασία. Είναι δυνατή η εκ των προτέρων εξέταση στην ξένη γλώσσα κατά τον Ιούνιο, ύστερα από αίτηση των ενδιαφερομένων στη Γραμματεία του Τμήματος. Η ύλη των εξετάσεων καθορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. και ανακοινώνεται τρεις μήνες νωρίτερα, δηλαδή το πρώτο δεκαήμερο του Ιουνίου. Σε περιπτώσεις αλλοδαπών φοιτητών και εφόσον υπάρξει παρόμοιο αίτημα από τον υποψήφιο, η Συντονιστική Επιτροπή μπορεί να ορίσει προφορική αντί της γραπτής εξέτασης για μέρος ή το σύνολο της εξεταστέας ύλης. Η τριμελής επιτροπή που έχει οριστεί για τη διεξαγωγή των γραπτών εξετάσεων καλεί τους υποψήφιους σε συνέντευξη. Κατά την προφορική συνέντευξη η επιτροπή κρίνει την προσωπικότητα του υποψηφίου και αξιολογεί την επιστημονική του συγκρότηση και την κριτική του ικανότητα. Οι γραπτές εισαγωγικές εξετάσεις και η επιλογή των υποψηφίων ολοκληρώνεται μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου, οπότε, με ευθύνη της τριμελούς επιτροπής που διεξήγαγε τις εξετάσεις, καταρτίζεται ο τελικός πίνακας των επιτυχόντων, η τελική έγκριση του οποίου γίνεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. στην πρώτη τακτική συνεδρίασή της.

6.2.5. Διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών

Στο Π.Μ.Σ. μπορούν να γίνουν δεκτοί πτυχιούχοι των Τμημάτων: Θεατρικών Σπουδών, Φιλολογίας, Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Κλασικών Σπουδών, Φιλοσοφίας, Φιλοσοφίας – Παιδαγωγικών – Ψυχολογίας, των Παιδαγωγικών Τμημάτων Δημοτικής Εκπαίδευσης και Προσχολικής Ηλικίας, των Τμημάτων Αγγλικής, Γαλλικής, Γερμανικής και Ιταλικής

Γλώσσας και Φιλολογίας, όπως επίσης και όλων των λοιπών Τμημάτων των Φιλοσοφικών Σχολών ή Σχολών Ανθρωπιστικών Επιστημών, των Τμημάτων των Νομικών Σχολών, των Τμημάτων του Παντείου Πανεπιστημίου και του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου. Οι παραπάνω απόφοιτοι μπορεί να προέρχονται από Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της ημεδαπής ή από αναγνωρισμένα ομοταγή Ιδρύματα της αλλοδαπής, καθώς και από αντίστοιχα Τμήματα των ΤΕΙ, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 12γ του Ν. 2916/2001 (Φ.Ε.Κ. 114/Α'). Οι παραπάνω απόφοιτοι μπορεί να προέρχονται από Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της ημεδαπής ή από αναγνωρισμένα ομοταγή Ιδρύματα της αλλοδαπής. Για την επιλογή των φοιτητών συνεκτιμώνται τα εξής στοιχεία: (α) η γραπτή εξέταση (40%), (β) η προφορική συνέντευξη (30%), (γ) ο γενικός βαθμός πτυχίου (10%), (δ) η βαθμολογία στα προπτυχιακά μαθήματα τα σχετικά με το Μ.Δ.Ε. (10%), (ε) τυχόν ερευνητική ή συγγραφική δραστηριότητα (10%). Οι υποψήφιοι που συγκεντρώνουν στις γραπτές εξετάσεις βαθμό μεγαλύτερο του έξι (6) της δεκαδικής κλίμακας, έχουν το δικαίωμα να προσέλθουν σε προφορική συνέντευξη, με την ολοκλήρωση της οποίας θα διαμορφωθεί, ύστερα από συμψηφισμό, η τελική βαθμολογία τους. Ο αριθμός εισακτέων στον πρώτο κύκλο του Π.Μ.Σ. ορίζεται κατ' ανώτατο όριο στους δέκα (10) κατ' έτος. Σε εξαιρετική περίπτωση ισοβαθμίας του τελευταίου εισαγομένου με άλλον ή άλλους υποψηφίους δεκτοί γίνονται όλοι οι ισοβαθμίσαντες. Στο Π.Μ.Σ. μπορούν να συμμετέχουν ως υπεράριθμοι φοιτητές του εξωτερικού, μέσω Ευρωπαϊκών προγραμμάτων (π.χ. ERASMUS) ή στο πλαίσιο άλλων διμερών ανταλλαγών και προσκλήσεων που έχουν την έγκριση των αρχών του Πανεπιστημίου, ο αριθμός των οποίων ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. Επίσης, στο Π.Μ.Σ. μπορούν, κατόπιν αποφάσεως της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος, να συμμετέχουν ως υπεράριθμοι φοιτητές πτυχιούχοι οι οποίοι επέτυχαν σε εξετάσεις του Ι.Κ.Υ. Οι πτυχιούχοι ελληνικών Πανεπιστημίων πρέπει να γνωρίζουν μία τουλάχιστον διεθνή ξένη γλώσσα (Αγγλική, Γαλλική, Γερμανική, Ιταλική). Η γνώση της ξένης γλώσσας πιστοποιείται με κατάθεση σχετικού τίτλου (Proficiency, DALF ή Supérieur III ή Sorbonne II, Kleines Sprach-Diplom ή Mittelstufe Deutsch προκειμένου για αγγλική, γαλλική, ή γερμανική, αντίστοιχα, κ.λπ.) ή, εάν δεν υπάρχει, με γραπτή εξέταση κατά γλώσσα (μετάφραση ξενόγλωσσου επιστημονικού κειμένου) για να διαπιστωθεί ο ευχερής χειρισμός της βιβλιογραφίας, την οποία διενεργεί επιτροπή οριζόμενη από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος. Οι αλλοδαποί υποψήφιοι οφείλουν να γνωρίζουν επαρκώς την ελληνική. Η επάρκεια της ελληνομάθειας πιστοποιείται όπως ορίζουν οι σχετικές διατάξεις.

6.2.6. Αποτελέσματα της διδασκαλίας στο Π.Μ.Σ.

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών οδηγεί, μετά το πέρας των μαθημάτων, στην εκπόνηση μιας Διπλωματικής Εργασίας. Οι εργασίες βρίσκονται ελεύθερα προσβάσιμες στο Ακαδημαϊκό Καταθετήριο του ιστότοπου Νημερτής του Πανεπιστημίου Πατρών, <http://nemertes.lis.upatras.gr/jspui/handle/10889/66/>.

Έχουν αναρτηθεί στο διαδίκτυο ως τώρα τριάντα εργασίες με θεματολογία από την Αρχαία Τραγωδία ως το Μίμο, την πρόσληψη του αρχαίου δράματος από νεότερους ποιητές, δραματουργούς, στη σκηνοθεσία, σκηνογραφία, και μελέτες για ειδικά ζητήματα όπως τη χρήση της χειρονομίας στο αρχαίο θέατρο.

Εικ. 4 Μεταπτυχιακοί φοιτητές του Τμήματος πριν από μάθημα

6.3. Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών (Π.Δ.Σ.)

6.3.1. Κριτήρια εισαγωγής

Στο μεταπτυχιακό κύκλο που οδηγεί σε Διδακτορική Διατριβή γίνονται δεκτοί κάτοχοι του Μ.Δ.Ε. του Π.Μ.Σ. του Τμήματος, το οποίο αποτελεί γενικώς προϋπόθεση για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής. Δεκτοί μπορεί να γίνουν επίσης, ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση μέλους ΔΕΠ του Τμήματος και σχετική απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ., κάτοχοι Μ.Δ.Ε. άλλων Τμημάτων ή Σχολών. Με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος είναι δυνατό να καθορίζονται πρόσθετες υποχρεώσεις παρακολούθησης μεταπτυχιακών μαθημάτων ή και εξετάσεων σε ευρύτερες θεματικές περιοχές για τους υποψηφίους διδάκτορες που είναι ήδη κάτοχοι συναφούς Μ.Δ.Ε. Σε περιπτώσεις, τέλος, στις οποίες αποδεδειγμένα υπάρχει ερευνητικό έργο υψηλού επιπέδου (έστω και αδημοσίευτο ή σε εξέλιξη), είναι δυνατόν, ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ., να γίνουν δεκτοί κατ' εξαίρεσιν πτυχιούχοι που δεν είναι κάτοχοι Μ.Δ.Ε. Ο υποψήφιος έρχεται σε επαφή με ένα μέλος του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος που δέχεται να επιβλέπει τη διατριβή. Κατόπιν αυτού, υποβάλλει αίτηση προς τη Γραμματεία του Τμήματος, η οποία συνοδεύεται από: (α) αντίγραφα τίτλων σπουδών, (β) σύνοψη του θέματος της Διδακτορικής Διατριβής, (γ) συστατικές επιστολές, (δ) τυχόν ερευνητικό έργο. Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. φέρει την αίτηση του υποψηφίου προς συζήτηση στη Γ.Σ.Ε.Σ. η οποία και αποφασίζει σχετικά. Η επιλογή των υποψηφίων γίνεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. ύστερα από πρόταση της Συντονιστικής Επιτροπής. Για την επιλογή, εκτός από το βαθμό του Μ.Δ.Ε., συνεκτιμώνται τα κριτήρια επιλογής στον πρώτο κύκλο μεταπτυχιακών σπουδών (τα προηγούμενα δεν ισχύουν για την εξαιρετική περίπτωση που αναφέρεται ανωτέρω στην παρ. α), συστατικές επιστολές, καθώς και η γνώση δεύτερης διεθνούς ξένης γλώσσας, η γνώση της οποίας αποτελεί προϋπόθεση για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής. Εφόσον ο υποψήφιος γίνει δεκτός στο Πρόγραμμα, η Συντονιστική Επιτροπή, με βάση την αρχική πρόταση, εισηγείται εντός τριών μηνών στη Γ.Σ.Ε.Σ. τον επόπτη της διατριβής και συμβουλευτική επιτροπή απαρτιζόμενη από άλλα δύο μέλη ΔΕΠ σχετικής ειδικότητας. Τον πρώτο χρόνο ο υποψήφιος, σε συνεργασία με τον επόπτη και τη συμβουλευτική επιτροπή, εντοπίζει και εξοικειώνεται με τις βασικές βιβλιογραφικές πηγές του αντικειμένου της έρευνάς του. Διατυπώνει πληρέστερη πρόταση της διατριβής, που περιλαμβάνει ανάλυση του θέματος που θα ερευνηθεί (ή μια πρώτη μορφή ενός κεφαλαίου), αναλυτικό διάγραμμα της συνολικής οργάνωσης της διατριβής, απαραίτητες μεθοδολογικές διευκρινίσεις καθώς και τη βασική βιβλιογραφία. Η πλήρης πρόταση υποβάλλεται στη Συντονιστική Επιτροπή.

Ο υποψήφιος συνεργάζεται τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο με τα μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής και υποβάλλει σ' αυτήν κάθε χρόνο γραπτή έκθεση για την πορεία της έρευνάς του. Ο επιβλέπων καθηγητής μπορεί να ζητεί από τον υποψήφιο να παρουσιάζει κάθε χρόνο σε ανοικτή διάλεξη ή σεμινάριο μέρος της εργασίας του, ενώ υποβάλλει έκθεση προόδου στο τέλος κάθε έτους. Σε συνεννόηση με τον επιβλέποντα ενδέχεται επίσης να κληθεί ο υποψήφιος να παρακολουθήσει πρόσθετα σεμινάρια στο χώρο της ειδικότητάς του ή να διεξαγάγει επιτόπιες έρευνες σε αρχεία, βιβλιοθήκες ή μνημεία στην Ελλάδα ή το εξωτερικό. Ο υποψήφιος διδάκτωρ μπορεί επίσης να παρακολουθήσει για ένα χρονικό διάστημα σεμινάρια σε Πανεπιστήμια του εξωτερικού (μέσω αναγνωρισμένων προγραμμάτων ακαδημαϊκών ανταλλαγών).

Υποβολή και υποστήριξη της διατριβής: Όταν όλα τα μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής συμφωνούν ότι η διατριβή έχει ολοκληρωθεί, ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται από το άρθρο 12, § 5β-δ του Ν. 2083/92 (πιστοποιείται με έγγραφο προς τη Γ.Σ.Ε.Σ. ότι ολοκληρώθηκε η διατριβή και ζητείται να οριστεί εξεταστική επιτροπή). Παράλληλα κατατίθεται εισήγηση από την τριμελή συμβουλευτική επιτροπή καθώς επίσης αίτηση του υποψηφίου, συνοδευόμενη από οκτώ (8) αντίτυπα της διδακτορικής διατριβής. Μετά την έγκρισή της και τις ενδεχόμενες διορθώσεις ο υποψήφιος υποβάλλει στη Γραμματεία δέκα (10) αντίτυπα. Η δημόσια υποστήριξη και εξέταση της διατριβής, η έγκριση και η βαθμολογία της, καθώς και η καθομολόγηση του διδάκτορα, ακολουθούν τις διαδικασίες που ορίζει ο Εσωτερικός Κανονισμός του Πανεπιστημίου Πατρών. Ο ελάχιστος χρόνος για την ολοκλήρωση της διδακτορικής διατριβής είναι έξι (6) διδακτικά εξάμηνα. Ο χρόνος ολοκλήρωσης της διατριβής υπολογίζεται από την ημερομηνία ορισμού του θέματος (ως τέτοια θεωρείται η ανακοίνωση του θέματος στη Γ.Σ.Ε.Σ.).

6.3.2. Συμμετοχή

Ως τώρα, δύο διατριβές αποπερατώθηκαν, εκ των οποίων η μία αναρτήθηκε στο διαδίκτυο: Εύη Προύσαλη, [«Ιδεολογική και αισθητική λειτουργία του θανάτου στη δραματουργία του Βασίλη Ζιώγα»](#) (βαθμός Άριστα, αναρτήθηκε το 2011).

Η διατριβή που εκπόνησε η Κλειώ Φανουράκη με τίτλο «Η διδασκαλία των φιλολογικών μαθημάτων της θεατρικής αγωγής στην Β'θμια εκπαίδευση» και της απονεμήθηκε, κατόπιν προφορικής δημόσιας υποστήριξης και εξέτασης της διατριβής, το Δίπλωμα του Διδάκτορος το 2010 με το βαθμό Άριστα, δεν κατατέθηκε ακόμα σε τελική μορφή στην Νημερτή.

Εγγεγραμμένοι ως υποψήφιοι διαδάκτορες στο Τμήμα είναι δώδεκα φοιτητές, όλοι κάτοχοι Μεταπτυχιακού Διπλώματος.

7. ΣΥΝΕΔΡΙΑ, ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

7.1. Πανελλήνιο Συνέδριο προς τιμήν του Ιάκωβου Καμπανέλλη

Τα μέλη ΔΕΠ του Τ.Θ.Σ. ανέλαβαν την πρωτοβουλία για οργάνωση και διεξαγωγή Πανελληνίου Συνεδρίου (2004) προς τιμήν του θεατρικού συγγραφέα και ακαδημαϊκού Ιάκωβου Καμπανέλλη με την παρουσία του ιδίου. Το Συνέδριο διήρκεσε τρεις ημέρες και συγκέντρωσε ως ομιλητές γνωστούς Πανεπιστημιακούς από όλα τα Πανεπιστήμια της Ελλάδας αλλά και κριτικούς θεάτρου και καλλιτέχνες, τυγχάνοντας θερμής υποδοχής από τον λαό της Πάτρας και τον τοπικό Τύπο. Στο Συνέδριο, το οποίο ξεπερνούσε κατά πολύ τις οικονομικές δυνατότητες του Τμήματος, συνέβαλαν ποικίλοι φορείς, μεταξύ των οποίων και παραγωγικοί φορείς που δρουν στη συγκεκριμένη περιφέρεια. Το Συνέδριο συνέβαλε σημαντικά στην εκπαίδευση όχι μόνο των θεατρολόγων της πόλης αλλά και άλλων συναφών κλάδων, όπως καθηγητών Μέσης Εκπαίδευσης, φιλολόγων, παιδαγωγών κ.λπ. και ακόμη φοιτητών, μαθητών και απλών πολιτών που ήρθαν σε άμεση επαφή με τον γνωστό θεατρικό συγγραφέα αλλά και άλλους επώνυμους ανθρώπους των γραμμάτων και των τεχνών. Τα πεπραγμένα του Συνεδρίου εκδόθηκαν το 2006 από το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών και τις εκδόσεις Περί Τεχνών.

7.2. Διεθνής Ημερίδα «Χορός και Αφηγηματικότητα»

Το Τμήμα πραγματοποίησε Διεθνή Επιστημονική Ημερίδα με θέμα *Χορός και Αφηγηματικότητα*, στις 27 Μαΐου 2009 στο Συνεδριακό Κέντρο του Πανεπιστημίου Πατρών. Οι προσκεκλημένοι ομιλητές ήταν συνολικά οκτώ και προέρχονταν από την Ελλάδα, την Αγγλία, τη Σουηδία και την Αμερική. Η προσέλευση διακοσίων πενήντα περίπου ατόμων – χορογράφων, καθηγητών, φοιτητών αλλά και επαγγελματιών του χορού – επιβεβαίωσε την ανάγκη να διοργανώνονται επιστημονικές συναντήσεις με θέματα που αφορούν τον χορό ως τέχνη. – Τα Πρακτικά της Ημερίδας δημοσιεύτηκαν το 2010 στις Εκδόσεις του Πανεπιστημίου Πατρών.

7.3. Δ' Πανελλήνιο Θεατρολογικό Συνέδριο

Από 26 έως 29 Μαΐου 2011 έλαβε χώρα στο Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεδριακό και Πολιτιστικό Κέντρο, το Δ' Πανελλήνιο Θεατρολογικό Συνέδριο με τίτλο «*Το αρχαίο ελληνικό θέατρο και η πρόσληψή του*» που διοργάνωσε το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών. Το Συνέδριο τελούσε υπό την αιγίδα της Αυτού Εξοχότητας του Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας κ. Κάρολου Παπούλια. Συμμετείχαν γνωστοί επιστήμονες και μελετητές του Αρχαίου Ελληνικού Θεάτρου (μεταξύ άλλων οι Κ. Γεωργουσόπουλος, Γ. Γιατρομανωλάκης, Φ. Κακριδής, Β. Πούχγερ, Γ.Μ. Σηφάκης, Σ. Χαβιάρας, Θ. Χατζηπανταζής κ.ά.) και μεγάλος αριθμός νέων επιστημόνων και φοιτητών. Παρουσιάστηκαν συνολικά πενήντα οκτώ (58) επιστημονικές ανακοινώσεις και διεξήχθησαν δύο συζητήσεις Στρογγυλής Τράπεζας. Πλήθος φοιτητών, συναδέλφων και ενδιαφερομένων παρακολούθησε το Συνέδριο. Η διοργάνωση ενός τέτοιου συνεδρίου για πρώτη φορά στην Πάτρα δημιούργησε διαπανεπιστημιακές γέφυρες και ανέδειξε την κεντρική θέση της πόλης και του Πανεπιστημίου Πατρών στην Ελληνική επιστημονική κοινότητα. Τα Πεπραγμένα θα εκδοθούν σε έντυπη μορφή αλλά θα είναι προσιτά και ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

7.4. Συμμετοχή σε Πρόγραμμα «ECUMENES» της Ε.Ε.

Το Τμήμα συμμετείχε στο Πρόγραμμα ECUMENES, INTEREG III ΕΛΛΑΔΑ-ΙΤΑΛΙΑ χρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Ένωση, Πανεπιστήμιο Πατρών-Τμήμα Θεατρικών Σπουδών (8-6-07 έως 31-5-08). Το έργο “Οι χάρτες του Οδυσσέα”, πολιτιστικά αξιοθέατα της Δυτικής Ελλάδας – Απουλία Ιταλίας, είναι ένα καινούργιο ταξίδι για την ανακάλυψη τόπων, ατόμων και δραστηριοτήτων που χαρακτηρίζουν τη μεσογειακή πολιτιστική κληρονομιά. Οι δραστηριότητες περιείχαν συμπλήρωση ερωτηματολογίων και τεστ, απογραφή και μελέτη 20 ιστορικών και αρχιτεκτονικών αγαθών, συνθετική έκθεση on line, οδηγό των πολιτιστικών και καλλιτεχνικών αγαθών καθώς και δραστηριότητες (διαλέξεις) στις περιοχές του ‘έργου’ (target) της Δυτικής Ελλάδας. Συμμετείχαν, εκτός από το Τμήμα, οι εξής: Περιφέρεια της Απουλίας· Δήμος της Άντρια (Andria)· Ινστιτούτο της Μεσογειακής κουλτούρας της επαρχίας του Λέτσε (Lecce)· Δ.Η.Π.Ε.Θ.Ε. Ιωαννίνων· Πολιτιστικό Κέντρο Πρέβεζας· Ε.Τ.Α.Ν.Α.Μ. εταιρία ανάπτυξης, Περιφέρεια Πρέβεζας.

Βλ. σχετικά <http://www.theaterst.upatras.gr/el/www.ecumenes-upatras.gr>

7.5. Ερευνητικό Πρόγραμμα «Το Δραματολόγιο του Θεάτρου Σκιών στην Πάτρα κατά την Περίοδο του Μεσοπόλεμου (1922-1940)»

Τον Ιανουάριο του 2010 εγκρίθηκε από το ΕΛΚΕ Πανεπιστημίου Πατρών προϋπολογισμός 33.000 ευρώ για το ερευνητικό πρόγραμμα με τίτλο «Το Δραματολόγιο του Θεάτρου Σκιών στην Πάτρα κατά την Περίοδο του Μεσοπόλεμου (1922-1940)».

Το έργο στοχεύει στη συγκέντρωση και ηλεκτρονική επεξεργασία των μαρτυριών που αφορούν στις παραστάσεις και στο δραματολόγιο των караγκιοζοπαιχτών που είχαν κέντρο των εξορμήσεών τους την Πάτρα κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου, καθώς και στην οργάνωση του υλικού της έρευνας με βάση συγκεκριμένα κριτήρια ταξινόμησης τα οποία θα επιτρέψουν την επισταμένη μελέτη της διαμόρφωσης και εξέλιξης αυτού του δραματολογίου. Η έρευνα θα βασισθεί κατά κύριο λόγο στη μελέτη του ημερήσιου τύπου της Πάτρας του Μεσοπολέμου, αλλά και σε αρχαικό υλικό που βρίσκεται διασκορπισμένο σε διάφορες συλλογές, καθώς και σε άλλες γραπτές και προφορικές μαρτυρίες. Η συλλογή και καταγραφή του υλικού θα γίνει -υπό την εποπτεία της υπεύθυνης του προγράμματος- από μεταπτυχιακούς ερευνητές, οι οποίοι έχουν προσληφθεί ως υπότροφοι του Προγράμματος Καραθεοδωρή. Στόχος είναι η διαμόρφωση τριών βάσεων δεδομένων. Στην πρώτη θα αρχειοθετείται η ευρύτερη βιβλιογραφία του θεάτρου σκιών. Στη δεύτερη, θα καταγράφονται, σε ειδική φόρμα, όσες παραστάσεις δόθηκαν στην Πάτρα κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου από Πατρινούς και μη караγκιοζοπαίχτες και για τις οποίες υπάρχει έγκυρη μαρτυρία. Στο τρίτο αρχείο δεδομένων θα καταγράφονται όσες «υποθέσεις» έργων του πατρινού θεάτρου σκιών του Μεσοπολέμου διατηρούνται σε προφορική ή γραπτή μορφή. Θα επιδιωχθεί μια ενιαία έκδοση του υλικού και των συμπερασμάτων, η οποία θα περιέχει το υλικό των πηγών σε ηλεκτρονική μορφή (CD-ROM), και τα συμπεράσματα της έρευνας σε έντυπη μορφή.

7.6. Επιστημονική δραστηριότητα των μελών ΔΕΠ του Τμήματος

Κατά το τελευταίο έτος, οι δημοσιευμένες και υπό έκδοση μελέτες των μελών ανέρχονται συνολικά στις εξήντα τρεις (63). Από αυτές, εννέα (9) είναι βιβλία-μονογραφίες-επιμέλειες, είκοσι οκτώ (28) μελέτες σε διεθνή και ελληνικά επιστημονικά περιοδικά, δέκα επτά (17) μελέτες σε συλλογικούς τόμους και εννέα (9) ανακοινώσεις σε πρακτικά συνεδρίων με

κριτές. Τα μέλη ΔΕΠ έχουν συνολικά είκοσι δύο (22) συμμετοχές σε διαλέξεις ως προσκεκλημένοι ομιλητές και σε ανακοινώσεις σε συνέδρια στο εξωτερικό και στην Ελλάδα. Όπως αναφέρθηκε ήδη στο κεφ. 1.2, είναι αυτονόητο ότι οι δημοσιεύσεις σε ένα τμήμα θεωρητικής κατεύθυνσης στον τομέα των ανθρωπιστικών σπουδών ακολουθούν άλλους κανόνες από ό, τι οι δημοσιεύσεις στην Ιατρική και στην Πολυτεχνική Σχολή. Επομένως έννοιες όπως «μονογραφία», «συνεργασία» και άλλες διαφέρουν από τις παρόμοιες στις θετικές επιστήμες και κατά συνέπεια θα πρέπει και η αξιολόγηση των ποσοτικών στοιχείων να είναι ανάλογη.

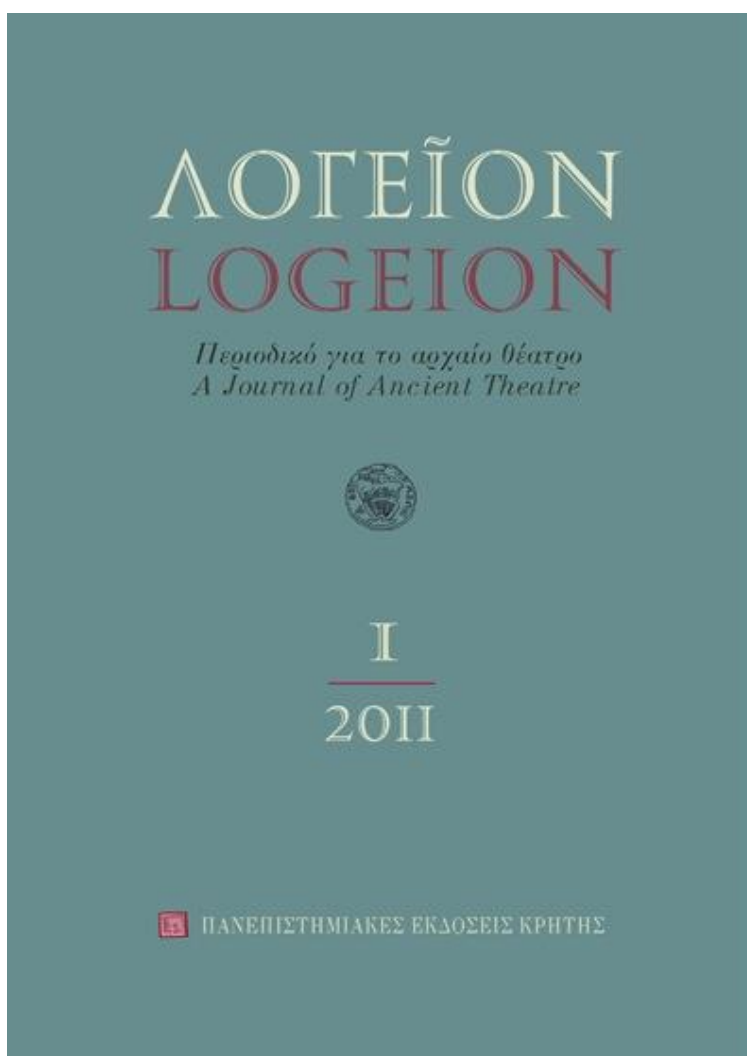
Τα μέλη ΔΕΠ του τμήματος περιλαμβάνουν διεθνώς ανεγνωρισμένους επιστήμονες, οι οποίοι έχουν διδάξει ως επισκέπτες καθηγητές σε Πανεπιστήμια της Ευρώπης (Universität des Saarlandes) και της Αμερικής (University of Toronto), έχουν λάβει προσκλήσεις συμμετοχής σε διεθνείς συλλογικούς τόμους καθώς και τιμητικές διακρίσεις και επιχορηγήσεις για την έρευνά τους στη χώρα μας και στο εξωτερικό. Επίσης, συμμετέχουν σε επιτροπές αξιολόγησης σε ιδρύματα, φορείς και συνέδρια, είναι υπεύθυνοι επιστημονικών εκδοτικών σειρών και κριτές σε διεθνή και ελληνικά επιστημονικά περιοδικά.

7.7. Η έκδοση επιστημονικού περιοδικού εκ μέρους του Τμήματος

Το Τμήμα προετοιμάζει την έκδοση διεθνούς επιστημονικού περιοδικού υπό τον τίτλο «Λογεῖον: *περιοδικό για το αρχαίο θέατρο*». Σε αυτό θα δημοσιεύονται πρωτότυπες επιστημονικές εργασίες στα ελληνικά, αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά και ιταλικά, οι οποίες αναφέρονται σε όλες τις όψεις του αρχαίου ελληνικού και ρωμαϊκού θεάτρου και δράματος, στην πρόσληψή του από το νεότερο θέατρο, τη λογοτεχνία, τον κινηματογράφο και τις άλλες τέχνες, καθώς και στη σύγκρισή του με το θέατρο άλλων περιόδων και γεωγραφικών περιοχών. Κανένα κείμενο δεν θα αποκλείεται εξαιτίας του τρόπου θεώρησης ή της οπτικής του γωνίας, ενώ ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη διεπιστημονική προσέγγιση.

Το περιοδικό θα κυκλοφορεί σε έντυπη μορφή στο τέλος κάθε έτους από τις Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης. Επίσης θα κυκλοφορήσει σε ηλεκτρονική μορφή στο διαδίκτυο, υπό τη διεύθυνση <http://www.logeion.upatras.gr/>, με δυνατότητα ελεύθερης πρόσβασης (Open Access) σε κάθε ενδιαφερόμενο. Χρονικά προηγείται η ηλεκτρονική έκδοση της έντυπης. Η αρίθμηση των σελίδων στην ηλεκτρονική έκδοση είναι προσωρινή, και υπάρχει δυνατότητα για διορθώσεις και προσθήκες στην έντυπη έκδοση.

Η επιστημονική επιτροπή του περιοδικού αποτελείται από τους καθηγητές: Γ. Μ. Σηφάκης (New York University), D. Haas (Πανεπιστήμιο Πατρών), Θ. Χατζηπανταζής (Πανεπιστήμιο Κρήτης), Ι. Μ. Κωνσταντάκος (Πανεπιστήμιο Αθηνών), Σ. Πατσαλίδης (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης) και Θ. Κ. Στεφανόπουλος (Πανεπιστήμιο Πατρών). Υπεύθυνος έκδοσης του περιοδικού θα είναι ο καθηγητής Σ. Τσιτσιρίδης (Πανεπιστήμιο Πατρών). Ο πρώτος τόμος του περιοδικού θα κυκλοφορήσει στο τέλος του 2011 ή τις αρχές του 2012, και θα περιέχει 15 κείμενα συνολικής έκτασης 342 σελίδων. Η επιστημονική επιτροπή κρίνει ήδη κείμενα που έχουν σταλεί προς δημοσίευση στον δεύτερο τόμο.

8. ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ / ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥΣ / ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

8.1.Εισαγωγή

Το Προεδρικό Διάταγμα Ίδρυσης του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών (Π.Δ. 378/89 Κεφ. Β' άρθρο 4) επισημαίνει ότι: «Αποστολή του Τμήματος είναι:

...δ) Να συμβάλλει ποικιλότροπα στην ανάπτυξη του πολιτιστικού επιπέδου του τόπου, αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες προς την κατεύθυνση αυτή»

ενώ σε προηγούμενη παράγραφο τονίζει, μεταξύ άλλων, ότι «το Τ.Θ.Σ. πρέπει να συμβάλλει στην ανάπτυξη της θεατρικής αγωγής και αντίληψης του λαού και στη συνειδητοποίηση για το ρόλο και τη σημασία του θεάτρου στη ζωή».

Το Τ.Θ.Σ. του Πανεπιστημίου Πατρών, όπως θα φανεί στη συνέχεια, έχει επιδιώξει επανειλημμένα (ειδικότερα από την ακαδημαϊκή χρονιά που απέκτησε την αυτοδυναμία του, δηλ. το 2002) να εξασφαλίσει τη συνεργασία των κοινωνικών και ειδικότερα των πολιτιστικών φορέων της πόλης των Πατρών (όπως το ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Πάτρας κ.ά.), με στόχο την ανάπτυξη δραστηριοτήτων της αρμοδιότητάς του.

8.2. Συνεργασίες του Τ.Θ.Σ. με Κ.Π.Π. Φορείς

8.2.1. Συνεργασία με πολιτιστικούς φορείς

Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν συνεργαστεί, ανταποκρινόμενα ευχαρίστως στην πρόσκληση, με μεμονωμένους πολιτιστικούς φορείς όπως το ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Πάτρας (συνεργασία σε επίπεδο συγγραφής επιστημονικών άρθρων στα προγράμματα παραστάσεών του), πολιτιστικούς οργανισμούς του Δήμου ή ιδιωτικούς πολιτιστικούς φορείς με παρουσιάσεις βιβλίων, διαλέξεις, συμμετοχή σε εκδηλώσεις για τη θεατρική μετάφραση, παρουσίαση Ελλήνων ή ξένων δραματουργών. Επίσης, ο Αναπληρωτής Καθηγητής του Τμήματος κ. Martin Kreeb προσέφερε, ύστερα από προτροπή του Πρύτανη του Πανεπιστημίου, κύκλο πέντε διαλέξεων για την Αρχαία Ελληνική Τέχνη στο Νέο Αρχαιολογικό Μουσείο Πατρών. Ο κύκλος διαλέξεων διοργανώθηκε σε συνεργασία με το Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού. Οι διαλέξεις είχαν ιδιαίτερα μεγάλη απήχηση στην

τοπική κοινωνία, από την οποία συμμετείχαν σε τακτική βάση πάνω από 130 άτομα (όσους δηλαδή μπορούσε να χωρέσει το αμφιθέατρο του Αρχαιολογικού Μουσείου). Η προσφορά νέου κύκλου διαλέξεων, με διαφορετικό κεντρικό θέμα και με διεύρυνση του αριθμού των ομιλητών, συζητείται ήδη με παράγοντες του Αρχαιολογικού Μουσείου και της υπεύθυνης Εφορείας Αρχαιοτήτων του ΥΠΠΟΤ.

8.2.2. Ανάπτυξη δημιουργικών σχέσεων με τοπικούς καλλιτέχνες

Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν αναπτύξει δημιουργικές σχέσεις με μεμονωμένους τοπικούς καλλιτέχνες, όπως караγκιοζοπαίχτες, λογοτέχνες κ.ά., προσκαλώντας τους στο Τμήμα για διαλέξεις ή μετακινούμενοι με τους φοιτητές τους στα εργαστήριά τους για επιτόπια σεμινάρια.

8.2.3. Συμμετοχή μελών ΔΕΠ του Τμήματος σε κριτικές επιτροπές

Μέλη ΔΕΠ έχουν συμμετάσχει, όταν προσκλήθηκαν, ως μέλη κριτικών επιτροπών σε διοργανώσεις – πρώτιστα θεατρικές – του Δήμου (θεατρικά φεστιβάλ κ.λπ.), προσφέροντας πάντοτε την εργασία τους αφιλοκερδώς.

8.2.4. Τελική αποτίμηση της συνεργασίας του Τ.Θ.Σ. με Κ.Π.Π. φορείς

Το Τ.Θ.Σ. έχει συνεργαστεί με τοπικούς πολιτιστικούς φορείς και κοινωνικές ομάδες σε ένα εποικοδομητικό πλαίσιο.

8.3. Δυναμική του Τμήματος στην Ανάπτυξη Συνεργασιών με Κ.Π.Π. Φορείς

Αρκετές από τις δράσεις του Τμήματος ανταποκρίθηκαν σε ευρύτερες ανάγκες της κοινωνίας, όπως η συμμετοχή του Τμήματος στις πολιτιστικές εκδηλώσεις «Πάτρα – Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης», όπου το Τμήμα παρουσίασε (σε συνεργασία με ιδιωτικό θεατρικό οργανισμό) παράσταση Αρχαίου Δράματος. Συγκεκριμένα παρουσιάστηκε η τραγωδία του Ευριπίδη *Μήδεια* σε μετάφραση του μέλους ΔΕΠ Καθηγητή Θ. Κ. Στεφανόπουλου και με τη συμμετοχή ικανού μέρους φοιτητών του, οι οποίοι ανέλαβαν είτε ρόλους του δραματικού έργου είτε αρμοδιότητες τεχνικού προσωπικού για τις ανάγκες της παράστασης. Δεδομένης της περιορισμένης θεατρικής δραστηριότητας της Πάτρας, η

«Ομάδα Θεάτρου» του Τμήματος (αποτελούμενη από φοιτητές του και υπό την επίβλεψη μελών ΔΕΠ) έχει ανεβάσει, σε συνεργασία με αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες θεάτρου της πόλης, παραστάσεις με έργα διαφόρων συγγραφέων και με ελεύθερη είσοδο. Άλλες δράσεις αναπτύχθηκαν με σκοπό την υποστήριξη συγκεκριμένων δραστηριοτήτων του Τμήματος και αναγκών συγκεκριμένων μαθημάτων και προέκυψαν ως έκφραση ιδιαίτερων ενδιαφερόντων των μελών ΔΕΠ (συνεργασία με την Ταινιοθήκη της Πάτρας, προσκλήσεις γνωστών ανθρώπων του κινηματογράφου, συγγραφέων, σκηνοθετών, χορογράφων για ανοικτές διαλέξεις ή πρακτικά σεμινάρια κ.ά.).

Όλες οι ανωτέρω δράσεις, για να έχουν συνέχεια, θα πρέπει να τύχουν υποστήριξης από φορείς (Δήμος, ΔΗΠΕΘΕ κ.λπ.) που έχουν την ευθύνη στο συγκεκριμένο πεδίο. Διαφορετικά κινδυνεύουν να αποτελούν αποσπασματικές ενέργειες με προσωρινά αποτελέσματα. Ειδικότερα η συνεργασία με το ΔΗΠΕΘΕ Πάτρας, παρά τις προσπάθειες του Τμήματος και τις επαφές του με τους εκάστοτε καλλιτεχνικούς διευθυντές του, δεν έφτασε τελικά στην καθιέρωση μιας σταθερής και ουσιαστικής συνεργασίας, αλλά περιορίστηκε στη παρουσία των φοιτητών του Τμήματος που ανέλαβαν διάφορες εργασίες του τομέα τους για τις ανάγκες του ΔΗΠΕΘΕ κατά τη διάρκεια των πολιτιστικών εκδηλώσεων στην Πάτρα.

8.4. Δραστηριότητες του Τμήματος προς την Κατεύθυνση της Ανάπτυξης και Ενίσχυσης Συνεργασιών με Κ.Π.Π. Φορείς

Οι περισσότερες δραστηριότητες – όπως ήδη έγινε αντιληπτό από τα ανωτέρω – αποτελούν προϊόν συγκεκριμένων πρωτοβουλιών του Τμήματος παρά αποτέλεσμα θεσμικού στρατηγικού σχεδιασμού. Θα έπρεπε κάποιες, τουλάχιστον, από τις συνεργασίες του Τμήματος να ενταχθούν σε μια επεξεργασμένη και στοχευμένη δράση που θα προσδιορίζει επακριβώς το περιεχόμενό της αναβαθμίζοντάς το και θα φροντίζει για την αποτελεσματικότητά της.

8.5. Βαθμός Σύνδεσης της Συνεργασίας με Κ.Π.Π. Φορείς με την Εκπαιδευτική Διαδικασία

Το εκπαιδευτικό έργο του Τμήματος, με τον πλουραλισμό που διαθέτει ως προς τα αντικείμενα που υπηρετεί, έχει άμεση σχέση με την κοινωνία της Πάτρας και της ευρύτερης περιφέρειας. Κατά πόσο πραγματικά συνδέεται το έργο αυτό με τους Κ.Π.Π. φορείς

εξαρτάται μάλλον από συγκεκριμένες περιπτώσεις, όπου σημειώνονται επιτυχείς συνεργασίες. Αυτό εξαρτάται εν πολλοίς από τη θέση των Κ.Π.Π. φορέων και τη δική τους πρωτοβουλία για σύνδεση της παρεχόμενης εκπαίδευσης με τις δικές τους ανάγκες και προσδοκίες.

8.6. Συμβολή του Τμήματος στην Τοπική, Περιφερειακή και Εθνική Ανάπτυξη

Παρά το γεγονός ότι οι πρωτοβουλίες του Τμήματος για δυναμική ένταξή του στην κοινωνική και πολιτιστική ζωή σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο δεν έχουν βρει την αναμενόμενη ανταπόκριση από τους τοπικούς φορείς, εντούτοις αποτελούν σημαντική πολιτιστική προσφορά. Είναι άλλωστε δεδομένο ότι μέλη ΔΕΠ του Τμήματος συμμετέχουν ενεργά σε εθνικούς πολιτιστικούς και κοινωνικούς φορείς, διαθέτοντας αναμφισβήτητη πείρα και προσφέροντας έργο σε εθνικό επίπεδο. Σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο, ωστόσο, σημειώνεται ανομοιογένεια καθόσον θα πρέπει να αναρωτηθεί κανείς τι προσφέρει το Τμήμα και ποια η δυναμική του αφενός και τι προσφέρει η κοινωνία αφετέρου. Έτσι, θα πρέπει να αναζητηθούν τρόποι διαμόρφωσης ισόρροπης και αμφίδρομης σχέσης μεταξύ Τμήματος και Κ.Π.Π. φορέων, ώστε το πρώτο να μπορέσει να συμβάλει ουσιαστικότερα στην πολιτιστική ζωή της πόλης των Πατρών. Στην προσπάθεια αυτή θα μπορούσε να συμβάλει και το Πανεπιστήμιο κεντρικά, με τη μεσολάβηση των Πρυτανικών Αρχών, οι οποίες έχουν αυξημένο κύρος στους τοπικούς κρατικούς και πολιτιστικούς φορείς.

9. Στρατηγική Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης

Ο πυρήνας της νέας Στρατηγικής Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης θα πρέπει να στηρίζεται σε σπουδές ανωτάτου επιπέδου, τόσο στο προπτυχιακό, όσο και στο μεταπτυχιακό επίπεδο. Ένα τμήμα, όπως αυτό των Θεατρικών Σπουδών, θα πρέπει να προβάλλει το ανθρωπιστικό νόημα του πολιτισμού στις καλλιτεχνικές του εκφάνσεις (θέατρο, κινηματογράφος, εικαστικές τέχνες, μουσική, χορός, ποίηση και λογοτεχνία), έτσι ώστε να προσφέρει στους νέους ανθρώπους ευεργετικές και δημιουργικές διεξόδους μέσα σε μία συχνά ανεργάτιστη εποχή. Η καινοτόμος πνευματική δημιουργία και το πρωτότυπο ερευνητικό έργο θα πρέπει να είναι τα πρωταρχικά μελήματα ενός τέτοιου τμήματος. Μέσα σ' αυτό το πνεύμα, η Στρατηγική Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

9.1. Η ενδυνάμωση του Τμήματος μέσω των ικανοτήτων και της δημιουργικότητας των επιστημόνων του

Προκειμένου να αναβαθμίσει τη θέση του στον ελληνικό και διεθνή χώρο, το Τμήμα θα πρέπει: 1. να συνεχίσει να προβάλλει τον ελληνικό πολιτισμό, και ιδιαίτερα το ελληνικό θέατρο, σε πανελλαδικό και διεθνές επίπεδο (επιστημονικά Συνέδρια, εκδηλώσεις καλλιτεχνικού περιεχομένου, ελληνικές και διεθνείς διοργανώσεις για το θέατρο, τον κινηματογράφο, τις εικαστικές τέχνες, τον χορό, κτλ.) 2. να συνεχίσει να προσελκύει νέα μέλη ΔΕΠ από τον ελληνικό και διεθνή χώρο, τα οποία έχουν να επιδείξουν αξιόλογο επιστημονικό κι ερευνητικό έργο 3. να στηρίξει με ειδικά κονδύλια κυρίως τα νέα μέλη ΔΕΠ κατά τα πρώτα χρόνια της θητείας τους, προκειμένου να αναπτύξουν τις ερευνητικές τους δυνατότητες 4. να προωθήσει τη γρήγορη εξέλιξή τους με βάση τα αυστηρά αξιολογικά κριτήρια που έχουν θεσπιστεί 5. να στηρίξει και να αναγνωρίσει έμπρακτα τα μέλη ΔΕΠ, τα οποία έχουν να επιδείξουν αξιόλογο διδακτικό και ερευνητικό έργο 6. να ενθαρρύνει τους ικανούς και ταλαντούχους νέους ανθρώπους να ακολουθήσουν ακαδημαϊκή σταδιοδρομία, έτσι ώστε να στελεχώσουν στο μέλλον τα τμήματα θεατρολογίας της χώρας και να θεραπεύσουν με ζήλο την επιστήμη τους 7. να ενθαρρύνει την επαφή των μελών ΔΕΠ με τον ίδιο τον επαγγελματικό χώρο του θεάτρου, είτε μέσω της επιστημονικής συμμετοχής τους στη συγγραφή των κειμένων των θεατρικών προγραμμάτων, είτε μέσω προφορικών εισηγήσεών τους κατά την έναρξη επαγγελματικών, αλλά και ερασιτεχνικών, παραστάσεων.

9.2. Οι προπτυχιακές σπουδές

Οι προπτυχιακές σπουδές θα πρέπει να ενισχυθούν με εκσυγχρονιστικούς τρόπους διδασκαλίας, οι οποίοι θα οδηγήσουν στην αύξηση του ενδιαφέροντος εκ μέρους των φοιτητών. Σε αυτό το πλαίσιο ο σπουδαστής θα πρέπει να καλλιεργήσει τις κριτικές, επιστημονικές και δημιουργικές του ικανότητες μέσα από προφορικές/γραπτές ατομικές/ομαδικές εργασίες-παρουσιάσεις στην τάξη. Η δημιουργία ιστοσελίδων για όλα τα μαθήματα αποτελεί έναν στόχο του Τμήματος, όπως επίσης και η δημιουργία συμβούλων που θα καθοδηγούν τους φοιτητές κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Η συμμετοχή των φοιτητών σε ερευνητικά προγράμματα θα πρέπει να ενθαρρυνθεί και να επιβραβευθεί η εξαιρετική προσπάθεια. Οι προπτυχιακές παραδόσεις θα πρέπει να συνεχίσουν να εμπλουτίζονται με τη βοήθεια των νέων ακουστικών και οπτικών πολυμέσων, αλλά και με επιτόπιες επισκέψεις σε επαγγελματικές θεατρικές παραστάσεις ή χώρους διεξαγωγής θεατρικών προβών, έτσι ώστε οι σπουδαστές να έρθουν σε άμεση επαφή με τον χώρο του θεάτρου και των άλλων συναφών τεχνών. Θα πρέπει επίσης να συνεχισθούν οι επισκέψεις στα σωζόμενα αρχαία και ρωμαϊκά θέατρα εντός και εκτός ελληνικής επικράτειας που οργανώνονται κάθε χρόνο στα πλαίσια των μαθημάτων για τα μνημεία σχετικά με το αρχαίο θέατρο. Ο θεσμός των επιστημονικών ομιλιών (colloquium) οι οποίες οργανώνονται κατά τακτά διαστήματα στο Τμήμα – και προσκαλούνται ως ομιλητές διακεκριμένοι επιστήμονες τόσο του εσωτερικού όσο και του εξωτερικού – οφείλει να διατηρηθεί και να επεκταθεί, καθώς μ' αυτόν τον τρόπο οι σπουδαστές έχουν την ευκαιρία να διευρύνουν τις γνώσεις τους και την κριτική τους σκέψη, αλλά και να εκφράσουν τους προσωπικούς τους προβληματισμούς με τη βοήθεια της πολυετούς επιστημονικής ή πρακτικής πείρας των αξιόλογων μελετητών και ειδικών που υπηρετούν το θέατρο. Κονδύλια θα πρέπει να συνεχίσουν να διατίθενται για την παραγγελία επιστημονικών βιβλίων, video και cd, έτσι ώστε να εμπλουτισθούν ακόμη περισσότερο οι ήδη υπάρχουσες αντίστοιχες συλλογές της βιβλιοθήκης. Καθώς η επιστήμη του θεάτρου δεν αναλώνεται μόνο στο θεωρητικό επίπεδο, η ενίσχυση των θεατρικών ομάδων των σπουδαστών του Τμήματος είναι απαραίτητη, προκειμένου οι τελευταίοι να εφαρμόσουν στην πράξη τις θεωρητικές τους προσλαμβάνουσες και να αναπτύξουν την καλλιτεχνική τους πρωτοβουλία. Το σύστημα των ανταλλαγών των φοιτητών ελληνικών και ξένων πανεπιστημίων (Erasmus) είναι ένας στόχος που θα πρέπει να συνεχισθεί, έτσι ώστε οι σπουδαστές του Τμήματος να διευρύνουν τις επιστημονικές τους γνώσεις γύρω από το ευρωπαϊκό, αλλά και παγκόσμιο θέατρο.

9.3. Οι μεταπτυχιακές σπουδές

Οι μεταπτυχιακές σπουδές να διευρυνθούν και να βελτιωθούν με την ανάπτυξη νέων οργανωμένων μεταπτυχιακών προγραμμάτων. Το Τμήμα, το οποίο διαθέτει ήδη ένα μεταπτυχιακό πρόγραμμα σχετικά με τη μελέτη του αρχαίου θεάτρου, θα μπορούσε να διευρυνθεί και να περιλάβει και τη μελέτη του νεότερου θεάτρου, (ευρωπαϊκού, νεοελληνικού και παγκόσμιου), το οποίο προσφέρει πλατιά και ακόμη παρθένα πεδία έρευνας. Να δοθούν κίνητρα που να ενθαρρύνουν τους άριστους απόφοιτους του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών να ακολουθήσουν μεταπτυχιακές σπουδές και να καταρτισθούν στον τομέα της έρευνας. Τα ΠΜΣ έχουν θετικές επιπτώσεις και στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών, ενώ ταυτόχρονα προετοιμάζουν τους νέους επιστήμονες που θα επανδρώσουν τα θεατρολογικά τμήματα της χώρας. Κατά συνέπεια, θα πρέπει να αυξηθούν οι υποτροφίες που δίνονται στους φοιτητές. Το Τμήμα μπορεί επίσης στο μέλλον να αναλάβει και την εκπόνηση διατμηματικών διδακτορικών διατριβών, καθώς πλέον καθίσταται απαραίτητος ο συνδυασμός της γνώσης διαφορετικών επιστημών στην προσέγγιση των επιστημονικών θεμάτων που αφορούν στην έρευνα του θεάτρου.

9.4. Η Έρευνα

Η Έρευνα αποτελεί τον θεμέλιο λίθο ανάπτυξης κάθε επιστήμης. Εκτός από ένα ερευνητικό πρόγραμμα σχετικό με τη μελέτη του θεάτρου σκιών, και μια συνεργασία με το Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών & Τεχνολογίας Υπολογιστών της Πολυτεχνικής Σχολής του Πανεπιστημίου Πατρών (Καθηγητής Γιάννης Μουρτζόπουλος) σχετικά με την ακουστική σε θέατρα με ορθογώνια ορχήστρα, το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών δεν συμμετέχει σε άλλα ερευνητικά προγράμματα. Πρέπει λοιπόν να δοθεί η ευκαιρία στα μέλη του Τμήματος, κάποια εκ των οποίων έχουν ήδη από το παρελθόν μεγάλη ερευνητική εμπειρία, να αναλάβουν ερευνητικά προγράμματα, τα οποία θα είναι ικανά να απασχολήσουν μεταπτυχιακούς σπουδαστές που θα εξασκηθούν μ' αυτόν τον τρόπο στην αυστηρή επιστημονική μεθοδολογία. Μετά την επίτευξη αυτού του αρχικού στόχου, θα είναι εφικτή η περαιτέρω διασύνδεση με αντίστοιχα ερευνητικά κέντρα της Ελλάδας και του εξωτερικού, τα οποία ασχολούνται με τη μελέτη του θεάτρου. Στόχο του Τμήματος μπορεί να αποτελέσει και ο συσχετισμός του με ελληνικά και διεθνή κέντρα-οργανισμούς μελέτης του θεάτρου. Το Τμήμα πρέπει επίσης να συνεχίσει την προσπάθεια που έχει ήδη αναλάβει για την ηλεκτρονική και έντυπη έκδοση διεθνούς επιστημονικού θεατρολογικού περιοδικού, καθώς και την περαιτέρω διεξαγωγή Συνεδρίων, τα οποία θα προωθήσουν την έρευνα για το θέατρο.

9.5. Οι κτιριακές υποδομές

Οι υπάρχουσες κτιριακές υποδομές πρέπει να βελτιωθούν και να επεκταθούν. Το Τμήμα διαθέτει ελάχιστες αίθουσες διδασκαλίας σε πρόχειρα κατασκευασμένα κτίρια, ενώ έχει πρόβλημα να στεγάσει σε ευπρεπή και σύγχρονα γραφεία μεγάλο αριθμό των ίδιων των μελών ΔΕΠ. Υπάρχει ανάγκη επίσης επέκτασης της βιβλιοθήκης αλλά και εξασφάλισης ειδικών χώρων, όπου θα μπορούν να φυλάσσονται οι συλλογές του οπτικοακουστικού υλικού του Τμήματος. Οι παλαιές, αλλά και ενδεχόμενες νέες αίθουσες διδασκαλίας θα πρέπει να είναι εξοπλισμένες με σύγχρονα οπτικοακουστικά πολυμέσα, καθώς ένα Τμήμα παραστατικών τεχνών βασίζεται κατά πολύ στον ήχο και την εικόνα. Ειδικά διαμορφωμένες αίθουσες πρέπει να υπάρξουν και στην περίπτωση των εργαστηριακών-πρακτικών μαθημάτων του Τμήματος (χορός, υποκριτική, σκηνογραφία, σκηνοθεσία, κτλ.). Καθώς αυξάνεται ο αριθμός των μελών και των φοιτητών του Τμήματος, πρέπει άμεσα να προβλεφθεί η επέκταση των χώρων λειτουργίας του.

9.6. Προσφορά προς την κοινωνία

Χρειάζεται αναμφίβολα μια περαιτέρω αναβάθμιση και επέκταση της προσφοράς του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών προς τους κατοίκους της Πάτρας. Το Τμήμα μπορεί να συνεργασθεί με τους πολιτιστικούς φορείς της πρωτεύουσας της Αχαΐας (Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Πάτρας και άλλες επαγγελματικές σκηνές, κινηματογραφικό φεστιβάλ Πάτρας και άλλες διοργανώσεις που αφορούν στις τέχνες). Η θεωρητική/πρακτική γνώση και πείρα των μελών ΔΕΠ του Τμήματος θα μπορούσε να αποδειχθεί πολύτιμη για την ανάπτυξη του θεάτρου της περιφέρειας, για την προσέγγιση του πολιτισμού και των τεχνών από τους κατοίκους της Αχαΐας και για την αναβάθμιση του πολιτισμικού επιπέδου τους. Στρατηγικός στόχος του Τμήματος είναι επίσης η καλλιέργεια των τεχνών και του θεάτρου μέσω της λειτουργίας υπάρχοντων συλλόγων και τη δημιουργία νέων. Ο ήδη υπάρχων Σύλλογος Αποφοίτων του Τμήματος με τις πρωτοβουλίες του, όπως π.χ. τη σύσταση Λέσχης Ανάγνωσης Θεατρικών Έργων, μπορεί να βοηθήσει προς την κατεύθυνση της επαφής των κατοίκων της Πάτρας, αλλά και των φοιτητών του Τμήματος, με το θέατρο.

10. Διαδικασία διαμόρφωσης Στρατηγικής Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών.

Από τη διαδικασία της Εσωτερικής Αξιολόγησης έχουν εντοπισθεί οι ανάγκες για ανθρώπινο δυναμικό, κτηριακές εγκαταστάσεις και υποδομές, καθώς και οι στόχοι για την ανάπτυξη των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών, την αναβάθμιση της έρευνας και της συνεργασίας του Τμήματος με ευρύτερους πολιτιστικούς φορείς. Από τα συμπεράσματα που θα προκύψουν από την εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση, το Τμήμα θα εντοπίσει τα ισχυρά του σημεία και τις αδυναμίες του. Στόχος του Τμήματος είναι να θεραπεύσει τις ελλείψεις του και να ισχυροποιήσει ακόμη περισσότερο τις μέχρι στιγμής αποτελεσματικές πρακτικές του. Η υλοποίηση αυτών των στόχων προϋποθέτει ανταπόκριση της πολιτείας, προκειμένου το Τμήμα να συντελέσει στην ανάπτυξη του πολιτισμού της περιφέρειας.

11. Συμπεράσματα

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών έχει εξελιχθεί σε ένα σύγχρονο πανεπιστημιακό τμήμα με σημαντικά ερευνητικά επιτεύγματα και σαφή επιστημονικό προσανατολισμό. Σε αυτό συνέβαλαν καθοριστικά η πνευματική ευρύτητα, η ιδεολογική αυτονομία, η επιστημονική επάρκεια και η ανιδιοτέλεια των μελών ΔΕΠ του Τμήματος, πολλά από τα οποία είναι διεθνώς αναγνωρισμένοι επιστήμονες σε ποικίλα γνωστικά αντικείμενα. Η ομολογουμένως επιτυχής πορεία οφείλεται στην κατ' αρχήν προσήλωση του Τμήματος στις αυστηρές αξιοκρατικές διαδικασίες που προβλέπονται από το νόμο για την εκλογή και την προαγωγή των μελών ΔΕΠ. Ως εκ τούτου, το Τμήμα έχει στελεχωθεί με εξέχοντες πνευματικούς λειτουργούς, οι οποίοι διέπλασαν από κοινού (αλλά και με απόλυτο σεβασμό στην ιδεολογική και επιστημονική διαφορετικότητα) την ξεχωριστή ανάμεσα στα ελληνικά Τμήματα Θεατρικών Σπουδών φυσιογνωμία του Τμήματος, η οποία αφορά και στην ιδιαίτερη έμφαση στη σπουδή του αρχαίου ελληνικού θεάτρου.

Αν και τα θεατρολογικά τμήματα στην Ελλάδα (με την εξαίρεση του Τμήματος Θεάτρου του ΑΠΘ) ακολουθούν το γαλλο-γερμανικό μοντέλο των θεωρητικών θεατρικών σπουδών, η διαφορετική φυσιογνωμία του Τμήματος, η οποία το διακρίνει από τα ομοειδή ελληνικά τμήματα, διαμορφώθηκε αφενός μέσα από την οργανική συνύπαρξη αρχαιογνωστικών και θεατρολογικών μαθημάτων κι αφετέρου μέσα από την εντρύφηση των φοιτητών σε πρακτικά ζητήματα της θεατρικής τέχνης και των εφαρμογών της στην εκπαίδευση. Σε κάθε περίπτωση το Τμήμα παραμένει προσηλωμένο στην ιδρυτική αποστολή του:

- α) Να καλλιεργεί και να προάγει την επιστήμη του θεάτρου με την ακαδημαϊκή και εφαρμοσμένη διδασκαλία, έρευνα και αναζήτηση.
- β) Να παρέχει στους φοιτητές του τα απαραίτητα εφόδια που εξασφαλίζουν την άρτια κατάρτισή τους για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία και εξέλιξη.
- γ) Να συμβάλει στην ανάπτυξη της θεατρικής αγωγής και αντίληψης του λαού και στη συνειδητοποίηση για το ρόλο και τη σημασία του θεάτρου στη ζωή.
- δ) Να συμβάλει ποικιλότροπα στην ανάπτυξη του πολιτιστικού επιπέδου του τόπου, αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες προς την κατεύθυνση αυτή.

Σε προπτυχιακό επίπεδο το τμήμα προσφέρει επαρκή θεατρολογική κατάρτιση στην ιστορία, τη δραματουργία και τη θεωρία του αρχαίου, του κλασικού και του σύγχρονου θεάτρου

(αναλυτικά βλ. τα αντίστοιχα κεφάλαια). Επιπροσθέτως, παρέχει ευρύτερη κατάρτιση σε ζητήματα αρχαιολογίας, θεωρίας της λογοτεχνίας, νεοελληνικής φιλολογίας, φιλοσοφίας, ιστορίας της τέχνης, διδακτικής του θεάτρου, παιδαγωγικής και ψυχολογίας. Όπως γίνεται αντιληπτό, σκοπός του Τμήματος είναι να παράγει πεπαιδευμένους επιστήμονες με προσήλωση στις αρχές των ανθρωπιστικών σπουδών.

Ανάμεσα στα θετικά σημεία του Τμήματος πρέπει επιπλέον να σημειωθούν η δυνατότητα πρόσληψης επί συμβάσει διδασκόντων, τα επιστημονικά colloquia και οι επιμορφωτικές ομιλίες, που προωθούν τον επιστημονικό διάλογο και την έρευνα, η τριήμερη παρουσία των μελών ΔΕΠ, η οποία ευνοεί την εύρυθμη λειτουργία του Τμήματος και τη μεταξύ των μελών και των φοιτητών απρόσκοπτη ‘συνομιλία’, οι παραστάσεις φοιτητών, οι εκδρομές σε αρχαιολογικούς χώρους, κ.ά. Τέλος, εξαιρετική για τα δεδομένα επαρχιακού ελληνικού Πανεπιστημίου, τόσο σε πληρότητα όσο και σε θεματολογικό εύρος, είναι η ερευνητική βιβλιοθήκη του Τμήματος, η οποία βρίσκεται στη διάθεση φοιτητών και διδασκόντων.

Στα αρνητικά σημεία περιλαμβάνονται η προβληματική (όπως περιγράφεται πιο πάνω) κτηριακή υποδομή, η πολύμηνη απουσία κεντρικής γραμματειακής υποστήριξης και η έλλειψη επαρκών οικονομικών πόρων.

12. Βελτίωση στόχων

1. Το Τμήμα πρέπει να αναδείξει περαιτέρω τα συγκριτικά του πλεονεκτήματα και την ιδιαιτερότητά του, η οποία συνίσταται στον ιδιαίτερο χαρακτήρα του Προγράμματος Σπουδών του και στην έμφαση στο αρχαίο θέατρο.
2. Το Τμήμα θα πρέπει να δώσει ακόμη μεγαλύτερη έμφαση στον ερευνητικό τομέα και τα μέλη του να επιδιώξουν την ανάληψη και υλοποίηση περισσότερων χρηματοδοτούμενων ερευνητικών προγραμμάτων. Στον τομέα αυτό θα πρέπει να αλλάξει και εκ μέρους του Πανεπιστημίου αλλά και του Υπουργείου η αντίληψη για την έρευνα σε ό,τι αφορά τις ανθρωπιστικές εν γένει επιστήμες.
3. Ο αριθμός των μαθημάτων, τα οποία απαιτούνται βάσει του Προγράμματος Σπουδών για τη λήψη του πτυχίου κρίνεται πολύ μεγάλος, εάν μάλιστα λάβει κανείς υπόψη του τα πολυάριθμα γνωστικά αντικείμενα που καλύπτονται λόγω της φύσης της επιστήμης του θεάτρου.
4. Προκειμένου να καλυφθεί η πολυμορφία των γνωστικών αντικειμένων αλλά και να εξοικονομηθούν πόροι για το Πανεπιστήμιο θα πρέπει να επιδιωχθεί περαιτέρω η συνεργασία με άλλα Τμήματα εντός της Σχολής (Φιλολογίας, Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικό και ΤΕΑΠΗ) αλλά και εκτός της Σχολής (π.χ. Αρχιτεκτόνων, Η/Υ, Διοίκησης Επιχειρήσεων κ.ά.).
5. Τα μαθήματα που αφορούν στην Διδακτική του Θεάτρου και τις εφαρμογές του θεάτρου στην εκπαίδευση πρέπει να αυξηθούν και να τεθούν στον πυρήνα των υποχρεωτικών μαθημάτων, δεδομένου ότι οι περισσότεροι απόφοιτοι των Τμημάτων Θεατρικών Σπουδών απορροφώνται στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, πρόσφατα, μέσω των εξετάσεων του ΑΣΕΠ, μάλιστα ως μόνιμοι εκπαιδευτικοί. Ήδη προσφέρονται, για την απόκτηση του Διπλώματος Παιδαγωγικής Κατάρτισης εκ μέρους των φοιτητών του Τμήματος, δύο μαθήματα («Παιδαγωγική Κατάρτιση I, II») από μέλη ΔΕΠ του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης. Μέλη του Τμήματος θεατρικών σπουδών διδάσκουν τρία μαθήματα διδακτικής του θεάτρου («Διδακτική του θεάτρου I: Εισαγωγή στη Θεατρική Αγωγή–θεωρία και πρακτική», «Διδακτική του θεάτρου II: Το θέατρο και το δράμα στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση», «Διδακτική του θεάτρου III: Το θέατρο και το δράμα στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση») και «Χορολογία στον χορό και στο θέατρο με έμφαση στην παιδαγωγική διάσταση». Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος αποφάσισε

να προσφερθεί και δεύτερο μάθημα παιδαγωγικής κατάρτισης από το χώρο του Χορού, υπό τον τίτλο «Δημιουργική κίνηση και σύνθεση στη θεατρική αγωγή».

6. Θα ήταν ωφέλιμο για την επαγγελματική κατάρτιση των φοιτητών να περιληφθούν μαθήματα σχετικά με την Πολιτιστική Διαχείριση με έμφαση σε ζητήματα διαχείρισης πολιτιστικής κληρονομιάς και διαμόρφωσης εθνικών πολιτικών για το θέατρο και τις παραστασιακές τέχνες.
7. Στη συνεργασία με τοπικούς φορείς υπάρχει πολύ μεγάλο περιθώριο ανάπτυξης. Έστω και αν η έλλειψη μεγαλύτερης συνεργασίας οφείλεται κατά κύριο λόγο στους ίδιους τους τοπικούς φορείς, το Τμήμα – υπό την προϋπόθεση ότι θα έχει την υποστήριξη των πρυτανικών αρχών – θα μπορούσε μελλοντικά να επιτύχει πολύ καλύτερα αποτελέσματα.
8. Από τα μέλη ΔΕΠ εκφράστηκαν στο «Ερωτηματολόγιο για τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος» οι εξής επιπλέον προτάσεις για βελτιώσεις, από τις οποίες αρκετές αφορούν το Πανεπιστήμιο:
  - a. φροντίδα των αιθουσών (υπάρχουν αρκετά σπασμένα καθίσματα· οι αίθουσες γενικά είναι μικρές για τον αριθμό των φοιτητών) [αίτημα προς το Ίδρυμα],
  - b. βελτιώσεις της υλικοτεχνικής υποδομής και εξοπλισμός όλων των αιθουσών με προβολείς, οθόνες, τηλεοράσεις με βιντεοπροβολέα (σημαντικές σε ένα Τμήμα του οποίου τα μαθήματα σχετίζονται πολύ συχνά με κινούμενες και σταθερές εικόνες και τον ήχο) και με πρόσβαση στο διαδίκτυο (απαραίτητη για τις απαιτούμενες σήμερα, σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας) [αίτημα προς το Ίδρυμα],
  - c. ενίσχυση στα θέματα ασφαλείας τόσο του Τμήματος όσο και του χώρου του Πανεπιστημίου ειδικά τις απογευματινές και βραδυνές ώρες [αίτημα προς το Ίδρυμα],
  - d. καλύτερη πρόσβαση για φοιτητές και μέλη ΔΕΠ που διεξάγουν έρευνα, σε ιστοσελίδες με περιοδικά που διατίθενται ηλεκτρονικά (JStor κ.τ.ό.). Αν και η βιβλιοθήκη του Τμήματος είναι εξαιρετικά καλή, η έλλειψη περιοδικών για τις Ανθρωπιστικές Σπουδές εν γένει είναι μεγάλη, και δεν συγκρίνεται με τις δυνατότητες πρόσβασης της Ιατρικής ή της Πολυτεχνικής Σχολής [αίτημα προς το Ίδρυμα για καλύτερη υποστήριξη, στον τομέα της πρόσβασης στα ηλεκτρονικά βιβλία και περιοδικά, της Κεντρικής Βιβλιοθήκης],
  - e. πιο εξειδικευμένο και πιο πολυάριθμο προσωπικό στη βιβλιοθήκη του Τμήματος [αίτημα προς το Ίδρυμα],

- f. χώρος αναψυχής για τους φοιτητές (των οποίων η παρουσία στο Τμήμα απαιτείται κάθε μέρα και ολόκληρη την ημέρα) [αίτημα προς το Ίδρυμα],
- g. και τέλος πιο έγκαιρη (κατά δυνατότητα) ενημέρωση του Τμήματος για τα διαθέσιμα κονδύλια για βιβλία, έρευνα και εκπαιδευτικές εκδρομές [αίτημα προς την Πολιτεία].

13. Πίνακες, παραρτήματα, βιβλιογραφία

Αναλυτικοί πίνακες για τα εξής θέματα:

1. Εξέλιξη του προσωπικού του Τμήματος
2. Εξέλιξη του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών του Τμήματος σε όλα τα έτη σπουδών
3. Εξέλιξη του αριθμού των νέο-εισερχόμενων προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος
4. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)
5. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών
6. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών
7. Εξέλιξη του αριθμού των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών και διάρκεια σπουδών
8. Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών
9. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών
10. Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών
11. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών
12. Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών
13. Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών
14. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΜΔΕ)
15. Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος
16. Αναγνώριση του ερευνητικού έργου του Τμήματος
17. Διεθνής Ερευνητική/Ακαδημαϊκή Παρουσία Τμήματος

Ακολουθούν τα Παραρτήματα:

18. Ερωτηματολόγιο για τους φοιτητές / τις φοιτήτριες (δείγμα)
19. Ανάλυση των απαντήσεων στα ως άνω ερωτηματολόγια
20. Ερωτηματολόγιο για τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος (δείγμα)
21. Ανάλυση των απαντήσεων στα ως άνω ερωτηματολόγια (για όσα υπάρχει η δυνατότητα στατιστικής ανάλυσης. Οι απαντήσεις στις ερωτήσεις 1-5, 20 και 21 αναλύθηκαν στο κείμενο που προηγείται, κεφ. 6.1.4, 6.2.4, 8 και 12)
22. Ερωτηματολόγιο, στο οποίο καλούνται να απαντήσουν οι φοιτητές σε περίπτωση κρίσης για εκλογή σε θέση μέλους ΔΕΠ, και το οποίο εφαρμόστηκε για πρώτη φορά το 2003/04

Πίνακας 1. Εξέλιξη του προσωπικού του Τμήματος

	2010/11		2009/10		2008/09		2007/08		2006/07		2005/06	
	Α	Θ	Α	Θ	Α	Θ	Α	Θ	Α	Θ	Α	Θ
Καθηγητές	Σύνολο	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Από εξέλιξη											
	Νέες προσλήψεις											
	Συνταξιοδοτήσεις											
	Παρατήσεις											
Αναπληρωτές Καθηγητές	Σύνολο	3		3		2	2	1	1		1	
	Από εξέλιξη			1				1				
	Νέες προσλήψεις											
	Συνταξιοδοτήσεις											
	Παρατήσεις											
Επικουροι Καθηγητές	Σύνολο	1	6	1	5	1	1	1	1	1	1	1
	Από εξέλιξη		1	1	4							
	Νέες προσλήψεις											
	Συνταξιοδοτήσεις											
	Παρατήσεις											
Λέκτορες	Σύνολο	2	4	2	5	2	2	1	1	1	1	6
	Νέες προσλήψεις			1	1	1						2
	Συνταξιοδοτήσεις											
	Παρατήσεις											
	Νέες προσλήψεις											
Μέλη ΕΕΑΠ	Σύνολο	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1
	Σύνολο	6	8	4	5	3	4	9	5	10	3	9
Τεχνικό προσωπικό εργαστηρίων**	Σύνολο	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Διοικητικό προσωπικό	Σύνολο	2	4	1	3	0	0	4	0	4	0	3

* Αναφέρεται σε αριθμό συμβάσεων – όχι διδασκόντων (π.χ. αν ένας διδάσκων έχει δύο συμβάσεις, χειμερινή και εαρινή, τότε μετρώνται δύο συμβάσεις).

** Επειδή δεν υπάρχουν εργαστήρια στο Τμήμα, δεν χρειάζεται Τεχνικό προσωπικό εργαστηρίων.

Πίνακας 2. Εξέλιξη του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών του Τμήματος σε όλα τα έτη σπουδών

	2010/2011	2009/2010	2008/2009	2007/2008	2006/2007	2005/2006
Προπτυχιακοί	435	450	464	257	369	252
Μεταπτυχιακοί (ΜΔΕ)	31	32	26	28	27	20
Διδακτορικοί	12	6	7	5	3	3

Πίνακας 3. Εξέλιξη του αριθμού των νέο-εισερχόμενων προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος

Εισαχθέντες με:	2010/11	2009/2010	2008/2009	2007/2008	2006/2007	2005/2006
Εισαγωγικές εξετάσεις	87	82	89	67	63	67
Μετεγγραφές (εισροές προς το Τμήμα)	1	1	1	1	3	3
Μετεγγραφές (εκροές προς άλλα Τμήματα)	35	28	28	12	12	27
Κατατακτήριες εξετάσεις (Πτυχιόχοι ΑΕΙ/ΤΕΙ)	6	1	2	1	7	1
Άλλες κατηγορίες	16	5	10	5	6	8
Σύνολο	68	68	71	62	67	52
<i>Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)</i>	1	1				

Πίνακας 4. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)

Τίτλος ΠΜΣ: Αρχαίο ελληνικό θέατρο

Κανονική διάρκεια σπουδών (μήνες): 24

	2010/2011	2009/2010	2008/2009	2007/2008	2006/2007	2005/2006
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)	38	21	24	24	7	36
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	4	7	5	3	3	3
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	34	14	19	21	4	33
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων	10	10	10	10	10	10
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων	10	10	9	10	6	10
Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	9	4	11	9	0	0
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)				1 (Αποφοίτηση)		

Πίνακας 5. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών

	2010/11	2009/10	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)	5	0	2	2	1	2
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	1					
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	4		2	2	1	2
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων	0	0	0	0	0	0
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων υποψηφίων	10	6	7	5	3	2
Απόφοιτοι	1	1				
Μέση διάρκεια σπουδών αποφοίτων	4	4				

Επεξήγηση: Απόφοιτοι = Αριθμός Διδακτόρων που ανακηρύχθηκαν στο έτος που αφορά η στήλη.

Πίνακας 6. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)												Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των αποφοίτων)		
		5,0-5,9			6,0-6,9			7,0-8,4			8,5-10,0					
		Αριθμός	Ποσοστό%	Αριθμός	Ποσοστό%	Αριθμός	Ποσοστό%	Αριθμός	Ποσοστό%	Αριθμός	Ποσοστό%					
2005/06	29	0	0,00	16	55,17	12	41,38	1	3,45							
2006/07	25	0	0,00	10	40,00	12	48,00			3	12,00					7,19
2007/08	31	0	0,00	9	29,03	21	67,74			1	3,23					7,32
2008/09	56	0	0,00	23	41,07	30	53,57			3	5,36					7,22
2009/10	52	0	0,00	17	32,69	29	55,77			6	11,54					7,35
2010/11	44	1	2,27	13	29,55	26	59,09			4	9,09					7,33
Σύνολο	237	1	0,42	88	37,13	130	54,85			18	7,59					7,238

Πίνακας 7. Εξέλιξη του αριθμού των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών και διάρκεια σπουδών

Έτος εισαγωγής	Εγγραφθέντες	Αποφοιτησάντες										Ποσοστιαία αναλογία		
		Διάρκεια Σπουδών (σε έτη)										Μη αποφοιτησάντες	Συνολικό ποσοστό αποφοιτησάντων [2]	Συνολικό ποσοστό μη αποφοιτησάντων
		4 έτη	5 έτη	6 έτη	7 έτη	8 έτη	9 έτη	10 έτη και άνω						
2004/05	61	4	21	9	5						22	63,93442623	36,06557377	
2005/06	52	17	9	6							20	61,53846154	38,46153846	
2006/07	67	14	13								40	40,29850746	59,70149254	
2007/08	62	2									60	3,225806452	96,77419355	
2008/09	71										71		100	
2009/10	68										68		100	
2010/11	68										68		100	

Πίνακας 10. Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων των Προγράμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων ΠΜΣ	Χρονικό διάστημα επαγγελματικής ένταξης μετά την αποφοίτηση (μήνες) [1]			
		6	12	24	Μη ενταχθέντες – συνέχισα σπουδών
2005/06	0				
2006/07	0				
2007/08	9				
2008/09	11				
2009/10	4				
2010/11	9				
Σύνολο	33	0	0	0	0

Το Τμήμα δεν διαθέτει, προς το παρόν, στοιχεία για την επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών λειτουργεί από το 2004/05. Οι πρώτοι εγγεγραμμένοι αποφοίτησαν το 2007/08.

Πίνακας 11. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατηρησιακά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτ. Εξωτ.	2010/11	2009/10	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06	Σύνολο
Επισκέπτες φοιτητές άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων στο Τμήμα	Εσωτ.							
	Εξωτ.							
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που διδάξαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτ.	1						1
	Εξωτ.							
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων που διδάξαν στο Τμήμα	Εσωτ.							
	Εξωτ.							
Σύνολο		1						1

Πίνακας 12.1 Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Εξάμηνο σπουδών	Ακαδημ. Έτος:	2010/11	Κωδικός Μαθήματος	Πιστ. Μονάδες ECTS	Κατηγορία μαθήματος[3]	Υποβάθρου (Υ), Επιστ. Περιοχής (ΕΠ), Γενικών Γνώσεων (ΓΓ), Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (ΑΔ)
1ο			* Εισαγωγή στο αρχαίο θέατρο (ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ)	4	Υ	Υ
...			* Εισαγωγή στη Θεατρολογία (Νεότερο θέατρο) (ΣΑΜΠΑΤΑΚΑΚΗΣ)	4	Υ	Υ
...			Δραματοουργική ανάλυση I: κείμενα της κλασικής δραματοργίας (ΚΥΡΙΑΚΟΣ)	4	Υ	Υ
...			Σταθμοί της νεοελληνικής λογοτεχνίας (ΧΑΑΣ)	4	Υ	Υ
...			* Εισαγωγή στις εικαστικές τέχνες (ΜΑΧΑΙΡΑ)	4	Υ	ΓΓ
...			Εισαγωγή στην ιστορία και θεωρία του χορού (ΣΑΒΡΑΜΗ)	4	Υ	Υ
...			Όροι και συντελεστές της παράστασης I: Αυτοσχεδιασμός και επινόηση κειμένου (ΡΟΪΛΟΥ)	4	ΥΕ	ΑΔ
...			Εισαγωγή στο ρωμαϊκό θέατρο (ΛΕΟΝΤΙΔΟΥ/ΠΔ 407/80)	4	ΥΕ	ΕΠ
...			Παιδαγωγική κατάρτιση I: Γνωστική ψυχολογία (ΠΟΡΠΟΛΑΣ)	4	ΥΕ	ΓΓ
...			Εισαγωγή στην αρχαιολογία του αρχαίου θεάτρου (ΚΡΕΕΜΠ)	4	ΥΕ	ΕΠ
...			Είδη θεάτρου με μουσική στη νεοελληνική σκηνή (οπερέτα, το κομειδύλλιο, το δραματικό ειδύλλιο και η επιθεώρηση) (ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ/ΠΔ 407/80)	4	ΥΕ	ΕΠ
...			Ξένη Γλώσσα I (Αγγλικά /Γερμανικά /Ρωσικά)		Ε	ΑΔ
2ο			Αρχαία ελληνική τραγωδία II: Σοφοκλής (ΠΑΝΟΥΣΗΣ)	4	Υ	Υ
...			Αναγεννησιακό και ελισαβετιανό θέατρο – Σαίξπηρ (ΚΟΡΩΝΗ)	4	Υ	Υ
...			Είδη και μορφές του μουσικού θεάτρου από το 1600 έως τον 20 ^ο αιώνα (ΣΙΔΕΡΗ/ΠΔ 407/80)	4	Υ	ΕΠ
...			Δραματοουργική ανάλυση II: κείμενα της νεότερης δραματοργίας (ΚΟΡΩΝΗ)	4	Υ	Υ
...			Εισαγωγή στη θεωρία της λογοτεχνίας (ΚΑΡΙΟΥΖΟΥ)	4	Υ	ΕΠ
...			* Εισαγωγή στην υποκριτική (ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ)	4	Υ	ΑΔ
...			Όροι και συντελεστές της παράστασης II: Αυτοσχεδιασμός και επινόηση κειμένου (ΡΟΪΛΟΥ)	4	ΥΕ	ΑΔ
...			Εισαγωγή στην αρχαία τέχνη (ΜΑΧΑΙΡΑ)	4	ΥΕ	ΓΓ
...			Ο Μένανδρος και η Νέα Κομωδία (ΧΑΒΙΑΡΑΣ/ΠΔ 407/80)	4	ΥΕ	Υ
...			Παιδαγωγική κατάρτιση II: Εξελικτική ψυχολογία (ΔΙΑΚΟΠΩΡΓΗ)	4	ΥΕ	ΓΓ
...			Ξένη Γλώσσα II (Αγγλικά /Γερμανικά /Ρωσικά)		Ε	ΑΔ
3ο			Το ευρωπαϊκό θέατρο από τον 17 ^ο έως τον 19 ^ο αιώνα (από τον Κλασικισμό μέχρι το Ρομαντισμό) (ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)	4	Υ	Υ
...			Σκηνοθετικά ρεύματα του 20 ^{ου} αιώνα (ΑΡΒΑΝΙΤΗ)	4	Υ	Υ
...			Ευρωπαϊκά ρεύματα και μετεπαναστατική ελληνική δραματοργία (ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ)	4	Υ	Υ

Χρησ διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Σε ποιο εξάμηνο σπουδών αντιστοιχεί; (1ο, 2ο κ.λπ.)	Τυχόν προαπαιτούμενα μαθήματα[4]	Ιστότοπος [5]	Σελίδα Οδηγού Σπουδών[6]
3	1ο	ΝΑΙ		22
3	1ο	ΝΑΙ		26
3	1ο			27
3	1ο			28
3	1ο	ΝΑΙ		29
3	1ο			29
3	1ο			33
3	1ο			32
3	1ο			33
3	1ο			32
3	1ο			32
3	1ο			20
3	2ο			22
3	2ο			23
3	2ο			24
3	2ο			27
3	2ο			28
3	2ο	ΝΑΙ		30
3	2ο			33
3	2ο			33
3	2ο			32
3	2ο			33
3	2ο			20
3	3ο			24
3	3ο			27
3	3ο			25

Πίνακας 12.1 Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, σελ. 2

...	Μεγάλες θεωρίες της υποκριτικής (ΚΥΡΙΑΚΟΣ)	ΘΕ047	4	Y	Y
...	* Εισαγωγή στην ιστορία και θεωρία του κινηματογράφου (ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ)	ΓΚ053	4	Y	Y
...	Αρχιτεκτονική των αρχαίων θεάτρων (ΚΡΕΕΜΠ)	ΑΘ117	4	YE	ΕΠ
...	Υποκριτική Ι (ΣΑΚΕΛΛΑΡΗ) [1 τμήμα]	ΕΡΓ614	4	YE	ΑΔ
...	Ζητήματα ποιητικής: Μορφολογική και θεματική ανάλυση του λογοτεχνικού κειμένου (ΚΑΡΠΟΥΖΟΥ)	ΘΕ415	4	YE	Y
...	Χορολογία στο χορό και στο θέατρο με έμφαση στην παιδαγωγική διάσταση (ΣΑΒΡΑΜΗ)	ΕΡΓ618	4	YE	Y
...	Ανθρωπολογία του θεάτρου (ΣΑΜΠΑΤΑΚΑΚΗΣ)	ΘΕ413	4	YE	ΕΠ
...	Το λαϊκό παραδοσιακό θέατρο στην Ευρώπη (ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)	ΠΘ216	4	YE	Y
...	(ΝΘ 311) Νεοελληνικό θέατρο και διαφορισμός (1750-1830)	ΝΘ311	4	YE	Y
...	Ξένη Γλώσσα ΙΙ (Αγγλικά /Γερμανικά /Ρωσικά)			E	ΑΔ
40	Αρχαία ελληνική κωμωδία: Αριστοφάνης (ΤΣΙΤΣΙΡΙΔΗΣ)	ΑΘ015	4	Y	Y
...	Το θέατρο του 19 ^{ου} αι.: Ρεαλισμός, Νaturalισμός, Ψυχολογικό δράμα (ΚΥΡΙΑΚΟΣ)	ΠΘ023	4	Y	Y
...	Το νεοελληνικό θέατρο του πρώτου μισού του 20 ^{ου} αιώνα (ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)	ΝΘ033	4	Y	Y
...	Σκηνογραφία, θεατρική αρχιτεκτονική και ενδυματολογία στους νεότερους χρόνους (ΣΑΛΛΑΜΟΥΡΗΣ/ΠΑ 407/80)	ΠΘ026	4	Y	ΑΔ
...	* Εισαγωγή στη σκηνοθεσία (ΓΟΥΛΗ/ΠΔ 407/80)	ΕΡΓ061	4	Y	ΑΔ
...	Ρεζίστα στην τέχνη του 20 ^{ου} αιώνα (ΜΑΧΑΙΡΑ)	ΓΚ514	4	YE	ΓΤ
...	Αναγνωστικές θεωρίες και θεωρία της πρόσληψης (ΚΑΡΠΟΥΖΟΥ)	ΘΕ414	4	YE	Y
...	Συγκριτική δραματολογία (ΣΑΜΠΑΤΑΚΑΚΗΣ)	ΘΕ411	4	YE	Y
...	Η κωμωδία στο νεότερο ευρωπαϊκό θέατρο (ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ/ ΠΔ 407/80)	ΠΘ212	4	YE	Y
...	Ξένη Γλώσσα ΙV (Αγγλικά /Γερμανικά /Ρωσικά)			E	ΑΔ
50	Το ευρωπαϊκό θέατρο του 20 ^{ου} αιώνα (1900-1960) (ΡΟΖΗ)	ΠΘ024	4	Y	Y
...	Το μεταπολεμικό νεοελληνικό θέατρο (ΡΟΖΗ)	ΝΘ034	4	Y	Y
...	Το κρητικό θέατρο (ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ)	ΝΘ031	4	Y	Y
...	* Σεμινάριο Ι (Αρχαίο θέατρο): Εισαγωγή στη μεθοδολογία της επιστημονικής εργασίας (ΠΑΝΟΥΣΗΣ)	ΣΕΜ071	8	Y	Y
...	Κινηματογράφος και κοινωνία: αλληλεπιδράσεις και επιρροές στην αισθητική και θεματική των ταινιών (ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ)	ΓΚ570	4	YE	Y
...	Θεωρία της αφήγησης (Αφηγηματολογία) (ΚΑΡΠΟΥΖΟΥ)	ΘΕ455	4	YE	Y
...	Η μεταπολεμική τέχνη (ΜΑΧΑΙΡΑ)	ΓΚ572	4	YE	ΓΤ
...	Υποκριτική ΙΙ (ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ) [2 τμήματα]	ΕΡΓ665	4	YE	ΑΔ
...	* Σκηνοθεσία Ι (ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗΣ/ΠΔ 407/80)	ΕΡΓ664	4	YE	ΑΔ
...	Καβάρης και θέατρο (ΧΑΛΑΣ)	ΝΘ363	4	YE	Y
60	Αριστοτέλους <i>Περί Ποιητικής</i> (ΠΑΝΟΥΣΗΣ)	ΑΘ016	4	Y	Y
...	Αρχαία ελληνική τραγωδία ΙΙ: Ευριπίδης (ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ)	ΑΘ014	4	Y	Y
...	Σημειωτική της παράστασης (ΤΣΑΤΣΟΥΛΗΣ)	ΘΕ023	4	Y	Y

Πίνακας 12.1 Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, σελ. 3

3	30			27
3	30	NAI		29
3	30			32
3	30			33
3	30			33
3	30			33
3	30			32
3	30			32
3	30			32
3	30			20
3	40			23
3	40			24
3	40			25
3	40			24
3	40			29
3	40	NAI		33
3	40			32
3	40			32
3	40			32
3	40			20
3	50			24
3	50			26
3	50			25
3	50	NAI		30
3	50			36
3	50			35
3	50			36
3	50			37
3	50	NAI		37
3	50			35
3	60			23
3	60			23
3	60			26

Πίνακας 12.1 Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, σελ. 4

...	Σεμινάριο III (Νεότερο θέατρο με έμφαση στο δράμα) (ΚΥΡΙΑΚΟΣ –ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)	ΣΕΜ073	8	Y	Y
...	Αρχαία ελληνική μετρική (ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ)	ΑΘ153	4	YE	Y
...	Αρχαία ελληνική τέχνη και θέατρο (ΚΡΕΕΜΠ)	ΑΘ156	4	YE	ΠΓ
...	Μεταπολεμικός ελληνικός κινηματογράφος: Θεματολογικές τάσεις και αισθητικά ρεύματα (ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ)	ΓΚ576	4	YE	Y
...	Ευρωπαϊκός Κινηματογράφος: Νεορεαλισμός, nouvelle vague, free cinema (ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ)	ΓΚ568	4	YE	Y
...	Η σκηνοθεσία στην Ελλάδα: θεωρία και σκηνική πρακτική (ΣΑΜΠΑΤΑΚΑΚΗΣ)	ΝΘ357	4	YE	Y
...	Σύγχρονο ευρωπαϊκό θέατρο (ΡΟΖΗ)	ΠΘ258	4	YE	Y
...	Αρχαίος μύθος και τραγωδία στο χορό και το χοροθέατρο (ΣΑΒΡΑΜΗ)	ΠΘ268	4	YE	Y
...	Το σύγχρονο δούτικο χοροθέατρο (ΣΑΒΡΑΜΗ)	ΠΘ267	4	YE	Y
...	Όροι και συντελεστές της παράστασης III: Σκηνική απόδοση μη θεατρικών κειμένων (ΡΟΪΛΟΥ) [1 τμήμα]	ΕΡΓ'654	4	YE	ΑΔ
...	Σκηνοθεσία II (ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗΣ/ΠΔ 407/80)	ΕΡΓ'651	4	YE	ΑΔ
...	Η λογοτεχνική και η αρχαιότερη δραματική γραφή του Γιάννη Ρίτσου (ΧΑΛΑΣ)	ΝΘ354	4	YE	Y
...	Το θέατρο του Μπαρεχτ (ΖΗΡΟΠΟΥΛΟΥ/ΠΔ 407/80)	ΠΘ257	4	YE	Y
...	Σκηνικές προσεγγίσεις του αρχαίου δράματος στους νεότερους χρόνους: η Ελληνική Σκηνή (ΑΡΒΑΝΙΤΗ)	ΑΘ157	4	YE	Y
7ο	Σεμινάριο II (Αρχαίο Θέατρο) (ΠΑΝΟΥΣΗΣ-ΜΑΡΙΝΗΣ)	ΣΕΜ072	8	Y	Y
...	Ειδικό εργαστήριο υποκριτικής I (ΣΑΚΕΛΛΑΡΗ) [1 τμήμα]	ΕΡΓ'662	4	YE	ΑΔ
...	* Παιδαγωγική κατάρτιση III: Διδακτική του θεάτρου (Θεωρία) (ΦΑΝΟΥΡΑΚΗ /ΠΔ 407/80)	ΓΚ566	4	YE	Y
8ο	Αρχαία ελληνική τραγωδία I: Αισχύλος (ΜΑΡΙΝΗΣ/ΠΔ 407/80)	ΑΘ012	4	Y	Y
...	Σεμινάριο IV: (Νεότερο θέατρο με έμφαση στην παράσταση) (ΤΣΑΤΣΟΥΛΗΣ – ΑΡΒΑΝΙΤΗ)	ΣΕΜ074	8	Y	Y
...	Θεωρία του θεάτρου και του δράματος στους νεότερους χρόνους (ΡΟΖΗ)	ΘΕ042	4	Y	Y
...	Παιδαγωγική κατάρτιση IV: Διδακτική του θεάτρου (πρακτική άσκηση) (ΦΑΝΟΥΡΑΚΗ/ΠΔ 407/80)	ΓΚ567	4	YE	Y
...	Ειδικό εργαστήριο υποκριτικής II (ΣΑΚΕΛΛΑΡΗ)	ΕΡΓ'663	4	YE	ΑΔ
...	Σταυρικό δράμα (ΚΡΑΪΑΣ/ΠΔ 407/80)	ΑΘ151	4	YE	Y
...	Εργαστήριο σκηνογραφίας (ΒΟΛΑΝΑΚΗΣ/ΠΔ 407/80)	ΕΡΓ'659	4	YE	ΑΔ

Y = Υποχρεωτικό

E = κατ' επιλογήν από πίνακα μαθημάτων

EE = Μάθημα ελεύθερης επιλογής

Π = Προαιρετικό

Αν το Τμήμα κατηγοριοποιεί τα μαθήματα με διαφορετικό τρόπο, εξηγήστε.

το Τμήμα κατηγοριοποιεί τα μαθήματα ως εξής:

Y = Υποχρεωτικό

YE = Υποχρεωτικό Επιλεγόμενο: επιλεγόμενα από συγκεκριμένες κατηγορίες (συγκεκριμένος αριθμός μαθημάτων από κάθε κατηγορία)

EE = Μάθημα ελεύθερης επιλογής

E = Επιλεγόμενο μάθημα που ο βαθμός του δεν υπολογίζεται στο βαθμό του πτυχίου, αλλά η επιτυχής παρακολούθησή είναι απαραίτητη για την απόκτηση πτυχίου.

Πίνακας 12.1 Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, σελ. 5

3	60			30
3	60			34
3	60			34
3	60			36
3	60			36
3	60			35
3	60			34
3	60			35
3	60			34
3	60			37
3	60			36
3	60			35
3	60			34
3	60			34
3	70			30
3	70	ΝΑΙ		37
3	70			36
3	80			22
3	80			31
3	80			16
3	80			36
3	80			37
3	80			34
3	80			37

Πίνακας 12.1 Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, σελ. 6

Πίνακας 12.2. Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Ακαδημ. Έτος:

2010/11

Εξάμηνο σπουδών.	Μαθήματα Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο)	Κωδικός Μαθήματος	Υπεύθυνος Διδάσκων και Συνεργάτες (ονοματεπώνυμο και βαθμίδα)	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ), Εργαστήριο (Ε) & αντίστοιχες ώρες/εβδ.	Πολυαπλή Βιβλιογραφία (ΝΑΙ/ΟΧΙ)
1ο	* Εισαγωγή στο αρχαίο θέατρο (ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ)	ΑΘ 011	Στεφανόπουλος Θεόδωρος, Καθηγητής	Δ 3	ΝΑΙ
...	* Εισαγωγή στη Θεατρολογία (Νεότερο θέατρο) (ΣΑΜΠΑΤΑΚΑΚΗΣ)	ΘΕ 041	Σαμπατακάκης Γεώργιος, Λέκτορας	Δ 3	ΝΑΙ
...	Δραματοουργική ανάλυση I: κείμενα της κλασικής δραματοουργίας (ΚΥΡΙΑΚΟΣ)	ΘΕ044	Κυριακός Κωνσταντίνος, Επίκουρος Καθηγητής	Δ 3	ΝΑΙ
...	Σταθμοί της νεοελληνικής λογοτεχνίας (ΧΑΑΣ)	ΓΚ052	Χάας Νταϊάνα, Καθηγήτρια	Δ 3	ΝΑΙ
...	* Εισαγωγή στις εικαστικές τέχνες (ΜΑΧΑΙΡΑ)	ΓΚ054	Μαχαίρα Ελένη, Λέκτορας	Δ 3	ΝΑΙ
...	Εισαγωγή στην ιστορία και θεωρία του χορού (ΣΑΒΡΑΜΗ)	ΓΚ 055	Σαβράμη Αικατερίνη, Λέκτορας	Δ 3	ΝΑΙ
...	Όροι και συντελεστές της παράστασης I: Αυτοσχεδιασμός και επινόηση κειμένου (ΡΟΪΛΟΥ)	ΕΡΓ612	Ροΐλου Ιωάννα, ΕΕΔΙΠ	Ε 3	ΝΑΙ
...	Εισαγωγή στο ρωμαϊκό θέατρο (ΛΕΟΝΤΙΔΟΥ/ΠΔ 407/80)	ΑΘ114	Λεοντίδου Βασιλική, ΠΔ 407/80	Δ 3	ΝΑΙ
...	Παιδαγωγική κατάρτιση I: Γνωστική ψυχολογία (ΠΟΡΠΟΛΑΣ)	ΓΚ517	Πόρποδας Κωνσταντίνος, Καθηγητής	Δ 3	ΝΑΙ
...	Εισαγωγή στην αρχαιολογία του αρχαίου θεάτρου (ΚΡΕΕΜΠ)	ΑΘ113	Κρέεμπ Μάρτιν, Αναπληρωτής Καθηγητής	Δ 3	ΝΑΙ
...	Είδη θεάτρου με μουσική στη νεοελληνική σκηνή (οπερέτα, το κωμικό, το δραματικό ετούλλο και η επιθέωση) (ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ/ΠΔ 407/80)	ΝΘ313	Γρηγορίου Ρέα, ΠΔ 407/80	Δ 3	ΝΑΙ

Πίνακας 12.2 Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, σελ. 1

Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων (Ναι/Όχι)	Αριθμός φοιτητών που ενεγράφησαν στο μάθημα	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέφρασε επιτυχώς στην κανονική ή επαναληπτική εξέταση	Αξιολογήθηκε από τους Φοιτητές;
ΝΑΙ	ΝΑΙ	121	67	15	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	96	86	48	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	90	50	35	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	112	59	30	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	119	77	30	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	99	51	32	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	58	42	42	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	50	28	13	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	103	54	54	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	81	42	36	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	73	29	27	

Πίνακας 12.2 Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, σελ. 2

..	Ξένη Γλώσσα Ι (Αγγλικά /Γερμανικά /Ρωσικά)		Σπηλιοπούλου Αικατερίνη ΕΕΔΙΠ	Φ 3	OXI
2ο	Αρχαία ελληνική τραγωδία ΙΙ: Σοφοκλής (ΠΑΝΟΥΣΗΣ)	ΑΘ013	Πανούσης Ιωάννης, Λέκτορας	Δ 3	NAI
..	Αναγεννησιακό και ελισαβετιανό θέατρο – Σαίξπηρ (ΚΟΡΩΝΗ)	ΠΘ021	Κορώνη Αθηνά, Επίκουρος Καθηγήτρια	Δ 3	NAI
..	Είδη και μορφές του μουσικού θεάτρου από το 1600 έως τον 20 ^ο αιώνα (ΣΙΔΕΡΗ/ΠΔ 407/80)	ΠΘ025	Σιδερή Μαριάνθη, ΠΔ 407/80	Δ 3	NAI
..	Δραματοουργική ανάλυση ΙΙ: κείμενα της νεότερης δραματοουργίας (ΚΟΡΩΝΗ)	ΘΕ045	Κορώνη Αθηνά, Επίκουρος Καθηγήτρια	Δ 3	NAI
..	Εισαγωγή στη θεωρία της λογοτεχνίας (ΚΑΡΠΟΥΖΟΥ)	ΘΕ048	Καρπούζου Παναγιώτα, Λέκτορας	Δ 3	NAI
..	*Εισαγωγή στην υποκριτική (ΓΕΩΡΓΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ)	ΕΡΓ062	Γεωργιακοπούλου Δέσποινα, ΕΕΔΙΠ	Ε 3	OXI
..	Όροι και συνειληστές της παράστασης ΙΙ: Αυτοσχδιασμός και επινόηση κειμένου (ΡΟΪΛΟΥ)	ΕΡΓ613	Ροϊλού Ιωάννα, ΕΕΔΙΠ	Ε 3	NAI
..	Εισαγωγή στην αρχαία τέχνη (ΜΑΧΑΙΡΑ)	ΓΚ513	Μαχαίρα Ελένη, Λέκτορας	Δ 3	NAI
..	Ο Μένανδρος και η Νέα Κομωδία (ΧΑΒΙΑΡΑΣ/ΠΔ 407/80)	ΑΘ111	Χαβιάρας Σωτήρης, ΠΔ 407/80	Δ 3	NAI
..	Παιδαγωγική κατάρτιση ΙΙ: Εξελικτική ψυχολογία (ΔΙΑΚΟΓΙΩΡΓΗ)	ΓΚ518	Διακογιώργη Κλεοπάτρα, Επίκουρος Καθηγήτρια	Φ 3	NAI
..	Ξένη Γλώσσα ΙΙ (Αγγλικά /Γερμανικά /Ρωσικά)			Φ 3	
3ο	Το ευρωπαϊκό θέατρο από τον 17 ^ο έως τον 19 ^ο αιώνα (από τον Κλασικισμό μέχρι το Ρομαντισμό) (ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)	ΠΘ022	Παπαγεωργίου Ιωάννα, Επίκουρος Καθηγήτρια	Δ 3	NAI
..	Σκηνοθετικά ρεύματα του 20 ^{ου} αιώνα (ΑΡΒΑΝΙΤΗ)	ΘΕ046	Αικατερίνη Αρβανίτη, Επίκουρη καθηγήτρια	Δ 3	NAI
..	Ευρωπαϊκά ρεύματα και μετεπαναστατική ελληνική δραματοουργία (ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ)	ΝΘ032	Βασιλείου Αρετή, Επίκουρη Καθηγήτρια	Δ 3	NAI

Πίνακας 12.2 Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, σελ. 3

ΝΑΙ	ΝΑΙ	88	43	34	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	139	80	56	14
ΝΑΙ	ΝΑΙ	87	97	73	11
ΝΑΙ	ΝΑΙ	135	75	39	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	87	60	42	11
ΝΑΙ	ΝΑΙ	100	43	24	23
ΝΑΙ	ΝΑΙ	82	60	60	56
ΝΑΙ	ΝΑΙ	39	39	28	28
ΝΑΙ	ΝΑΙ	22	8	8	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	94	42	36	10
ΝΑΙ	ΝΑΙ	89	67	41	
		74	34	28	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	99	66	44	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	109	65	16	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	121	54	15	

Πίνακας 12.2 Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, σελ. 4

..	Μεγάλες θεωρίες της υποκριτικής (ΚΥΡΙΑΚΟΣ)	ΘΕ047	Κυριακός Κωνσταντίνος, Επίκουρος Καθηγητής	Δ3	NAI
..	* Εισαγωγή στην ιστορία και θεωρία του κινηματογράφου (ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ)	ΓΚ053	Σωτηροπούλου Χρυσάνθη, μόνιμη Επίκουρη Καθηγήτρια	Δ3	NAI
..	Αρχιτεκτονική των αρχαίων θεάτρων (ΚΡΕΕΜΠ)	ΑΘ117	Κρέεμπ Μάρτιν, Αναπληρωτής Καθηγητής	Δ3	NAI
..	Υποκριτική Ι (ΣΑΚΕΛΛΑΡΗ) [1 τμήμα]	ΕΡΓ614	Σακελλάρη Βασιλική, ΕΕΔΙΠ	Ε3	OXI
..	Ζητήματα ποιητικής: Μορφολογική και θεματική ανάλυση του λογοτεχνικού κειμένου (ΚΑΡΠΟΥΖΟΥ)	ΘΕ415	Καρπούζου Παναγιώτα, Λέκτορας	Δ3	NAI
..	Χορολογία στο χορό και στο θέατρο με έμφαση στην παιδαγωγική διάσταση (ΣΑΒΡΑΜΗ)	ΕΡΓ618	Σαβράμη Αικατερίνη, Λέκτορας	Ε3	NAI
..	Ανθρωπολογία του θεάτρου (ΣΑΜΠΑΤΑΚΑΚΗΣ)	ΘΕ413	Σαμπατάκης Γεώργιος, Λέκτορας	Δ3	NAI
..	Το λαϊκό παραδοσιακό θέατρο στην Ευρώπη (ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)	ΠΘ216	Παπαγεωργίου Ιωάννα, Επίκουρος Καθηγήτρια	Δ3	NAI
..	(ΝΘ 311) Νεοελληνικό θέατρο και διαφωτισμός (1750-1830)	ΝΘ311		Δ3	
..	Ξένη Γλώσσα ΙΙΙ (Αγγλικά /Γερμανικά /Ρωσικά			Φ3	
40	Αρχαία ελληνική κωμωδία: Αριστοφάνης (ΤΣΙΤΣΙΡΙΔΗΣ)	ΑΘ015	Σταύρος Τσιτσιρίδης, Καθηγητής	Δ3	NAI
..	Το θέατρο του 19 ^{ου} αι.: Ρεαλισμός, Νατουραλισμός, Ψυχολογικό δράμα (ΚΥΡΙΑΚΟΣ)	ΠΘ023	Κυριακός Κωνσταντίνος, Επίκουρος Καθηγητής	Δ3	NAI
..	Το νεοελληνικό θέατρο του πρώτου μισού του 20 ^{ου} αιώνα (ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)	ΝΘ033	Παπαγεωργίου Ιωάννα, Επίκουρος Καθηγήτρια	Δ3	NAI
..	Σκηνογραφία, θεατρική αρχιτεκτονική και ενδομολογία στους νεότερους χρόνους (ΣΑΛΑΜΟΥΡΗΣ/ΠΔ 407/80)	ΠΘ026	Σαλαμούρης, Νικόλαος, ΠΔ 407/80	Δ3	NAI
..	* Εισαγωγή στη σκηνοθεσία (ΓΟΥΛΗ/ΠΔ 407/80)	ΕΡΓ061	Γουλή Όλγα, ΠΔ 407/80	Ε3	NAI

Πίνακας 12.2 Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, σελ. 5

ΝΑΙ	ΝΑΙ	121	58	22	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	82	34	34	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	48	28	25	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	32	14	14	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	68	43	40	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	56	48	48	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	104	53	37	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	57	21	14	
		68	67	51	
		104	70	50	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	75	39	8	11
ΝΑΙ	ΝΑΙ	93	30	26	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	124	49	26	14
ΝΑΙ	ΝΑΙ	83	40	30	16
ΝΑΙ	ΝΑΙ	64	47	47	39

Πίνακας 12.2 Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, σελ. 6

...	Ρεύματα στην τέχνη του 20 ^{ου} αιώνα (ΜΑΧΑΙΡΑ)	ΓΚ514	Μαχαίρα Ελένη, Λέκτορας	Δ 3	ΝΑΙ
...	Αναγνωστικές θεωρίες και θεωρία της πρόσληψης (ΚΑΡΠΟΥΖΟΥ)	ΘΕ414	Καρπούζου Παναγιώτα, Λέκτορας	Δ 3	ΝΑΙ
...	Συγκριτική δραματολογία (ΣΑΜΠΑΤΑΚΑΚΗΣ)	ΘΕ411	Σαμπατακάκης Γεώργιος, Λέκτορας	Δ 3	ΝΑΙ
...	Η κωμωδία στο νεότερο ευρωπαϊκό θέατρο (ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ/ ΠΔ 407/80)	ΠΘ212	Γρηγορίου Ρέα, ΠΔ 407/80	Δ 3	ΝΑΙ
...	Ξένη Γλώσσα IV (Αγγλικά/Γερμανικά/Ρωσικά)			Φ 3	
50	Το ευρωπαϊκό θέατρο του 20 ^{ου} αιώνα (1900-1960) (ΡΟΖΗ)	ΠΘ024	Ρόζη Αγγελική, Επίκουρη Καθηγήτρια	Δ 3	ΝΑΙ
...	Το μεταπολεμικό νεοελληνικό θέατρο (ΡΟΖΗ)	ΝΘ034	Ρόζη Αγγελική, Επίκουρη Καθηγήτρια	Δ 3	ΝΑΙ
...	Το κρητικό θέατρο (ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ)	ΝΘ031	Βασιλείου Αρετή, Επίκουρη Καθηγήτρια	Δ 3	ΝΑΙ
...	* Σεμινάριο I (Αρχαίο Θέατρο): Εισαγωγή στη μεθοδολογία της επιστημονικής εργασίας (ΠΑΝΟΥΣΗΣ)	ΣΕΜ071	Πανούσης Ιωάννης, Λέκτορας	Ε 3	ΝΑΙ
...	Κινηματογράφος και κοινωνία: αλληλεπιδράσεις και επιρροές στην αισθητική και θεματική των ταινιών (ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ)	ΓΚ570	Σωτηροπούλου Χρυσάνθη, μόνιμη Επίκουρη Καθηγήτρια	Δ 3	ΝΑΙ
...	Θεωρία της αφήγησης (Αφηγηματολογία) (ΚΑΡΠΟΥΖΟΥ)	ΘΕ455	Καρπούζου Παναγιώτα, Λέκτορας	Δ 3	ΝΑΙ
...	Η μεταπολεμική τέχνη (ΜΑΧΑΙΡΑ)	ΓΚ572	Μαχαίρα Ελένη, Λέκτορας	Δ 3	ΝΑΙ
...	Υποκριτική II (ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ) [2 τμήματα]	ΕΡΓ 665	Γεωργακοπούλου Δέσποινα, ΕΕΔΙΠ	Ε 3	ΟΧΙ
...	* Σκηνοθεσία I (ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗΣ/ΠΔ 407/80)	ΕΡΓ 664	Αναστασάκης Ιωάννης, ΠΔ 407/80	Ε 3	ΝΑΙ
...	Καβάρης και θέατρο (ΧΑΛΑΣ)	ΝΘ363	Χάλας Νταϊάνα, Καθηγήτρια	Δ 3	ΝΑΙ

Πίνακας 12.2 Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, σελ. 7

ΝΑΙ	ΝΑΙ	30	14	12	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	42	6	2	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	79	49	43	26
ΝΑΙ	ΝΑΙ	56	23	22	
		85	62	45	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	129	42	17	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	124	50	26	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	88	63	36	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	96	67	67	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	80	36	36	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	59	29	23	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	32	6	5	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	17	5	5	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	22	13	13	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	69	28	11	

Πίνακας 12.2 Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, σελ. 8

60	Αριστοτέλους <i>Περί Ποιητικής</i> (ΠΑΝΟΥΣΗΣ)	ΑΘ016	Πανούσης Ιωάννης, Λέκτορας	Δ 3	ΝΑΙ
..	Αρχαία ελληνική τραγωδία III: Ευριπίδης (ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ)	ΑΘ014	Στεφανόπουλος Θεόδωρος, Καθηγητής	Δ 3	ΝΑΙ
..	Σημειωτική της παράστασης (ΤΣΑΤΣΟΥΛΗΣ)	ΘΕ023	Τσατσούλης Δημήτριος, Αναπληρωτής Καθηγητής	Δ 3	ΝΑΙ
..	Σμινάριο III (Νεότερο θέατρο με έμφαση στο δράμα) (ΚΥΡΙΑΚΟΣ –ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)	ΣΕΜ073	Κυριακός Κων/νος, Επικ. Καθηγ. - Παπαγεωργίου Ιωάννα, Επικ. Καθηγ.	Ε 3	ΝΑΙ
..	Αρχαία ελληνική μετρική (ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ)	ΑΘ153	Στεφανόπουλος Θεόδωρος, Καθηγητής	Δ 3	ΝΑΙ
..	Αρχαία ελληνική τέχνη και θέατρο (ΚΡΕΜΜΙ)	ΑΘ156	Κρέμμ Μάρτιν, Αναπληρωτής Καθηγητής	Δ 3	ΝΑΙ
..	Μεταπολεμικός ελληνικός κινηματογράφος: Θεματολογικές τάσεις και αισθητικά ρεύματα (ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ)	ΓΚ576	Σωτηροπούλου Χρυσάνθη, μόνιμη Επίκουρη Καθηγήτρια	Δ 3	ΝΑΙ
..	Ευρωπαϊκός Κινηματογράφος: Νεορεαλισμός, nouvelle vague, free cinema (ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ)	ΓΚ568	Σωτηροπούλου Χρυσάνθη, μόνιμη Επίκουρη Καθηγήτρια	Δ 3	ΝΑΙ
..	Η σκηνοθεσία στην Ελλάδα: θεωρία και σκηνική πρακτική (ΣΑΜΠΙΛΑΚΑΚΗΣ)	ΝΘ357	Σαμπιλακάκης Γεώργιος, Λέκτορας	Δ 3	ΝΑΙ
..	Σύγχρονο ευρωπαϊκό θέατρο (ΡΟΖΗ)	ΠΘ258	Ρόζη Αγγελική, Επίκουρη Καθηγήτρια	Δ 3	ΝΑΙ
..	Αρχαίος μύθος και τραγωδία στο χορό και το χοροθέατρο (ΣΑΒΡΑΜΗ)	ΠΘ268	Σαβράμη Αικατερίνη, Λέκτορας	Δ 3	ΝΑΙ
..	Το σύγχρονο δυτικό χοροθέατρο (ΣΑΒΡΑΜΗ)	ΠΘ267	Σαβράμη Αικατερίνη, Λέκτορας	Δ 3	ΝΑΙ
..	Όροι και συντελεστές της παράστασης III: Σκηνική απόδοση μη θεατρικών κειμένων (ΡΟΪΛΟΥ) [1 τμήμα]	ΕΡΓ 654	Ροΐλου Ιωάννα, ΕΕΔΙΠ	Ε 3	ΝΑΙ
..	Σκηνοθεσία II (ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗΣ/ΠΔ 407/80)	ΕΡΓ 651	Αναστασάκης Ιωάννης, ΠΔ 407/80	Ε 3	ΝΑΙ
..	Η λογοτεχνική και η αρχαιότεμη δραματική γραφή του Γιάννη Ρίτσου (ΧΑΑΣ)	ΝΘ354	Χάας Νταϊάνα, Καθηγήτρια	Δ 3	ΝΑΙ

Πίνακας 12.2 Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, σελ. 9

ΝΑΙ	ΝΑΙ	117	87	70	14
ΝΑΙ	ΝΑΙ	90	40	25	13
ΝΑΙ	ΝΑΙ	105	72	54	15
ΝΑΙ	ΝΑΙ	86	25	20	51
ΝΑΙ	ΝΑΙ	38	23	22	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	34	16	16	10
ΝΑΙ	ΝΑΙ	64	26	33	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	56	42	25	11
ΝΑΙ	ΝΑΙ	34	4	4	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	24	8	7	10
ΝΑΙ	ΝΑΙ	13	3	3	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	7	3	3	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	16	10	10	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	34	4	4	10
ΝΑΙ	ΝΑΙ	68	23	18	

Πίνακας 12.2 Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, σελ. 10

...	Το θέατρο του Μπρεχτ (ΖΗΡΟΠΟΥΛΟΥ/ΠΔ 407/80)	ΠΘ257	Ζηροπούλου Κωνσταντίνα, ΠΔ 407/80	Δ3	NAI
...	Σκηρικές προσεγγίσεις του αρχαίου δράματος στους νεότερους χρόνους: η Ελληνική Σκηνή (ΑΡΒΑΝΙΤΗ)	ΑΘ157	Αικατερίνη Αρβανίτη, Επίκουρη καθηγήτρια	Δ3	NAI
7ο	Σεμινάριο II (Αρχαίο Θέατρο) (ΠΑΝΟΥΣΗΣ-ΜΑΡΙΝΗΣ)	ΣΕΜ072	Πανούσης Ιωάννης, Λέκτορας· Μαρίνης Άγης, ΠΔ 407/80	Ε3	NAI
...	Ειδικό εργαστήριο υποκριτικής I (ΣΑΚΕΛΛΑΡΗ) [1 τμήμα]	ΕΡΓ662	Σακελλάρη Βασιλική, ΕΕΔΙΠ	Ε3	ΟΧΙ
...	* Παιδαγωγική κατάρτιση ΙΙ: Διδακτική του θεάτρου (Θεορία) (ΦΑΝΟΥΡΑΚΗ /ΠΔ 407/80)	ΓΚ566	Φανουράκη Κλειώ, ΠΔ 407/80	Δ3	NAI
8ο	Αρχαία ελληνική τραγωδία I: Αισχύλος (ΜΑΡΙΝΗΣ/ΠΔ 407/80)	ΑΘ012	Μαρίνης Άγης, ΠΔ 407/80	Δ3	NAI
...	Σεμινάριο IV: (Νέοτερο θέατρο με έμφαση στην παράσταση) (ΤΣΑΤΣΟΥΛΗΣ – ΑΡΒΑΝΙΤΗ)	ΣΕΜ074	Τσατσούλης Δέτριος, Αναπλ. Καθηγ. - Αρβανίτη Αικατερίνη, Επίκ. καθηγ.	Δ3	NAI
...	Θεωρία του θεάτρου και του δράματος στους νεότερους χρόνους (ΡΟΖΗ)	ΘΕ042	Ρόζη Αγγελική, Επίκουρη Καθηγήτρια	Δ3	NAI
...	Παιδαγωγική κατάρτιση IV: Διδακτική του θεάτρου (πρακτική άσκηση) (ΦΑΝΟΥΡΑΚΗ/ΠΔ 407/80)	ΓΚ567	Φανουράκη Κλειώ, ΠΔ 407/80	Ε3	ΟΧΙ
...	Ειδικό εργαστήριο υποκριτικής ΙΙ (ΣΑΚΕΛΛΑΡΗ)	ΕΡΓ663	Σακελλάρη Βασιλική, ΕΕΔΙΠ	Ε3	ΟΧΙ
...	Σατυρικό δράμα (ΚΡΑΪΑΣ/ΠΔ 407/80)	ΑΘ151	Κραΐας Γεώργιος, ΠΔ 407/80	Δ3	NAI
...	Εργαστήριο σκηνογραφίας (ΒΟΛΑΝΑΚΗΣ/ΠΔ 407/80)	ΕΡΓ659	Βολανάκης Αντώνιος, ΠΔ 407/80	Ε3	NAI

Για τη στήλη Ε: Τα Σεμινάρια κατατάχθηκαν με το γράμμα «Ε», Εργαστήρια, αν και πρόκειται για άλλου τύπου μάθημα

ΝΑΙ	ΝΑΙ	22	4	4	10
ΝΑΙ	ΝΑΙ	64	54	54	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	21	11	11	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	54	40	37	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	64	50	45	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	64	36	36	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	74	36	19	41
ΝΑΙ	ΝΑΙ	41	24	23	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	12	2	2	13
ΝΑΙ	ΝΑΙ	58	8	6	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	21	12	11	
ΝΑΙ	ΝΑΙ	121	67	15	13

Πίνακας 12.2 Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, σελ. 12

Πίνακας 13.1 Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

		Ακαδημ. Έτος: 2010-2011	
		"Αρχαίο Ελληνικό Θέατρο"	
α.α.	Μάθημα	Κωδικός μαθήματος	Ιστότοπος
1	Αρχαία ελληνική τραγωδία Ι		
2	Αρχαία ελληνική κωμωδία ΙΙ-Σατυρικό δράμα-Μίμος		
3	Αρχαία ελληνική κωμωδία Ι		
4	Αρχαίο ελληνικό θέατρο και αρχαιολογία		
5	Σκηνικές προσεγγίσεις του αρχαίου δράματος στους νεότερους χρόνους		
6	Η αριστοτελική προσέγγιση του αρχαίου δράματος		
7	Πρόσληψη του αρχαίου δράματος στη νεότερη λογοτεχνία		
8	Αρχαία ελληνική τραγωδία ΙΙ		
			Υπεύθυνος Διδάσκων και Συνεργάτες (ονοματεπώνυμο & βαθμίδα)
			Θεόδωρος Στεφανόπουλος, Καθηγητής
			Σπύρος Τσιτσιρίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής
			Σπύρος Τσιτσιρίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής
			Μάρτιν Κρέμπ, Αναπληρωτής Καθηγητής
			Αικατερίνη Αρβανίτη, Επίκουρος Καθηγήτρια
			Μελίσσα, 407/80
			Νταϊάνα Χάας, Καθηγήτρια
			Θεόδωρος Στεφανόπουλος, Καθηγητής

Το μάθημα ΔΕΝ αξιολογήθηκε. Το Πανεπιστήμιο Πατρών επεξεργάζεται ένα ειδικό ερωτηματολόγιο για Μαθήματα Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών, το οποίο και θα χρησιμοποιηθεί μόλις θα είναι έτοιμο.

Υποχρεωτικό (Υ) Κατ'επιλογήν (Ε) Ελεόθερης Επιλογής (ΕΕ)	Διαλέξεις (Δ) Φροντιστήριο (Φ) Εργαστήριο (Ε)	Σε ποιο εξάμηνο διδάχθηκε; (Εαρ- Χαιμ.)	Αριθμός φοιτητών που ενηγόφησαν στο μάθημα	Αριθμός φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική ή επαναληπτική εξέταση	Αξιολογήθηκε από τους Φοιτητές;
Υποχρεωτικό (Υ)		Χειμερινό	10	10	10	
Υποχρεωτικό (Υ)		Χειμερινό	10	10	10	
Υποχρεωτικό (Υ)		Εαρινό	11	11	11	
Υποχρεωτικό (Υ)		Εαρινό	9	9	9	
Υποχρεωτικό (Υ)		Χειμερινό	8	5	5	
Υποχρεωτικό (Υ)		Χειμερινό	8	7	7	
Υποχρεωτικό (Υ)		Εαρινό	8	6	6	
Υποχρεωτικό (Υ)		Εαρινό	8	7	7	

Πίνακας 13.2 Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Τίτλος ΠΜΣ:		Ακαδημ. Έτος:		2010/11	
Τίτλος ΠΜΣ:		"Αρχαίο Ελληνικό Θέατρο"			
α.α	Μάθημα	Κωδικός Μαθήματος	Ωρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Περιλαμβάνονται ώρες εργαστηρίου ή άσκησης;	Διαδ. Μονάδες
1	Αρχαία ελληνική τραγωδία I		3	Όχι	10
2	Αρχαία ελληνική κωμωδία II-Σατυρικό δράμα-Μίμος		3	Όχι	10
3	Αρχαία ελληνική κωμωδία I		3	Όχι	10
4	Αρχαίο ελληνικό θέατρο και αρχαιολογία		3	Όχι	10
5	Σκηνικές προσεγγίσεις του αρχαίου δράματος στους νεότερους χρόνους		3	Όχι	10
6	Η αριστοτελική προσέγγιση του αρχαίου δράματος		3	Όχι	10
7	Πρόσληψη του αρχαίου δράματος στη νεότερη λογοτεχνία		3	Όχι	10
8	Αρχαία ελληνική τραγωδία II		3	Όχι	10
9	Διαπλωματική Εργασία			Όχι	40

Πρόσθετη Βιβλιογραφία (Ναι/Όχι)	Σε ποιο εξάμηνο των σπουδών αντιστοιχεί; (1ο, 2ο κ.λπ.)	Τυχόν προσπαιτούμενα μαθήματα	Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδ. Μέσων (Ναι/Όχι)
Ναι	1		Ναι	Ναι
Ναι	1		Ναι	Ναι
Ναι	2		Ναι	Ναι
Ναι	2		Ναι	Ναι
Ναι	3		Ναι	Ναι
Ναι	3		Ναι	Ναι
Ναι	4		Ναι	Ναι
Ναι	4		Ναι	Ναι
Ναι	4		Ναι	Ναι

Πίνακας 14. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΜΔΕ)

Τίτλος ΠΜΣ: Αρχαίο Ελληνικό Θέατρο

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)						Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των αποφοίτων)		
		5.0-5.9		6.0-6.9		7.0-8.4			8.5-10.0	
		Αριθμός	Ποσοστό%	Αριθμός	Ποσοστό%	Αριθμός	Ποσοστό%		Αριθμός	Ποσοστό%
2006/07										
2007/08	9		0,00			5	55,56	4	44,44	8,29
2008/09	11		0,00	1	9,09	4	36,36	6	54,55	8,35
2009/10	4		0,00		0,00	2	50,00	2	50,00	8,44
2010/11	9		0,00		0,00	4	44,44	5	55,56	8,4
Σύνολο	33	0	0,00	1	3,03	15	45,45	17	51,52	8,37

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών λειτουργεί από το 2004/05. Οι πρώτοι εγγεγραμμένοι αποφοίτησαν το 2007/08.

Πίνακας 15. Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z	H	Θ	I
2006/07	4	2	1	1		6		2		30
2007/08		5	3	2	1	4	1	6	3	59
2008/09		6	1	2	2	6		15	6	41
2009/10	2	7	1	6	1	3		20	8	36
2010/11	1	7	5	5	1	5		17	15	26
Σύνολο	7	27	11	16	5	24	1	60	32	192

Επεξηγήσεις:

- A = Βιβλία/μονογραφίες
 B = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές
 Γ = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές
 Δ = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές
 E = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές
 ΣΤ = Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους
 Z = Συλλογικοί τόμοι στους οποίους επιστημονικός εκδότης είναι μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος
 H = Άλλες εργασίες
 Θ = Ανακινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά
 I = Βιβλιοκρισίες που συντάχθηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Πίνακας 16. Αναγνώριση του ερευνητικού έργου του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z
2006/07	113		4	2	2	6	
2007/08	89		4	1	2	4	
2008/09	50		2	2	3	9	
2009/10	115		5	2	2	12	
2010/11	86			4	4	11	
Σύνολο	453		15	11	13	42	

Επεξηγήσεις:

A = Ετεροαναφορές

B = Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου

Γ = Βιβλιοκρισίες τρίτων για δημοσιεύσεις μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Δ = Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων

E = Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών

ΣΤ = Προσκλήσεις για διαλέξεις

Z = Διπλώματα ευρεσιτεχνίας

Στήλη B: Δεν ισχύει.

Στήλη Z: Λόγω του χαρακτήρα του Τμήματος, δεν διαθέτει κανένα μέλος ΔΕΠ δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.

Πίνακας 17. Διεθνής Ερευνητική/Ακαδημαϊκή Παρουσία Τμήματος

	2010/11	2009/10	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06	Σύνολο
Αριθμός συμμετοχών σε διεθνή ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα	Ως συντονιστές						
	Ως συνεργάτες (partners)	1	1	1			4
Αριθμός μελών ΔΕΠ με χρηματοδότηση από διεθνείς φορείς ή διεθνή προγράμματα έρευνας				3	4	1	8
Αριθμός μελών ΔΕΠ με διοικητικές θέσεις σε διεθνείς ακαδημαϊκούς/ερευνητικούς οργανισμούς ή επιστημονικές εταιρείες							

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ

Τμήμα: _____ Μάθημα: _____
 Ακαδημαϊκό έτος: _____ Διδάσκων: _____
 Α Β Γ Δ Ε ΣΤ Προ 2002 02 03 04 05 06 07 08 09 10
 Έτος φοίτησης: Έτος εγγραφής:

Παρακολούθηση Μαθημάτων	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ	ΔΞ-ΔΑ
Πόσο συχνά παρακολουθείτε τις παραδόσεις των μαθημάτων γενικώς;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Πόσο συχνά παρακολουθείτε τις παραδόσεις του συγκεκριμένου μαθήματος;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Πόσο ενδιαφέρον βρίσκετε το περιεχόμενο του μαθήματος;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Πόσο χρήσιμο θεωρείτε το μάθημα για την όλη πορεία των σπουδών σας;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Πόσο σχετίζεται το μάθημα με όσα διδασθήκατε ή διδάσκετε σε άλλα μαθήματα;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Οι αίθουσες διδασκαλίας είναι κατάλληλες;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Το ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας διευκολύνει την παρακολούθηση;	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Συγγράμματα, Πανεπιστημιακές Σημειώσεις	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ	ΔΞ-ΔΑ
Καλύπτει το περιεχόμενο του συγγράμματος την ύλη του μαθήματος;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Καλύπτει το περιεχόμενο των πανεπιστημιακών σημειώσεων την ύλη του μαθήματος;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Πόσο καλή θεωρείτε την ποιότητα των χορηγούμενων συγγραμμάτων;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα του περιεχομένου των πανεπιστημιακών σημειώσεων;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα του πρόσθετου υποστηρικτικού υλικού (αν χορηγείται);	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Έχετε έγκαιρα τα συγγράμματα στη διάθεσή σας για να μελετήσετε στη διάρκεια του εξαμήνου;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Χρησιμοποιείτε την Κεντρική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου ή του Τμήματός σας;	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Διδασκαλία	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ	ΔΞ-ΔΑ
Σας εξήγησε ο διδάσκων τη σημασία και τους στόχους του μαθήματος;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ήταν κατανοητός ο διδάσκων στις παραδόσεις του;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Κρίνετε ικανοποιητική την οργάνωση και τη συνοχή των παραδόσεων;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Σας κίνησε το ενδιαφέρον για το μάθημα ο τρόπος διδασκαλίας;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Προσάρμοσε ο διδάσκων τη διδασκαλία του μαθήματος στο επίπεδο γνώσεων των φοιτητών/τριών;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ενθάρρυνε ο διδάσκων τους φοιτητές/τριες να διατυπώνουν απόψεις - ερωτήσεις;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Κρίνετε ικανοποιητική την επικοινωνία του διδάσκοντα με τους φοιτητές/τριες;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Απαντούσε κατανοητά ο διδάσκων στις ερωτήσεις σας;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ήταν συνεπής η προσέλευση του διδάσκοντα στις παραδόσεις;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ανέπτυξε ο διδάσκων τη συνεργασία με τους φοιτητές/τριες;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος συμβάλει στην επίτευξη των στόχων του διδάσκοντα;	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Χρησιμοποιούνται Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας για τις ανάγκες του μαθήματος;	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Πίνακας 18 Ερωτηματολόγιο για τους φοιτητές / τις φοιτήτριες (δείγμα)

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
Αποτίμηση Εκπαιδευτικού και Διδακτικού Έργου

Τμήμα Θεατρικών Σπουδών

Ακαδημαϊκό έτος 2010-2011

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ

Ερ.	Σύν.	Πολ.	Δ.Ξ.Α.	Έγκυρες	Μ.Ο.	Τ.Α.
1	302	1	0	301	4,17	0,87
2	302	1	0	301	4,36	0,95
3	302	1	0	301	4,10	0,97
4	302	3	1	298	3,92	1,10
5	302	3	3	296	3,27	1,16
6	302	0	2	300	2,48	1,13
7	302	0	2	300	2,99	1,08
8	302	5	28	269	3,45	1,03
9	302	2	22	278	3,69	1,02
10	302	6	14	282	3,63	0,88
11	302	4	21	277	3,63	0,94
12	302	6	24	272	3,54	1,12
13	302	3	7	292	3,14	1,33
14	302	1	2	299	3,57	1,11
15	302	1	4	297	4,15	0,98
16	302	0	2	300	4,13	1,10
17	302	1	3	298	4,01	1,00
18	302	0	1	301	3,88	1,19
19	302	1	3	298	3,79	1,13
20	302	1	2	299	4,21	1,02
21	302	0	3	299	4,03	1,11
22	302	1	4	297	4,15	1,01
23	302	1	3	298	4,65	0,70
24	302	1	8	293	4,01	1,04
25	302	2	25	275	3,92	1,01
26	302	1	3	298	3,08	1,39

Σύν. = Πολ. + Δ.Ξ.Α. + Έγκ.

Πολ. = Πλήθος ερωτηματολογίων με τουλάχιστον δύο απαντήσεις στην ερώτηση.

Δ.Ξ.Α. = Πλήθος ερωτηματολογίων με μία απάντηση στην ερώτηση, "Δεν ξέρω/Δεν απαντώ".

Έγκ. = Πλήθος ερωτηματολογίων με μία απάντηση στην ερώτηση, 1=Καθόλου, 5=Πάρα πολύ.

Μ.Ο. = Μέσος όρος τιμών έγκυρων (Έγκ.) απαντήσεων.

Τ.Α. = Τυπική απόκλιση τιμών έγκυρων (Έγκ.) απαντήσεων.

Πίνακας 19 Ανάλυση των απαντήσεων στα ως άνω ερωτηματολόγια

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

Δ/νση Δικτύων και Μηχανοργάνωσης
Τμήμα Μηχανοργάνωσης

Αναλυτική Εκτύπωση Απαντήσεων του Ερωτηματολογίου Μελών ΔΕΠ

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ - Τμήμα Θεατρικών Σπουδών

Ακαδημαϊκό Έτος: 2010 Email: Επώνυμο: Όνομα:
Πετρώνυμο: Βαθμίδα: Σχολή/Τμήμα: ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ - Τμήμα Θεατρικών Σπουδών

1. Στόχοι της ακαδημαϊκής μονάδας στην οποία ανήκετε (Τομέας, Εργαστήριο)

2. Στόχοι των μαθημάτων σας.

3. Συνεργασίες σας με κοινωνικούς φορείς (διαλέξεις, ομιλίες, κοινωνική προσφορά, προβολή του παραγόμενου έργου...).

4. Τρόπος αποτίμησης και βαθμολόγησης των γνώσεων που απέκτησαν οι φοιτητές/τριες στο μάθημά σας.

5. Τρόπος αποτίμησης και βαθμολόγησης των δεξιοτήτων/ικανοτήτων που απέκτησαν οι φοιτητές/τριες στο μάθημά σας.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

Δ/νση Δικτύων και Μηχανοργάνωσης

Τμήμα Μηχανοργάνωσης

Αναλυτική Εκτύπωση Απαντήσεων του Ερωτηματολογίου Μελών ΔΕΠ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ - Τμήμα Θεατρικών Σπουδών

6. Οι διαθέσιμες υποδομές για το ερευνητικό σας έργο πόσο ικανοποιητικές είναι ?
7. Οι διαθέσιμες υποδομές για το εκπαιδευτικό σας έργο πόσο ικανοποιητικές είναι ?
8. Διαθέτετε επαρκές βοηθητικό και επικοινωνιακό προσωπικό για την διεξαγωγή του διδακτικού σας έργου ?
9. Διαθέτετε επαρκές βοηθητικό και επικοινωνιακό προσωπικό για την διεξαγωγή έρευνας ?
10. Οι προπτυχιακοί φοιτητές/τριες συμμετέχουν ενεργητικά στις παραδόσεις των μαθημάτων σας ?
11. Οι προπτυχιακοί φοιτητές/τριες ενδιαφέρονται για να εμβαθύνουν στο περιεχόμενο των μαθημάτων σας ?
12. Οι προπτυχιακοί φοιτητές/τριες επιζητούν να έρθουν σε επαφή μαζί σας για επιστημονικά θέματα που αφορούν τα μαθήματά σας ?
13. Προσφέρετε τη χρήση Τεχνολογίας Πληροφορικής - Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στους προπτυχιακούς φοιτητές/τριες στο πλαίσιο των μαθημάτων σας ?
14. Ενθαρρύνετε τους προπτυχιακούς φοιτητές/τριες να αναζητούν σχετική βιβλιογραφία σε βιβλιοθήκες στο διαδίκτυο, σε e-classes ?
15. Ενθαρρύνετε συστηματικά τους προπτυχιακούς φοιτητές/τριες για το περιεχόμενο και τους στόχους των μαθημάτων σας ?
16. Ενθαρρύνετε συστηματικά τους προπτυχιακούς φοιτητές/τριες για το χρόνο που απαιτεί η μελέτη του παρεχόμενου εκπαιδευτικού υλικού (συγγράμματα ή και σημειώσεις) ?
17. Οι προπτυχιακοί φοιτητές/τριες σας κάνουν εργαστηριακές ασκήσεις ή σχέδια δράσης ή μελέτες περίπτωσης ή ομαδικές δραστηριότητες ή συμμετέχουν σε έρευνες ?
18. Αν ναι σε ποιά βαθμό εσείς κρίνετε τη συμμετοχή τους ικανοποιητική ?
19. Ποιά είναι η κλίμακα επιτυχούς βαθμολογίας στα μαθήματά σας ?
20. Ποιές βελτιώσεις προτείνετε στη λειτουργία του Τμήματος σας και του Πανεπιστημίου ?

Επισύναψη Αρχείου element_53-265-Π. Καρπούζου, Ερωτηματολόγιο για τα μέλη ΔΕΠ.doc

21. Σχόλια - Παρατηρήσεις. Επισυνάπτεται αρχείο word για τα ερωτήματα 1-5 και 20.

Πίνακας 20 Ερωτηματολόγιο για τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος (δείγμα), σελ. 2

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

Δ/ση Δικτύων και Μηχανοργάνωσης

Τμήμα Μηχανοργάνωσης

Συνολική Επεξεργασία επί των ερωτήσεων 6-19 του Ερωτηματολογίου των Μελών ΔΕΠ που αφορούν το Εκπαιδευτικό και Ερευνητικό έργο

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ - Τμήμα Θεατρικών Σπουδών

Σύνολο ψηφισάντων στο ερωτηματολόγιο μελών ΔΕΠ από το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών 8

Ερωτήματα	Average	Standart Deviation	Δεν απάντησαν
6. Οι διαθέσιμες υποδομές για το ερευνητικό σας έργο πόσο ικανοποιητικές είναι ?	3,125	1,246	0
7. Οι διαθέσιμες υποδομές για το εκπαιδευτικό σας έργο πόσο ικανοποιητικές είναι ?	2,750	0,886	0
8. Διαθέτετε επαρκές βοηθητικό και επικουρικό προσωπικό για την διεξαγωγή του διδακτικού σας έργου ?	3,125	1,356	0
9. Διαθέτετε επαρκές βοηθητικό και επικουρικό προσωπικό για την διεξαγωγή έρευνας ?	2,250	1,753	0
10. Οι προπτυχιακοί φοιτητές/τριες συμμετέχουν ενεργητικά στις παραδόσεις των μαθημάτων σας ?	4,125	0,991	0
11. Οι προπτυχιακοί φοιτητές/τριες ενδιαφέρονται για να εμβαθύνουν στο περιεχόμενο των μαθημάτων σας ?	3,750	0,886	0
12. Οι προπτυχιακοί φοιτητές/τριες επιζητούν να έρθουν σε επαφή μαζί σας για επιστημονικά θέματα που αφορούν τα μαθήματά σας ?	3,875	0,991	0
13. Προωθείτε τη χρήση Τεχνολογίας Πληροφορικής Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στους προπτυχιακούς φοιτητές/τριες στο πλαίσιο των μαθημάτων σας ?	4,375	0,744	0
14. Ενθαρρύνετε τους προπτυχιακούς φοιτητές/τριες να αναζητούν σχετική βιβλιογραφία σε βιβλιοθήκες στο διαδίκτυο, σε e-classes ?	4,000	0,926	0
15. Ενημερώνετε συστηματικά τους προπτυχιακούς φοιτητές/τριες για το περιεχόμενο και τους στόχους των μαθημάτων σας ?	5,000	0,000	0
16. Ενημερώνετε συστηματικά τους προπτυχιακούς φοιτητές/τριες για το χρόνο που απαιτεί η μελέτη του παρεχόμενου εκπαιδευτικού υλικού (συγγράμματα ή και σημειώσεων) ?	4,000	1,069	0
17. Οι προπτυχιακοί φοιτητές/τριες σας κάνουν εργαστηριακές ασκήσεις ή σχέδια δράσης ή μελέτες περίπτωσης ή ομαδικές δραστηριότητες ή συμμετέχουν σε έρευνες ?	4,000	1,309	0
18. Αν ναι σε ποιά βαθμό εσείς κρίνεται τη συμμετοχή τους ικανοποιητική ?	1,250	0,463	0
19. Ποιά είναι η κλίμακα επιτυχούς βαθμολογίας στα μαθήματά σας ?	3,750	0,886	0

Πίνακας 21 Ανάλυση των απαντήσεων στα ως άνω ερωτηματολόγια (για όσα υπάρχει η δυνατότητα στατιστικής ανάλυσης. Οι απαντήσεις στις ερωτήσεις 1-5, 20 και 21 αναλύθηκαν στο κείμενο που προηγείται, κεφ. 6.1.4, 6.2.4, 8 και 12)

Ερωτηματολόγιο, στο οποίο καλούνται να απαντήσουν οι φοιτητές σε περίπτωση κρίσης για εκλογή σε θέση μέλους ΔΕΠ (εάν ο/η υποψήφιος είχε διδάξει ήδη, με σύμβαση κατά το Π.Δ. 407/80, στο Τμήμα) ή για μετεξέλιξη. Το ερωτηματολόγιο εφαρμόζεται αποκλειστικά με πρωτοβουλία του Τμήματος (εντός της κείμενης – μέχρι πρόσφατα – νομοθεσίας) και με συναίνεση διδασκόντων και διδασκομένων ήδη από το ακαδημαϊκό έτος 2003/2004.

Οι ερωτήσεις αφορούν:

- Στο ενδιαφέρον του περιεχομένου των μαθημάτων.
- Στη διασύνδεση του περιεχομένου και του επιπέδου των συγκεκριμένων μαθημάτων με όσα διδάχθηκαν οι φοιτητές/τριες σε προηγούμενα ή παράλληλα μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών.
- Στην ανταπόκριση των παρεχομένων συγγραμμάτων στην ύλη που διδάσκεται.
- Στο ποσοστό ανταπόκρισης των σημειώσεων στην ύλη που διδάσκεται.
- Στον βαθμό σαφήνειας της παρουσίασης από τον διδάσκοντα, της σημασίας και των στόχων του μαθήματος.
- Στην οργάνωση και στη λογική συνοχή των παραδόσεων.
- Στην ικανότητα επικοινωνίας του διδάσκοντος με τους φοιτητές.
- Στη μεταδοτικότητα του διδάσκοντος.
- Στην προσαρμογή της διδασκαλίας στο γνωστικό υπόβαθρο των φοιτητών.
- Στον βαθμό ενθάρρυνσης των φοιτητών για διατύπωση απόψεων ή ερωτήσεων.
- Στην προθυμία με την οποία ο διδάσκων απαντούσε στις ερωτήσεις των φοιτητών.
- Στη συνέπεια του διδάσκοντος ως προς την προσέλευσή του στο μάθημα.
- Στην αντιστοιχία της διδακτέας με τη διδαχθείσα ύλη.
- Στην αντιστοιχία διδαχθείσας και εξεταστέας ύλης.
- Στο επίπεδο γνώσης του αντικειμένου του μαθήματος από τον διδάσκοντα.

Πίνακας 22 Ερωτηματολόγιο, στο οποίο καλούνται να απαντήσουν οι φοιτητές σε περίπτωση κρίσης για εκλογή σε θέση μέλους ΔΕΠ, και το οποίο εφαρμόστηκε για πρώτη φορά το 2003/04

Βιβλιογραφία από το 2005 ως το 2011 (κατά ημερολογιακά έτη)

1. Μονογραφίες

Αρετή Βασιλείου, *Εκσυγχρονισμός ή Παράδοση; Το θέατρο πρόζας στην Αθήνα του Μεσοπολέμου*, Μεταίχμιο, Αθήνα, 2005, 539 σελ.

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Αναπαραστάσεις του σώματος. Ζητήματα υποκριτικής και φύλου. Το παράδειγμα των ταινιών του Νέου Ελληνικού Κινηματογράφου», *Γραφές για τον κινηματογράφο. Διεπιστημονικές προσεγγίσεις*, Νεφέλη 2005, 37-132, σελ. 93.

Κωνσταντίνος Κυριακός, *Η θεατρική όψη του Αλέξη Δαμιανού*, Αιγόκερως, 2006, σελ. 358.

Θεόδωρος Κ. Στεφανόπουλος, *Άριστοφάνους Όρνιθες. Εισαγωγή – σχόλια – εικονογράφηση* (μαζί με τους Λένα Αντζουλή και Σταύρο Τσιτσιρίδη [μετάφραση]). Αθήνα 2006.

Θεόδωρος Κ. Στεφανόπουλος, *Άριστοφάνους Όρνιθες. Βιβλίο του Εκπαιδευτικού* (μαζί με τη Λένα Αντζουλή). Αθήνα 2006.

Θεόδωρος Κ. Στεφανόπουλος, *Αρχαία Ελλάδα: ο τόπος και οι άνθρωποι. Εισαγωγή – κείμενα – σχόλια – εικονογράφηση – ασκήσεις* (μαζί με τη Λένα Αντζουλή). Αθήνα 2006.

Θεόδωρος Κ. Στεφανόπουλος, *Αρχαία Ελλάδα: ο τόπος και οι άνθρωποι*. Βιβλίο του Εκπαιδευτικού (μαζί με τη Λένα Αντζουλή). Αθήνα 2006.

Γιώργος Σαμπατακάκης, *Ευριπίδη Κρήτες: Εισαγωγή–Μετάφραση–Ερμηνευτικό Παράρτημα*, Εκδόσεις Σμίλη, Αθήνα, 2007.

Γιώργος Σαμπατακάκης, *Γεωμετρώντας το Χάος: Μορφή και Μεταφυσική στο Θέατρο του Θεόδωρου Τερζόπουλου*, Εκδόσεις Μεταίχμιο, Αθήνα, 2008.

Κωνσταντίνος Κυριακός, *Κώστας Βουτσάς. Ηθοποιός στην κωμωδία. Ρόλοι, παραστάσεις, ταινίες*, Αιγόκερως, 2009, σελ. 413.

Θεόδωρος Κ. Στεφανόπουλος, *Αρχαία Ελλάδα: ο τόπος και οι άνθρωποι. Τετράδιο εργασιών* (μαζί με τον Ορέστη Θ. Στεφανόπουλο). Αθήνα 2009.

Αικατερίνη Αρβανίτη, *Η αρχαία ελληνική τραγωδία στο Εθνικό Θέατρο*, Τόμος Α', Νεφέλη, Αθήνα 2010.

Ιωάννα Παπαγεωργίου, *Το ευρωπαϊκό θέατρο από τον 17ο έως τον 19ο αιώνα (από τον Κλασικισμό μέχρι τον Ρομαντισμό)*, έκδ. Πανεπιστημίου Πατρών, Πάτρα, 2011.

Κωνσταντίνος Κυριακός, *Ρωσική δραματουργία και ελληνική σκηνή: 19^{ος} -21^{ος} αιώνας* (υπό έκδοση).

Σταύρος Τσιτσιρίδης, *Beiträge zu den Fragmenten des Klearchos von Soloi*, (Untersuchungen zur antiken Literatur und Geschichte) Walter de Gruyter: Berlin / New York (υπό έκδοση).

Νταϊάνα Χάας, Κ.Π. Καβάφη *Αυτοσχόλια. Φιλολογική έκδοση και σχόλια* Diana Haas. Αθήνα, Ίκαρος (υπό έκδοση).

2. Μεταφράσεις / εισαγωγές έργων:

Αικατερίνη Αρβανίτη, Michael J. Walton, *Το αρχαίο ελληνικό θέατρο επί σκηνής*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2007.

3. Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους:

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Patrice Chéreau: Παραλλαγές της μορφής του πλάνου», *Patrice Chéreau*, 46^ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης, Σύγχρονοι Ορίζοντες, 2005, 20-29.

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Αντουανέττα Αγγελίδη: Σώμα, Φύλο, Κώδικας υποκριτικής», *Αντουανέττα Αγγελίδη* 46^ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης, Αιγόκερως, 2005, 24-27.

Κάτια Σαβράμη, «Αναπτύσσοντας μια φιλοσοφική πραγματεία για το χορό», στο: «ΕΠΙΛΟΓΟΣ 2005» (15ος τόμος), Θέμα: Χορός, Αθήνα, Νοέμβριος 2005.

Αθηνά Κορώνη, «Η Διαχρονικότητα του Σαίξπηρ Μέσα από τον *Ιούλιο Καίσαρα*». Στο *Διασκευές Έργων του Σαίξπηρ για Παιδιά και Νέους: Θέατρο – Λογοτεχνία*. Επιμ. Θ. Γραμματάς. Εκδ. Ι. Μ. Παναγιωτόπουλος, Αθήνα 2006, σσ. 69-82.

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Φάκελος: Σημαντικοί κινηματογραφικοί δημιουργοί. Πατρίς Σερό», *Κινηματογράφος 2005*, Πανελλήνια Ένωση Κριτικών Κινηματογράφου - Υπουργείο Πολιτισμού, 2006, 36-39.

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Μυθολογικές αναφορές στο κινηματογραφικό έργο του Δήμου Θεός», *Δήμος Θεός* 47^ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης / εκδόσεις Αιγόκερως, 2006, σσ. 33-43.

Ιωάννης Πανούσης, «Από τον Αριστοφάνη στον Μένανδρο: οι “μεταμορφώσεις” του Λάμαχου» στο: Α. Στέφος (επιμ.), *Ο Αριστοφάνης και η Αρχαία Κωμωδία*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα 2006, σσ. 188-195.

Γιώργος Σαμπατακάκης, «Dionysus Restitutus: Terzopoulos' *Bakchen*», στο: Frank M. Raddatz (επιμ.), *Reise mit Dionysos: Das Theater des Theodoros Terzopoulos*, Theater der Zeit, Berlin, 2006, 90-102.

Αρετή Βασιλείου, «Τα πολλαπλά είδωλα του Γεώργιου Καραϊσκάκη στην ελληνική δραματουργία», στον τόμο: Νικηφόρος Παπανδρέου - Έφη Βαφειάδη (επιμ.), *Ζητήματα Ιστορίας του Νεοελληνικού Θεάτρου. Μελέτες αφιερωμένες στον Δημήτρη Σπάθη*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο, 2007, σσ. 47-66.

Ιωάννα Παπαγεωργίου, «Οι αποκλίνουσες ηρωίδες του μυθιστορηματικού δράματος ως αφετηρία διαλόγου για τον ρόλο της γυναίκας (1871-1879)», στον τόμο: Νικηφόρος Παπανδρέου - Έφη Βαφειάδη (επιμ.), *Ζητήματα Ιστορίας του Νεοελληνικού Θεάτρου. Μελέτες αφιερωμένες στον Δημήτρη Σπάθη*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο, 2007, σσ. 135-151.

Αρετή Βασιλείου, «Η Μήδεια του Ιωάννη Ζαμπέλιου και το ιταλικό πρότυπό της», στον τόμο: Ιωσήφ Βιβιλάκης (επιμ.), *Στέφανος. Τιμητική προσφορά στον Βάλτερ Πούχχερ*, Ergo, Αθήνα, 2007, σ. 167-176.

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Corpus Politicum και απρόβλεπτοι συσχετισμοί», στον τόμο Γιάννης Σολδάτος, *Οδύσσειες σωμάτων στο έργο του Νίκου Κούνδουρου*, Αιγόκερως, 2007, 304-317.

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Τα “παιδιά-θαύματα” στην ελληνική κινηματογραφία: ορισμένες υποθέσεις εργασίας», στο *Τα παιδιά-θαύματα του ελληνικού κινηματογράφου. Δύο όψεις του φαινομένου*, 10^ο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου Ολυμπίας για Παιδιά και Νέους, 2007, 9-31.

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Δραματοποιήσεις διηγημάτων του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη και του Γεώργιου Βιζυηνού στην ελληνική σκηνή (1991-2007)», στο *Όταν ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης συνάντησε τον Γεώργιο Βιζυηνό (οι συνέπειες της παλιάς ιστορίας)* Αιγόκερως, 2007, 5-47.

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Ανεπαισθήτως. Αναφορά στο *Θείο Βάνια* του Άντον Τσέχοφ», «Ανοιχτού Θεάτρου»: *Θείος Βάνιας*, «Ανοιχτό Θέατρο», Αιγόκερως, 2007, 89-112.

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Παραστάσεις ρωσικών έργων στην ελληνική σκηνή», *Ζητήματα Ιστορίας του Νεοελληνικού Θεάτρου. Μελέτες αφιερωμένες στο Δημήτρη Σπάθη*, (επιμέλεια Νικηφόρος Παπανδρέου-Έφη Βαφειάδη), Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2007, 217-246.

Αθηνά Κορώνη, «Η Θεατρικότητα των Διηγημάτων του Tennessee Williams». Στον τόμο *Το Διήγημα στην Ελληνική και τις Ξένες Λογοτεχνίες. Θεωρία – Γραφή - Πρόσληψη*. Επιμ. Ελ. Πολίτου – Μαρμαρινού, Σ. Ντενίση, Gutenberg, Αθήνα 2009, σσ. 504-519.

Θεόδωρος Κ. Στεφανόπουλος, «Zum Doppelgedicht des Johannes Pediasimos». Στο: Ελένη Καραμαλέγκου – Ευγενία Μακρυγιάννη (επιμ.), *Αντιφίλησις : studies on classical, Byzantine and modern Greek literature and culture : in honour of John-Theophanes A. Papademetriou*, Stuttgart 2009, σσ. 566-572.

Athena Coronis, «Jean Racine’s and Matthew Maguire’s *Phaedras*.» Στο: David Gallagher (επιμ.), *Interpreting Great Classics of Literature as Metatheater and Metafiction: Ovid, Beowulf, Corneille, Racine, Wieland, Stoppard, and Rushdie*. New York: Edwin Mellen Press, 2010, pp. 45-62.

Μάρτιν Κρέεμπ, «Η μελέτη των οικοδομημάτων του αρχαίου θεάτρου κατά την Αναγέννηση και η συμβολή του Leon Battista Alberti», στο: Σταύρος Τσιτσιρίδης (επιμ.), *ΠΑΡΑΧΟΡΗΓΗΜΑ. Μελετήματα για το αρχαίο θέατρο προς τιμήν του Καθηγητή Γρηγόρη Μ. Σηφάκη*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης: Ηράκλειο 2010, 627-648.

Γιώργος Σαμπατακάκης, «Ολοσχερώς πάσχειν. Το μεταδραματικό θέατρο του Γιάννη Κοντραφούρη», στο: Γιάννη Κοντραφούρη, *Ιοκάστη και άλλα έργα για το θέατρο*, Αθήνα 2010, 13-73.

Θεόδωρος Κ. Στεφανόπουλος, «*Η Δανάη* και ο *Δίκτυς* του Εϋριπίδη. Παρατηρήσεις με άφορμή τρεις πρόσφατες εκδόσεις», στο: Σταύρος Τσιτσιρίδης (επιμ.), *ΠΑΡΑΧΟΡΗΓΗΜΑ. Μελετήματα για το αρχαίο θέατρο προς τιμήν του Καθηγητή Γρηγόρη Μ. Σηφάκη*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης: Ηράκλειο 2010, σσ. 139-166.

Σταύρος Τσιτσιρίδης, «On Aristophanic Parody: The Parodic Techniques», στο: Σταύρος Τσιτσιρίδης (επιμ.), *ΠΑΡΑΧΟΡΗΓΗΜΑ. Μελετήματα για το αρχαίο θέατρο*

προς τιμήν του Καθηγητή Γρηγόρη Μ. Σηφάκη, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης: Ηράκλειο 2010, σσ. 359-382.

Γιώργος Σαμπατακάκης, «The Metaphysics of Absence in Greek and Chinese Theatre: An Introductory Comment», στον τόμο Liu Xiaocun (ed.), *The Theatre and Method of Theodoros Terzopoulos*, China Theatre Press, Beijing 2011, 133-142 (στα κινεζικά).

Γιώργος Σαμπατακάκης, «Dionysus Restitutus: The *Bacchae* of Theodoros Terzopoulos», αυτ., 79-90 (στα κινεζικά).

Γιώργος Σαμπατακάκης, «Codex Prometheus», στο: Frank M. Raddatz (επιμ.), *Promethiade*, Klartext, Essen 2011, 116-118.

Γιώργος Σαμπατακάκης, «Gestus or Gesture? Greek Theatre Performance and Beyond», στο: J. Nelis (επιμ.), *Receptions of Antiquity*, Academia Press, Ghent 2011, 103-115.

Αρετή Βασιλείου, «Πτωχεία και πλούτος, λιτότης και πολυτέλεια: ιδεαλιστικοί ορισμοί της ευτυχίας σε δράματα του 19ου αιώνα», υπό έκδοση στον συλλογικό τόμο *Το Χρήμα*, επιμ. Γ.Π. Πεφάνης, εκδόσεις Ίδρυμα Κώστα & Ελένης Ουράνη.

Athena Coronis, «Sarah Ruhl's *Eurydice*: A Dramatic Study of the Orpheus Myth in Reverse.» Άρθρο υπό έκδοση στον τόμο *Dialogues with the Past: Reception, Theory and Practice*. London: Institute of Classical Studies.

Νταϊάνα Χάας, «Cavafy, Venizelos and the National Schism: Revisiting a Debate», στον τόμο *Festschrift in honor of Lily Macrakis*, επιμ. Stamatia Dova και Nikos Pouloupoulos, *Classics@*, Center for Hellenic Studies, Harvard University (υπό έκδοση).

4. Επιμέλειες συλλογικών τόμων:

Κάτια Σαβράμη, Συγγραφή της εισαγωγής και επιστημονική επιμέλεια του αφιερώματος στην χορογράφο *Ντόρα Τσάτσου* εκδόσεις DIAN, στη σειρά βιβλίων με το γενικό τίτλο «Τέχνες 4» για τον χορό, Αθήνα 2005, σελ. 13-21.

Κάτια Σαβράμη, Πρόλογος («Ζητήματα παιδαγωγικής και χορολογίας σχετικά με τη δημιουργική διδασκαλία του χορού», σσ. 11-29), εισαγωγή, μετάφραση, επίμετρο («Αισθητική και Παιδαγωγική του Χορού. Επιλογή βιβλιογραφίας», σσ. 173-186), επιστημονική επιμέλεια και υπεύθυνη του τόμου Marion Gough, *Γνωριμία με τον χορό. Οδηγός δημιουργικής διδασκαλίας για τον έντεχνο χορό*, «Τέχνες 5», εκδόσεις DIAN, Αθήνα 2008.

Σταύρος Τσιτσιρίδης, *ΠΑΡΑΧΟΡΗΓΗΜΑ. Μελετήματα για το αρχαίο θέατρο προς τιμήν του Καθηγητή Γρηγόρη Μ. Σηφάκη*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης: Ηράκλειο 2010.

5. Διεθνή επιστημονικά περιοδικά με κριτές:

Μάρτιν Κρέεμπ, «Zur Lage des Theaters in der antiken griechischen Stadt des Mutterlandes und Kleinasien. Vorläufige Ergebnisse», *Eirene* 41, 2005, 117-139.

Σταύρος Τσιτσιρίδης, «Mimesis and Understanding: An Interpretation of Aristotle's Poetics 4.1448^b4-19», *Classical Quarterly* 55 (2005) 435-446.

Γιώργος Σαμπατακάκης, «In the Illusion of Violence: Acting Pain in Ritual, Greek Drama, and the S/M Theory», *In Focus*, 3.1, 2006, 50-56.

Γιώργος Σαμπατακάκης, «Biology is not Destiny: Mask and Gender Construction in Greek Theatre», *In Focus*, 3.3, 2006, 99-107.

Σταύρος Τσιτσιρίδης, «Ein Klearchos-Fragment in Athenaios, Deipn. XII 548F-549A», *Philologus* 150 (2006) 354-357.

Ιωάννα Παπαγεωργίου, «Adelaide Ristori's tour of the East Mediterranean (1864-1865) and the discourse on the formation of Modern Greek Theatre», *Theatre Research International*, τόμ. 33 τχ. 2 (Ιούλ. 2008), σσ. 161-175.

Ιωάννα Παπαγεωργίου, «Enchanting evil: English romantic criticism on Edmund Kean's interpretation of Richard III and Schiller's theory on the immoral characters in art», *Restoration and Eighteenth-Century Theatre Research*, τόμ. 23, τχ. 1 (καλοκαίρι 2008), σσ. 19-33.

Σταύρος Τσιτσιρίδης, «Die Schrift Περὶ βίων des Klearchos von Soloi», *Philologus* 152 (2008) 65-76.

A. Yannopoulos, K. Savrami, T. Varvarigou, «A Theoretical Foundation And Formal Introduction For DirectorNotation», *Multimedia Systems*, Springer Verlag, 2008.

A. Yannopoulos, K. Savrami, T. Varvarigou, «Artistic Notation Systems Integrated in Software Engineering of Knowledge Technologies: emphasising film, animation and games», *ACM JOCCH (Journal of Computers and Cultural Heritage)*, Special Issue on «Research Agendas in ICT and Cultural Heritage», 2008.

A. Yannopoulos, K. Savrami, T. Varvarigou, «DirectorNotation as a Tool for AmI & Intelligent Content: an Introduction by Example», *International Journal of Cognitive Informatics and Natural Intelligence (IJCiNi)*, 2008.

Γιώργος Σαμπατακάκης, «Heiner Müllers *Mauser*: Den Menschen im Zahnrad der Revolution», *Theater der Zeit*, 06/2009, 55-56.

Σταύρος Τσιτσιρίδης, «Adnotationes variaae», *Hermes* 137 (2009) 124-128.

Ιωάννα Παπαγεωργίου, «Oscar Wilde's *Salomé* on the Stage of Athens (1908-1925)», *The Wildean*, τχ. 36 (Ιαν. 2010), σσ. 77-96.

Κάτια Σαβράμη, «Yes we can't: ο λόγος του χορού και η συλλογική μνήμη», *Ουτοπία* 89, 2010, σσ. 93-10.

Σταύρος Τσιτσιρίδης, «Die Schrift 'Über den Schlaf' des Klearchos von Soloi», *Rheinisches Museum für Philologie* 153 (2010) 291-322.

6. Ελληνικά επιστημονικά περιοδικά (με κριτές):

Αρετή Βασιλείου, «Οι φτέρνες που μιλούν: η πρώτη γνωριμία της αθηναϊκής μουσικής σκηνής με τους αμερικανικούς χορούς», περ. Παράβασις (Επιστημονικό Δελτίο Τμήματος Θεατρικών Σπουδών Πανεπιστημίου Αθηνών), τόμ. 6, 2005, σ. 43-56.

Σταύρος Τσιτσιρίδης, «Σκέψεις για τη διδασκαλία των Αρχαίων Ελληνικών στο Γυμνάσιο», *Φιλολόγος* 119 (2005) 87-99.

Κωνσταντίνος Κυριακός, *Techniques & architecture*. «Dossier: Scénographie. Dispositifs scéniques. Stages sets». Vassilis Pappavassiliou & M. N. Semet, *Théâtres antiques, Athènes-Patras* (Grèce), 485 (âout-septembre 2006), 62-68.

Ιωάννης Πανούσης, «Η Ισμήνη στη δεύτερη σύγκρουσή της με την Αντιγόνη. Σοφοκλ. *Αντιγόνη*, στ. 536-560», *Φιλολογική* 96 (2006) 21-24.

Σταύρος Τσιτσιρίδης, «Συμβολή στην ἀρχαιογνωσία τοῦ Γιάννη Ρίτσου (I)», *Νέα Ἑστία* τ. 159, τχ. 1785 (2006) σσ. 20-33.

Αρετή Βασιλείου, «Ένα μικρό περιθώριο κωμικής αναρχίας: η επίδραση του θεάτρου σκιών στις κωμωδίες του Γιώργου Θεοδοκά», περ. *Νέα Ἑστία*, τόμ. 164, τχ. 1816, Νοέμβριος 2008, σσ. 916-948.

Αρετή Βασιλείου, «Το χρονικό της ανησυχίας: τα συμπτώματα της μεταφυσικής αγωνίας στο θέατρο του Γιώργου Θεοδοκά», περ. *Παράβασις* (Επιτημονικό Δελτίο Τμήματος Θεατρικών Σπουδών Πανεπιστημίου Αθηνών), τόμ. 9, 2009, σσ. 29-47.

Αρετή Βασιλείου, «Η πτώση του τέταρτου τοίχου: ο Βασίλης Ρώτας και οι απόψεις του για την υποκριτική τέχνη», περ. *Αριάδνη* (Επιστημονικό Περιοδικό της Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Κρήτης), τόμ. 15, 2009, σσ. 185-201.

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Τα έργα του Φεντώ στην ελληνική σκηνή. Από την ελαφρόπετρα της φάρσας στη σπουδή του κωμικού παραλόγου», *Θεατρικά Τετράδια: Ο Ζωρζ Φεντώ και Το έξυπνο πουλί (αφιέρωμα)*, 53 (Οκτώβριος 2009), σσ. 12-29.

Γιώργος Σαμπατακάκης, «Μίμησις – Ήθος – Διάνοια: Οι εθνοκεντρικές επενδύσεις της νεοελληνικής κριτικής», *Επιστημονική Επιθεώρηση Τεχνών του Θεάματος*, τχ. 1, 2009, σσ. 185-223.

Αικατερίνη Αρβανίτη, « "Attractive performances": Some Interesting Productions of Sophocles' *Oedipus Tyrannus*, *Oedipus at Colonus*, *Antigone* and *Electra*», *Παράβασις* 10 (2010) σσ. 33-44.

Αρετή Βασιλείου, «Βασίλης Ρώτας και Ουίλλιαμ Σαίξπηρ: Ο αγώνας μου μ' έναν τιτάνα. Η ιδεολογικοποίηση και ο εκδημοκρατισμός του σαιξπηρικού θεάτρου», περ. *Σκηνή* (Περιοδική Έκδοση του Τμήματος Θεάτρου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης), τχ. 1, Φθινόπωρο 2010, σσ. 72-109.

Σταύρος Τσιτσιρίδης, «Ο αριστοτελικός ορισμός της τραγωδίας», *Ελληνικά* 60 (2010) 25-61.

Αικατερίνη Αρβανίτη, «Ο σκηνοθέτης Σταύρος Τσακίρης και η συμβολή του στην προσέγγιση της αρχαίας τραγωδίας», *Παράβασις* 11 (2011) σσ. 27-38.

Αικατερίνη Αρβανίτη, «Οι παραστάσεις αρχαίων τραγωδιών στην ελληνική μεταπολεμική σκηνή: Απόπειρα Συνολικής Θεώρησης», *Λογείον* 1 (2011) 269-306 (ολόκληρος ο τρέχων τόμος είναι διαθέσιμος στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.logeion.upatras.gr>).

Ιωάννης Α. Πανούσης, «Οι παιδικοί ρόλοι στον *Οιδίποδα Τύρανο* του Σοφοκλή», *Λογείον* 1 (2011) 48-71 (ολόκληρος ο τρέχων τόμος είναι διαθέσιμος στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.logeion.upatras.gr>).

Θεόδωρος Κ. Στεφανόπουλος, «Η μετάφραση της αρχαίας ελληνικής τραγωδίας: Διαπιστώσεις και ερωτήματα», *Λογείον* 1 (2011) 307-317 (ολόκληρος ο τρέχων τόμος είναι διαθέσιμος στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.logeion.upatras.gr>).

Σταύρος Τσιτσιρίδης, «Greek Mime Drama in the Roman Empire (*P.Oxy.* 413: *Charition* and *Moicheutria*)», *Λογείον* 1 (2011) 185-232 (ολόκληρος ο τρέχων τόμος είναι διαθέσιμος στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.logeion.upatras.gr>).

Γιάννης Α. Πανούσης, «Ο θάνατος του Ηρακλή στις *Τραχίνιες* του Σοφοκλή», *Παράβασις* 11 (2011). [Υπό έκδοση].

Αρετή Βασιλείου, «Ο τελευταίος πόλεμος: η τελευταία λέξη του Γιώργου Θεοτοκά στον διάλόγό του με την αρχαία τραγωδία», *Λογείον / Logeion. A Journal of Ancient Theatre*, 2/ (υπό έκδοση).

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Ancient Myth and Drama in Greek Cinema. An Overall Approach (1930-2011)», *Λογείον / Logeion. A Journal of Ancient Theatre*, 2/ (υπό έκδοση).

7. Ελληνικά επιστημονικά περιοδικά (χωρίς κριτές):

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Παραστάσεις έργων του Σάμουελ Μπέκετ στη Θεσσαλονίκη (1981-1990)», *Δρώμενα: αφιέρωμα Σάμουελ Μπέκετ*, 16 (Ιανουάριος 2007), 90-103.

8. Διεθνή επιστημονικά συνέδρια (πρακτικά συνεδρίων με κριτές):

Μάρτιν Κρέεμπ (από κοινού με τη Μαίρη Πάντου), «Ο Λουδοβίκος Ρόσς ως Γενικός Έφορος Αρχαιοτήτων: τα πρώτα χρόνια», στο: H. R. Goette – O. Παλαγγιά (επιμ.), *Ludwig Ross und Griechenland. Ludwig Ross και η Ελλάδα*. Πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου, Αθήνα, 2-3 Οκτωβρίου 2002. (Rahden 2005) 73-83.

Μάρτιν Κρέεμπ, «Überlegungen zu einem Bronzeobjekt aus Kalymnos.» Στο: Adolf Hoffmann (επιμ.), *Ägyptische Kulte und ihre Heiligtümer im Osten des Römischen Reiches*. Πεπραγμένα του Διεθνούς Συνεδρίου στην Πέργαμο, 5.-6.9.2003. *Byzas* 1 (2005) 169-179.

Μάρτιν Κρέεμπ, «P.O. Brøndsted and Early Research on the Sculptures of the Parthenon.» Στο: *Peter Oluf Brøndsted (1780-1842): a Danish classicist in his European context: acts of a conference at the Royal Danish Academy of Sciences and Letters, Copenhagen, 5-6 October 2006*, επιμ. Bodil Bundgaard Rasmussen και Jørgen Steen Jensen. Copenhagen: Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab 2008, σσ. 171-180.

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Αλίκη Βουγιουκλάκη και Τζένη Καρέζη: Μια συνεξέταση της σκηνικής και κινηματογραφικής τους διαδρομής κατά τη δεκαετία 1955-65», *Πρακτικά Διεθνούς Διεπιστημονικού Συνεδρίου «Ο ηθοποιός ανάμεσα στη σκηνή και στην οθόνη / Acting on stage-Acting on Film / La double présence de l'acteur: cinéma / théâtre*». Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Σχολή Καλών Τεχνών, εκδόσεις Καστανιώτη, 2008, 164-192.

Μάρτιν Κρέεμπ, «Frühe Forschungen an attischen Stätten. Die Reisenden und ihr Beitrag», στο: Hans Lohmann – Torsten Mattern (επιμ.), *Attika. Archäologie einer „zentralen“ Kulturlandschaft*. Akten der internationalen Tagung vom 18.-20. Mai 2007 in Marburg. Wiesbaden 2010, σσ. 245-261.

Μάρτιν Κρέεμπ, «Ταξιδιώτες – αρχαιοδίφες – αρχαιολόγοι: επισκέψεις στον Μαραθώνα από τον 17^ο αι. έως τα νεότερα χρόνια», στο: Κώστας Μπουραζέλης – Κατερίνα Μειδάνη, *Μαραθών. Η Μάχη και ο Αρχαίος Δήμος*, Πεπραγμένα του Διεθνούς Συνεδρίου (12-14 Σεπτεμβρίου 2008). Αθήνα 2010, σσ. 135—150.

Νταϊάνα Χάας, «Around the Revisions of Cavafy's 'Σ'ένα βιβλίο παλιό--' (In an Old Book--)', 1922-1929», στο συνέδριο *In Fantasy and Logos: Desire, Intertext and Fragmentation in C.P. Cavafy* (Harvard University, Δεκέμβριος 2007), στον τόμο *Imagination and Logos. Essays on C.P. Cavafy*, επιμ. Panagiotis Roilos, Department of the Classics, Harvard University, Harvard University Press, 2010, 245-262.

Γιώργος Σαμπατακάκης, «Η καταγωγή του θεάτρου από τα δρώμενα; Εικασίες και παραστασιακά τεκμήρια», *Πρακτικά 1^{ης} και 2^{ης} Διεθνούς Συνάντησης Αρχαίου Δράματος*, Εκδόσεις Καταγράμμα, Κιάτο 2011, 129-147.

Γιώργος Σαμπατακάκης, «Άτιδος Κάθοδος στον Άδη. Ένα σχόλιο στο έργο του Θόδωρου Τερζόπουλου», *αυτ.*, 265-279.

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Musical conception, para-musical events and stage performance in Jani Christou's, *Strychnine Lady*» (σε συνεργασία με τον λέκτορα ιστορικής μουσικολογίας του Α.Π.Θ. Γιώργο Σακαλλιέρο), *Proceedings of the Fourth Conference of Interdisciplinary Musicology – CIM 08*, Thessaloniki 2 - 6.7.2008 (σε ηλεκτρονική μορφή στην ιστοσελίδα http://cim08.web.auth.gr/cim08_papers/Sakallieros-Kyriakos/Sakallieros-Kyriakos.pdf).

Αρετή Βασιλείου, «Η φωνή της ψυχής είναι δυνατότερη από τον πειρασμό της τεχνικής: η υποδοχή του λορδικού θεάτρου μέσα από την ελληνική μαρξιστική κριτική των δύο πρώτων μετεμφυλιακών δεκαετιών και της Μεταπολίτευσης», υπό έκδοση στα Πρακτικά του Δ' Διεθνούς Συνεδρίου της Εταιρείας Νεοελληνικών Σπουδών της Ιβηρικής Χερσονήσου και της Λατινικής Αμερικής *Ο ελληνισμός από τη σκοπιά των ισπανικών πολιτισμών*, Σαραγόσα Ισπανίας, 1-3 Οκτωβρίου 2009.

Αρετή Βασιλείου, «Η μορφή του Ιούδα στην ελληνική μεσοπολεμική δραματουργία», υπό έκδοση στα Πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου *Η Νεοελληνική Λογοτεχνία στον Μεσοπόλεμο. Ιστορική και φιλολογική προσέγγιση*, Πύργος Ηλείας, 14-16 Μαΐου 2009.

Ιωάννα Παπαγεωργίου, «Η γυναικεία ταυτότητα στο ελληνικό θέατρο σκιών κατά την περίοδο του μεσοπολέμου (1918-1940): Η διεκδίκηση της ερωτικής αυτοδιάθεσης». Ανακοίνωση στο Δ' Συνέδριο της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Νεοελληνικών Σπουδών που πραγματοποιήθηκε στη Γρανάδα της Ισπανίας κατά το διάστημα 9-12 Σεπτεμβρίου 2010 με θέμα *Ταυτότητες στον ελληνικό κόσμο (από το 1204 έως σήμερα)*. http://www.eens.org/EENS_congresses/2010/Papageorgiou_Ioanna.pdf [υπό έκδοση στα e-book (ISBN 978-960-99699-0-1) πρακτικά του συνεδρίου]

Αρετή Βασιλείου, «Η εισαγωγή και η καθιέρωση της δραματουργίας του Tennessee Williams από το Θέατρο Τέχνης του Κάρολου Κουν», υπό έκδοση στα Πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου *Σκηνική πράξη στο μεταπολεμικό θέατρο. Συνέχειες και ρήξεις*, αφιερωμένο στον Νικηφόρο Παπανδρέου, Τμήμα Θεάτρου Σχολής Καλών Τεχνών Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, 30 Σεπτεμβρίου - 3 Οκτωβρίου 2010.

Γιώργος Σαμπατακάκης, «Εξω οι Ούνοι...: Πολιτισμικές δυσανεξίες και ιδιοκτησιακές ιδεολογίες στα ελληνικά φεστιβάλ», υπό έκδοση στα Πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου *Σκηνική πράξη στο μεταπολεμικό θέατρο. Συνέχειες και ρήξεις*, αφιερωμένο στον Νικηφόρο Παπανδρέου, Τμήμα Θεάτρου Σχολής Καλών Τεχνών Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, 30 Σεπτεμβρίου - 3 Οκτωβρίου 2010.

Νταϊάνα Χάας, «Η έκδοση των Αυτοσχολίων του Καβάφη», στο συνέδριο *Εκδοτικά και μεταφραστικά ζητήματα στον Καβάφη. Διεθνές συνέδριο στη μνήμη του Γ.Π. Σαββίδη* (Πανεπιστήμιο Κύπρου, Οκτώβριος 2010), πρακτικά (υπό έκδοση).

Athena Coronis, «War, Catastrophe, and Loss in Euripides' *Trojan Women* and K. Hartman's *Troy Women*.» Εισήγηση στα πλαίσια του Διεθνούς Συνεδρίου και άρθρο υπό έκδοση στα Πρακτικά του Συνεδρίου με θέμα *Preservation Amid the Ruins of Time: Classics and its Modern Contexts of Reception*. Οργάνωση American Comparative Literature Association, Brown University.

9. Διεθνή επιστημονικά συνέδρια (χωρίς πρακτικά συνεδρίων, με κριτές):

Μάρτιν Κρέεμπ, «I primi musei di antichità ad Atene dopo la Guerra di Indipendenza. La collocazione degli oggetti», στο: *Immagini, contesti e comunicazione visiva*. Viterbo, Università, 29.-30.9.2005.

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Η ιατρική στον ελληνικό κινηματογράφο. Αναπαραστάσεις της εικόνας του ιατρού» 27ο Συνέδριο Γαστρεντερολογίας, Θεσσαλονίκη 4.-7.10.2007.

10. Ελληνικά επιστημονικά συνέδρια (πρακτικά συνεδρίων με κριτές):

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Αναπαραστάσεις της ανδρικής ταυτότητας στο κινηματογραφικό (σεναριογραφικό και σκηνοθετικό) έργο του Ιάκωβου Καμπανέλλη», *Πρακτικά Πανελληνίου Συνεδρίου προς τιμήν του Ιάκωβου Καμπανέλλη*, Πάτρα: Τμήμα Θεατρικών Σπουδών Πανεπιστημίου Πατρών / Εκδόσεις Περί Τεχνών, 2006, 288-326.

Γιώργος Σαμπατακάκης, «Εισαγωγή στη Βιοδυναμική Μέθοδο. Οι *Βάκχες* του Θεόδωρου Τερζόπουλου», *XI Διεθνής Συνάντηση Αρχαίου Ελληνικού Δράματος, 2002: Θηβαϊκός Κύκλος: Πρακτικά Συμποσίων*, Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών, Δελφοί 2007, 389-402.

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Γυναικεία πορτρέτα στο όψιμο έργο της Λούλας Αναγνωστάκη. Μια παρουσίαση πτυχών του κεντρικού γυναικείου χαρακτήρα στα έργα *Διαμάντια και μπλουζ* (1990) και *Ο ουρανός κατακόκκινος* (1997)», *Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου «Λόγος Γυναικών»*, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης. Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας, Κομοτηνή, 26-28 Μαΐου 2006, Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο, 2008, 455-466.

Γιάννης Α. Πανούσης, «Αυτάρκεια και Φιλία στα *Ηθικά Νικομάχεια* του Αριστοτέλη», στο: Α. Στέφος – Σπ. Τουλιάτος (επιμ.), *Αριστοτέλης. Κορυφαίος διδάσκαλος και στοχαστής* [Πρακτικά του 35^{ου} Συνεδρίου της Πανελληνίας Ένωσης Φιλολόγων (Π. Ε. Φ.)], Βιβλιοεκδοτική, Αθήνα 2009, σσ. 90-99.

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Σκηνικές και κινηματογραφικές διασκευές των έργων του Γεώργιου Βιζυηνού» στο *Το εύρος του έργου του Γ. Βιζυηνού: Παλαιότερες αναγνώσεις και νέες προσεγγίσεις*, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, εκδόσεις Σοκόλη, 2010, 171-189.

Αρετή Βασιλείου, «Ο Ποιητής και ο Προφήτης: ο θεσμός της μαντείας στη νεοελληνική δραματουργία», στο: Αντώνης Γλυτζουρής - Κωνσταντίνα Γεωργιάδη (επιμ.), *Παράδοση και εκσυγχρονισμός στο Νεοελληνικό θέατρο. Από τις απαρχές ως τη μεταπολεμική εποχή. Πρακτικά του Γ' Πανελληνίου Θεατρολογικού Συνεδρίου. Αφιερωμένο στο Θόδωρο Χατζηπανταζή* (Ρέθυμνο, 23-26 Οκτωβρίου 2008), επιμέλεια Αντώνης Γλυτζουρής & Κωνσταντίνα Γεωργιάδη, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2010, σ. 12-23.

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Η δραματουργία του Σωτήρη Πατατζή. Βιοποριστικό θέατρο και θέατρο προβληματισμού», *Παράδοση και εκσυγχρονισμός στο Νεοελληνικό θέατρο. Από τις απαρχές ως τη μεταπολεμική εποχή. Πρακτικά του Γ' Πανελληνίου Θεατρολογικού Συνεδρίου. Αφιερωμένο στο Θόδωρο Χατζηπανταζή* (Ρέθυμνο, 23-26 Οκτωβρίου 2008), επιμέλεια Αντώνης Γλυτζουρής & Κωνσταντίνα Γεωργιάδη, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, 2010, 107-116.

Ιωάννα Παπαγεωργίου, «Οι δραματικοί ήρωες του Ιωάννη Ζαμπέλιου», *Παράδοση και εκσυγχρονισμός στο Νεοελληνικό θέατρο. Από τις απαρχές ως τη μεταπολεμική εποχή. Πρακτικά του Γ' Πανελληνίου Θεατρολογικού Συνεδρίου. Αφιερωμένο στο Θόδωρο Χατζηπανταζή* (Ρέθυμνο, 23-26 Οκτωβρίου 2008), επιμέλεια Αντώνης Γλυτζουρής & Κωνσταντίνα Γεωργιάδη, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2010, σσ. 25-33.

Γιώργος Σαμπατακάκης, «Εγκληση στην τάξη της Μιμήσεως: Οι αξιολογικές υπεραξίες της νεοελληνικής θεατρικής κριτικής», *Παράδοση και εκσυγχρονισμός στο Νεοελληνικό θέατρο. Από τις απαρχές ως τη μεταπολεμική εποχή. Πρακτικά του Γ' Πανελληνίου Θεατρολογικού Συνεδρίου. Αφιερωμένο στο Θόδωρο Χατζηπανταζή* (Ρέθυμνο, 23-26 Οκτωβρίου 2008), επιμέλεια Αντώνης Γλυτζουρής & Κωνσταντίνα Γεωργιάδη, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2010, σσ. 619-27.

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Λογοτεχνία και ελληνικός κινηματογράφος. Το παράδειγμα των διασκευών έργων του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη στην οθόνη», *Από τη λογοτεχνία στον κινηματογράφο/ De la Littérature au Cinéma*, Πανεπιστήμιο Αθηνών / Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας & Αιγόκερως, 2011, 7-18.

Αθηνά Κορώνη, «Ο Αμερικανικός Νότος του Tennessee Williams, το Pittsburgh του August Wilson, και το Λονδίνο του Harold Pinter». Υπό έκδοση στα Πρακτικά του Συνεδρίου *Η Ποιητική του Τοπίου*. Ελληνική Εταιρεία Γενικής και Συγκριτικής Γραμματολογίας, Αθήνα.

Αθηνά Κορώνη, «Η Διασκευή του Ίψενικού Ένας Εχθρός του Λαού για την Αμερικανική Σκηνή από τον Άρθουρ Μίλλερ». Υπό έκδοση στο *Από τη Χώρα των Κειμένων στο Βασίλειο της Σκηνής*. Πρακτικά του Συνεδρίου του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Διονύσου φιλμικός πλους. Αναγνώσεις των Βακχών στον ελληνικό κινηματογράφο», Πρακτικά XIV Διεθνούς Συνάντησης Αρχαίου Δράματος: Ξένος / Μέτοικος», Δελφοί 3-11.7.2009 (υπό έκδοση).

Κωνσταντίνος Κυριακός, « „Φορούν το πένθος της ζωής τους;“: η περιπέτεια της ερμηνείας του Γλάρου (Chaïka) του Άντον Τσέχοφ στην ελληνική σκηνή σε σχέση με τα διεθνή παράλληλα», *Σκηνική πράξη στο Μεταπολεμικό θέατρο. Ρήξεις και συνέχειες*. Πρακτικά συνεδρίου 27-30.9.2010, Τμήμα Θεάτρου Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (υπό έκδοση).

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Ο Βασίλης Παπαβασιλείου ερμηνεύει την Ελένη» του Γιάννη Ρίτσου: Θέατρο γλώσσας και σκηνική παρενδυσία», *Από τη χώρα των*

κειμένων στο βασίλειο της σκηνής. Πρακτικά συνεδρίου (26-29.1.2011), Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2011 (υπό έκδοση).

Γιώργος Σαμπατακάκης, «Μεταδραματικοί Προμηθείς: Από τον Heiner Müller στους Rimini Protokoll», *Από τη χώρα των κειμένων στο βασίλειο της σκηνής. Πρακτικά συνεδρίου (26-29.1.2011)*, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2011 (υπό έκδοση).

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Δύο „αιρετικές“ πολιτικές αναγνώσεις του *Αίαντα* του Σοφοκλή από τον Βασίλη Παπαβασιλείου (Επίδαυρος, 1996) και τον Κωνσταντίνο Γιάνναρη (στην ταινία *Όμηρος*, 2004)», *Το Αρχαίο Θέατρο και η Πρόσληψή του. Πρακτικά Δ' Πανελληνίου Θεατρολογικού Συνεδρίου*, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών Πανεπιστημίου Πατρών, 26-29.5.2011 (υπό έκδοση).

Ιωάννα Παπαγεωργίου, «Ο *Οιδίπους τύραννος* του Σοφοκλή στο ελληνικό θέατρο σκιών», Ανακοίνωση στο Δ' Πανελλήνιο Θεατρολογικό Συνέδριο *Το αρχαίο ελληνικό θέατρο και η πρόσληψή του*, Πάτρα, 26-29 Μαΐου 2011 (υπό έκδοση).

Γιώργος Σαμπατακάκης, «Η τραγωδία ως ανάπτυγμα του κακού. Η Μήδεια του Miyagi Satoshi και η ιαπωνική παράδοση», *Πρακτικά Δ' Πανελληνίου Θεατρολογικού Συνεδρίου: Το Αρχαίο Θέατρο και η πρόσληψή του*, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Πατρών, Πάτρα, 26-29.5.2011 (υπό έκδοση).

Γιώργος Σαμπατακάκης, «Structuring Anti-Structures: The Theatre of Theodoros Terzopoulos», *Proceedings of the "Dionysus in Exile-International Conference: The Theatre of Theodoros Terzopoulos"*, Institut für Theaterwissenschaft - Freie Universität, Griechische Kulturstiftung, Berlin, 23-24.9.2011 (υπό έκδοση).

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Λογοτεχνία-δραματοουργία-σκηνική πράξη: μέθοδοι και παραδείγματα» «Γραφή και δημιουργία / «Littérature-dramaturgie-acte scénique: méthodes et exemples», Πανεπιστήμιο Αθηνών / Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας (υπό έκδοση).

11. Ελληνικά επιστημονικά συνέδρια (με κριτές, χωρίς πρακτικά):

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Στρατηγικές του βεντετισμού και του σταρ σίστεμ» στο Συνέδριο της Ομοσπονδίας Κινηματογραφικών Λεσχών Ελλάδας, με αντικείμενο «*Κινηματογράφος και Θέατρο*», Πρέβεζα, 25.-27.5.2007.

12. Ελληνικά επιστημονικά συνέδρια (χωρίς κριτές, με πρακτικά):

Γιώργος Σαμπατακάκης, «Το τέλος της αναπαράστασης: Αντιρρεαλιστικές τάσεις στο νεοελληνικό θέατρο του 20^{ου} αιώνα», *Πρακτικά Επιστημονικής Διημερίδας: Ο ηθοποιός και η τέχνη της υποκριτικής: Θεωρία και Πράξη, Ιστορία και Παρόν (Μνήμη Αγνής Μουζενίδου)*, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών Πανεπιστημίου Αθηνών, Αμφιθέατρο «Ιωάννης Δρακόπουλος» Πανεπιστημίου Αθηνών, 6-7.10.2008 (υπό έκδοση)

13. Βιβλιοκρισίες:

Σταύρος Τσιτσιρίδης, «Δανιήλ Ι. Ιακώβ, Ζητήματα λογοτεχνικής θεωρίας στην Ποιητική του Αριστοτέλη, Στιγμή : Αθήνα 2004», *Ελληνικά* 57 (2007) 189-200.

Σταύρος Τσιτσιρίδης, «Plato: Ion. Or. On the Iliad, edited with Introduction and Commentary by Albert Rijksbaron, Leiden, Brill 2007», *Anzeiger für die Altertumswissenschaft* 52 (2009) 23-32.

Μάρτιν Κρέεμπ, «Enno Burmeister, Antike griechische und römische Theater. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft 2006, 168 σελ., 102 εικ.», *Göttinger Forum für Altertumswissenschaft* 12, 2009, 1043–1056 (και στο διαδίκτυο, <http://gfa.gbv.de/z/2009/dr.gfa.012.2009.r.08>).

Μάρτιν Κρέεμπ, «Soi Agelidis, Choregische Weihgeschenke in Griechenland, Bonn 2009», *Göttinger Forum für Altertumswissenschaft* 13, 2010, 1205–1229 (και στο διαδίκτυο, <http://gfa.gbv.de/dr.gfa.013.2010.r.20.pdf>).

14. Άλλες εργασίες:

Νταϊάνα Χάας, «Οι αναμνήσεις του [Κ.Θ. Δημαρά] από τον Καβάφη», στο αφιερωματικό τεύχος *Κ.Θ. Δημαράς. Ο ιστορικός, ο κριτικός, ο δάσκαλος*, εφ. *Ελευθεροτυπία*, 7 Ιανουαρίου 2005, 19-20.

Γιώργος Σαμπατακάκης, «Hjálparvana og uppgæfinn lét hann: sverðid frá sér falla... (...ζήφος παρείται: κράτος και ανικανότητα στις Βάκχες)», στο λεύκωμα *bakkyanjur* για την παράσταση των Βακχών από το Εθνικό Θέατρο της Ισλανδίας, Ρέικιαβικ, Δεκέμβριος 2006, 21-23.

Θεόδωρος Κ. Στεφανόπουλος, Εναλλακτικό διδακτικό υλικό σε ηλεκτρονική μορφή για το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Διανέμεται στους φοιτητές του ΕΑΠ σε CD. ΕΑΠ, 2006.

Ιωάννα Παπαγεωργίου, «Οι ζακυνθινές Ομιλίες», *Φραγκάτα* (Κεφαλλονιάς), εξαμηνιαία έκδοση, τχ. 25 (Ιαν. 2007), σ. 6.

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Παρενδυσία. Υπό ανδρικών ράσον», βιβλίο-πρόγραμμα παράστασης Δημοτικού Περιφερειακού Θεάτρου Πάτρας: *Εμμανουήλ Ροΐδη Η Πάπισσα Ιωάννα*, θεατρική περίοδος 2007-2008, 23-33.

Ιωάννα Παπαγεωργίου, «Από τη λαϊκή μας παράδοση: Ο караγκιοζοπαίχτης Γιάνναρος», *Φραγκάτα*, τχ. 27 (Ιαν. 2008), σσ. 6-9.

Ιωάννα Παπαγεωργίου, «Ο Γρηγόριος Ξενόπουλος (1867-1951) και το δραματικό έργο του. – Το μυστικό της κοντέσσας Βαλέραινας (1904, 1918), *Φραγκάτα*, τχ. 28 (Ιούλ. 2008), σσ. 6-8 και 12.

Γιώργος Σαμπατακάκης, «Οι Τρωάδες δεν είναι μόνο ένα αντιπολεμικό έργο», στο πρόγραμμα: *Ευριπίδη Τρωάδες*, Θέατρο του Νέου Κόσμου, Αθήνα 2010, 16-19.

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Μια σύντομη αναδρομή στις σχέσεις ελληνικής σκηνής και ρωσικής / σοβιετικής δραματολογίας», βιβλίο-πρόγραμμα παράστασης του «Θεάτρου Άλμα»: *Αλεξέι Αρμπούζοφ: Φθινοπωρινή ιστορία*, θεατρική περίοδοι 2009-2010 και 2010-2011, 34-39.

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Queer ταυτότητες και ελληνικός κινηματογράφος», εφ. *Η Αυγή*. Ένθετο Αναγνώσεις 13 Φεβρουαρίου 2011.

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης και ελληνικός κινηματογράφος», εφ. *Η Αυγή*. Ένθετο Αναγνώσεις, 24 Απριλίου 2011.

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Η καλλιτεχνική ταυτότητα του Γιάννη Κωνσταντινίδη. Μια σφαιρική επιστημονική μελέτη», εφ. *Η Αυγή*, 22 Μαΐου 2011 (βιβλιοκριτική).

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Για μια ζωή δίχως φόβο και γλεύη. Queer ελληνικός κινηματογράφος και πολιτική σκηνή», εφ. *Η Αυγή*. Ένθετο Αναγνώσεις 24 Ιουλίου 2011.

Κωνσταντίνος Κυριακός, «Κινηματογραφικός ρεμβασμός του Δεκαπενταυγούστου», εφ. *Η Αυγή*. Ένθετο Αναγνώσεις, 14 Αυγούστου 2011.